ENVIRONMENTAL STUDIES

(OUR WONDERFUL WORLD)

ପାରିପାର୍ଶ୍ୱ ବିଜ୍ଞାନ (ଆମ ବିସ୍ମୟକର ପୃଥିବୀ)

Class (ଶ୍ରେଣୀ) - 3

Semester (ସେମିଷ୍ଟର) - 1

Lesson No. ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	Lesson Name ଅଧ୍ୟାୟର ନାମ	No. of Periods ନିର୍ଘଣ୍ଟ	Month ମାସ	Pages ପୃଷ୍ଠା
	Readiness Programme ପ୍ରସ୍ତୁତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	8	June ଜୁନ୍	
1.	My Family ମୋ ପରିବାର	10	July ଜୁଲାଇ	134 - 159
2.	Plants Around Us ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ଉଦ୍ଭିଦ	10	July ଜୁଲାଇ	160 - 183
3.	Animals Around Us ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ପ୍ରାଣୀ	11	August ଅଗଷ୍ଟ	184 - 209
4.	Our Body ଆମ ଶରୀର	9	August, September ଅଗଷ୍ଟ, ସେପ୍ଟେମ୍ବର	210 - 231
5.	Food we Eat ଆମେ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ	10	September ସେପ୍ଟେମ୍ବର	232 - 357
6.	Water-A Precious Gift ଜଳ - ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ଉପହାର	10	October ଅକ୍ଟୋବର	258 - 277

AP SCERT

I5U3H7

Teacher corner

P4X5Z3

Student corner

Learning Standards

The Curricular Goals and Competencies for The **Our Wonderful World** indicate the expectations from students related to understanding of the social and physical environment at this stage. A structured exploration of this environment develops understanding, as well as the capacities to deepen and extend this understanding.

Curricular Goals & Competencies

CG-1 Explores and engages with the natural and socio-cultural environment in their surroundings	**C-1.1 :** Observes and identifies the natural (insects, plants, birds, animals, geographical features, sun and moon, stars, planets, natural resources) and social (houses, relationships) components in their immediate environment. **C-1.2** : Describes relationships (including between humans and animals/ nature) and traditions (art forms, celebrations, festivals) in the family and community. **C-1.3 :** Asks questions and makes predictions about simple patterns (season change, food chain, phases of the moon, movement of stars and planets, shapes of trees, plants, leaves, and flowers, rituals, celebrations) observed in the immediate environment. **C-1.4 :** Explains the functioning of local institutions (family, school, bank/ post office, market, and panchayat) in different forms (story, drawing, tabulating data, reports), and analyses their roles. **C-1.5 :** Uses local materials to create simple objects (family tree, envelopes, origami animals) on their own for display or use in classroom processes.
CG-2 Understands the interdependence in their environ - ment through observation and experiences,deve- loping the basis for appreciation of the idea of 'Vasudhaiva Kutumbakam'	**C-2.1 :** Identifies natural and humanmade systems that support their lives (water supply, water cycle, river flow systems, seasons, life cycle of plants and animals, food, household items, transport, communication, electricity in the home). **C-2.2 :** Describes the relationship between the natural environment and cultural practices in their immediate environment (nature of work, food, festivals, traditions). **C-2.3 :** Connects changes in the environment and the lives of their family and community, as communicated by elders and through local stories (changes in occupation, food habits, resources, celebrations, communication).

AP SCERT

CG-3 Explains how to ensure the safety of self and others in different (normal as well as emergency) situations	**C-3.1 :** Describes the basic safety needs and protection (health and hygiene, food, water, shelter, precautions, awareness of emergency situations, abuse, and unsafe situations) of humans, birds, and animals. **C-3.2 :** Discusses how to prepare for emergency situations (smoke, fire, small injuries, burns, electrical safety, unseasonal rains, fallen trees) based on discussions with family and community, or personal experiences. **C-3.3 :** Develops simple labels and slogans, and participates in roleplay on safety and protection in the local environment to be displayed/done in school and locality.
CG-4 Develops sensitivity towards social and natural environment	**C-4.1 :** Observes and describes diversity among plants, and birds and animals in their immediate environment (shape, sounds, food habits, growth, habitat). **C-4.2 :** Observes and describes cultural diversity in their immediate environment (food, clothing, games, different seasons, festivals related to harvest and sowing). **C-4.3 :** Describes usage of natural resources in their immediate environment. **C-4.4 :** Demonstrates how natural resources can be shared, maintained, and conserved (trees, use of rainwater, benefits of millets). **C-4.5 :** Identifies needs of plants, birds, and animals, and how they can be supported (water, soil, food, care). **C-4.6 :** Identifies the needs of people in different situations – in terms of access to resources, equal opportunities, work distribution, and shelter **C-4.7 :** Learns about basic social and behavioural norms, values, and dispositions that benefit our social and natural environments and that help our society function smoothly (using dustbins, standing in queues, conserving water, using public transportation, keeping one's environment clean, always helping others in need regardless of background).
CG-5 Develops the ability to read and interpret simple maps	**C-5.1:** Explains a line drawing of their school, village, and ward. **C-5.2:** Draws a sketch of their school, village, and ward using symbols and directions. **C-5.3:** Reads simple maps of city, state, and country to identify natural and humanmade features (well, lake, post office, school, hospital) with reference to symbols and directions.

AP SCERT

CG-6 Uses data and information from various sources to investigate questions related to their immediate environment	**C-6.1 :** Performs simple inquiry related to specific questions independently or in groups. **C-6.2 :** Presents observations and findings through different creative modes (drawing, diagram, poem, play, skit, oral and written expression).
CG-7 Gains foundational familiarity with basic concepts and methods from the natural sciences (life sciences, physical sciences, and earth and space sciences) and engineering	**C-7.1 :** Gains familiarity with using the scientific method in investigations, as well as familiarity with other crosscutting concepts such as energy, matter, and systems that apply across the domains of science and engineering. **C-7.2 :** Gains familiarity with disciplinary core ideas in the natural sciences, as well as in engineering, technology, and applications of science, which reflect the content that will be learned across subject areas in later grades.

AP SCERT

The Way We Learn Science

Observe
↓
Think
↓
Do
↓
Care
↓
Apply

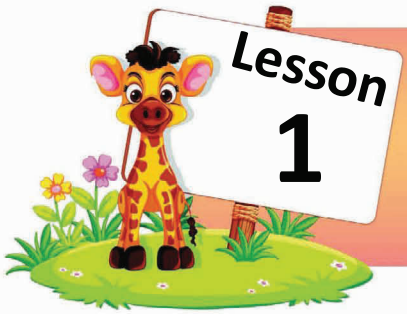
LEARNING SCIENCE - NEP 2020

This textbook is developed in accordance with the National Education Policy (NEP) 2020 and the National Curriculum Framework for School Education (NCF-SE-2023), focusing on developing scientific understanding and scientific temper among children. Science helps children understand the natural and physical world around them. As stated in NEP 2020, children learn Science best by observing, asking questions, exploring, and doing simple hands-on activities. Science encourages children to be curious, think logically, and find answers by using evidence. It helps them connect classroom learning with real-life experiences. Through Science, children learn to care for nature, plants, animals, and their surroundings. Science also develops problem-solving skills, creativity, teamwork, and responsible decision-making, helping children grow into thoughtful, confident, and responsible learners.

APSCERT

ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷଣ - NEP 2020

ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅବଗତ ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମନୋଭାବର ବିକାଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ, ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତି (NEP) 2020 ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଢାଞ୍ଚା (NCF-SE-2023) ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ବିଜ୍ଞାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ଏବଂ ଭୌତିକ ଜଗତକୁ ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। NEP 2020 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ, ପିଲାମାନେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା, ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା, ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ଏବଂ ସରଳ ପରୀକ୍ଷଣ (hands-on-activities) ମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାନକୁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଭାବରେ ଶିଖିପାରନ୍ତି। ବିଜ୍ଞାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କୌତୁହଳୀ ହେବାକୁ, ତାର୍କିକ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଏବଂ ପ୍ରମାଣ ବ୍ୟବହାର କରି ଉତ୍ତର ଖୋଜିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରେ। ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ଶିକ୍ଷାକୁ ବାସ୍ତବ ଜୀବନର ଅନୁଭୂତି ସହିତ ଯୋଡ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ବିଜ୍ଞାନ ମାଧ୍ୟମରେ ପିଲାମାନେ ପ୍ରକୃତି, ଗଛଲତା, ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବେଶର ଯତ୍ନ ନେବା ଶିଖନ୍ତି। ଏହାସହ ବିଜ୍ଞାନ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ଦକ୍ଷତା, ସୃଜନଶୀଳତା, ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଶକ୍ତି ବିକଶିତ କରେ, ଯାହା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜଣେ ଚିନ୍ତାଶୀଳ, ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସୀ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭାବରେ ଗଢ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ।

My Family

Z1U2F5

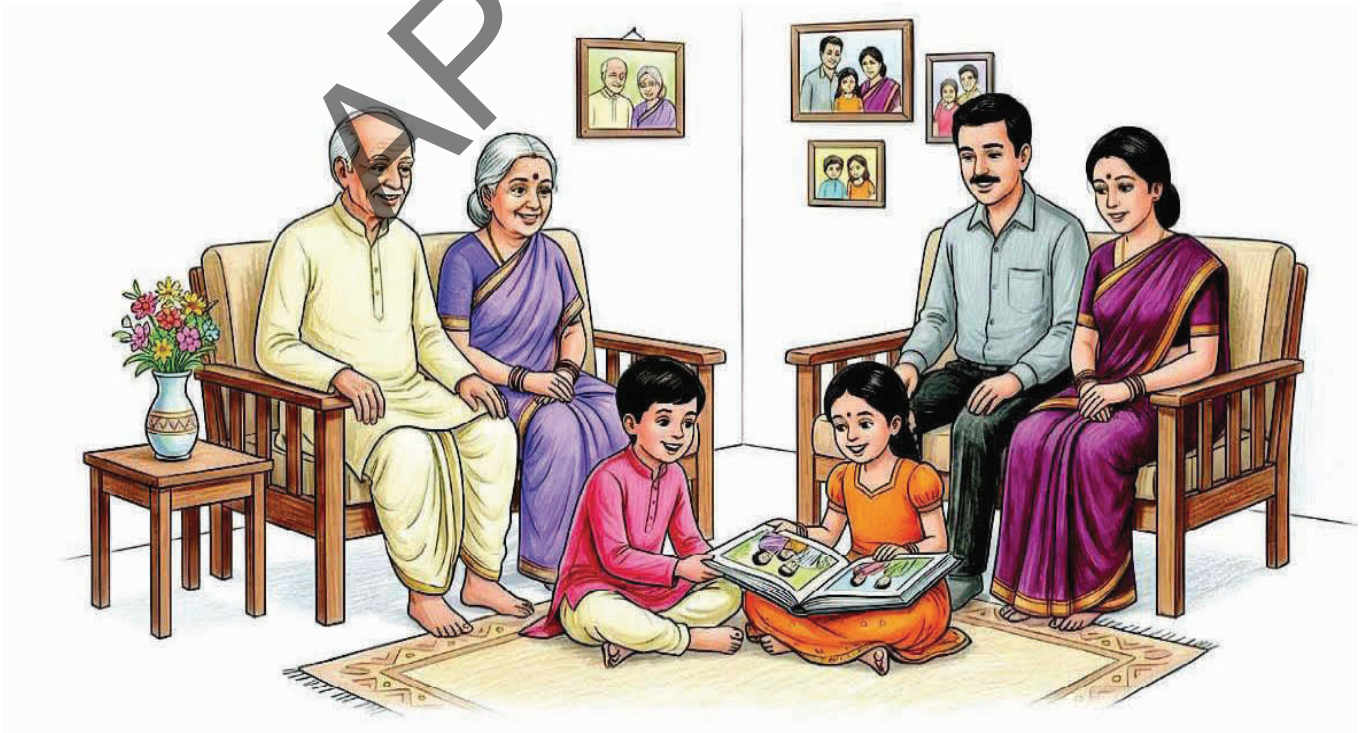
Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Explain about the family. (CG-2)
- Recognize different occupations in our surroundings. (CG-2)
- Identify members living together in a family. (CG-1)
- Appreciate the care given by family members. (CG-2)
- Identify resemblance within family members. (CG-1)
- Identify different types of home appliances. (CG-1)
- Know about the family flow chart. (CG-1)
- Appreciate celebrating festivals. (CG-4)

APSCERT

It was Sunday. Pavan came to Anu's house to play. Anu showed her photo album to Pavan. Pavan asked about the people in the pictures. Anu introduced the members of her family to Pavan.

ମୋ ପରିବାର

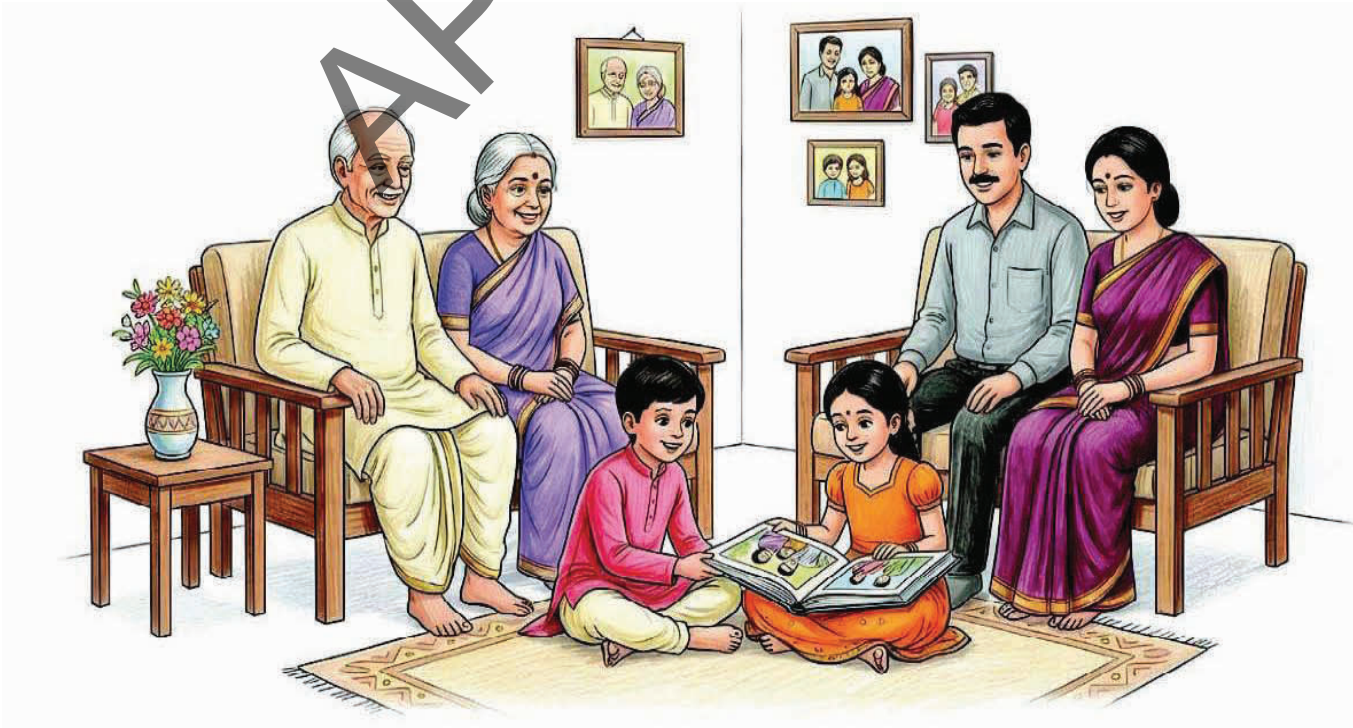
Y3P7R8

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ପରିବାର ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବେ । (CG-2)
- ଆମ ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବୃତ୍ତିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-2)
- ଗୋଟିଏ ପରିବାରରେ ଏକାଠି ରହୁଥିବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-1)
- ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଯତ୍ନକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ । (CG-2)
- ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସାଦୃଶ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-1)
- ଘରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଗୃହୋପକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-1)
- ପରିବାର ପ୍ରବାହ ଚିତ୍ର ବିଷୟରେ ଜାଣିବେ । (CG-1)
- ପରିବାର ସହିତ ମିଳିମିଶି ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ । (CG-4)

ସେଦିନ ରବିବାର ଥିଲା । ପବନ ଖେଳିବା ପାଇଁ ଅନୁ ଘରକୁ ଆସିଥିଲା । ଅନୁ ତାଙ୍କ ଫଟୋ ଆଲ୍‌ବମ୍ ପବନକୁ ଦେଖାଇଲା । ଫଟୋରେ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ପବନ ପଚାରିଲା । ଅନୁ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ପବନକୁ ପରିଚୟ କଲା ।

AP SCERT

Anu : This is my family photo. This is my grandfather. He is in the middle. My father is standing to the left of my grandfather. My mother is standing to the right of my grandmother. They are my brothers Rishi and Rohan. This is my pet Sheero. This is my happy family.

Pavan : Oh! Nice family.

Anu : What about your family?

Pavan : In my family, we are three. My father Venkat, my mother Mani and me.

We all live with our families. Generally, a family consists of grandfather, grandmother, father, mother, brothers and sisters. 'Brothers and sisters' are also called 'siblings'.

Who lives with you in your family?

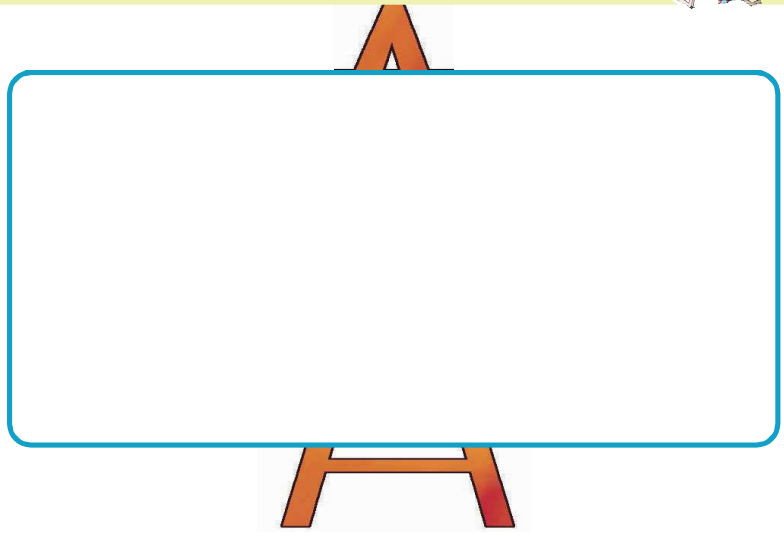
Write about your family :

- My father's name is .....
- My mother's name is .....
- I have ..... siblings.
- There are ..... members in my family.

Draw your family picture using buttons and match sticks :

AP SCERT

ଅନୁ : ଏହା ମୋର ପରିବାରର ଫଟୋ । ଏ ମୋର ଜେଜେ ବାପା । ସେ ମଝିରେ ଅଛନ୍ତି । ମୋର ବାପା ଜେଜେବାପାଙ୍କ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ମୋର ମାଆ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମୋର ଭାଇ ରିଶି ଏବଂ ରୋହନ୍ । ଏଇଟା ମୋର ପୋଷା କୁକୁର ଷିରୋ । ଏହା ମୋର ଖୁସି ପରିବାର ।

ପବନ : ଓଃ ! ସୁନ୍ଦର ପରିବାର ।

ଅନୁ : ତୁମ ପରିବାର ବିଷୟରେ କିଛି କୁହ ?

ପବନ : ମୋର ପରିବାରରେ ଆମେ ତିନିଜଣ । ମୋର ବାପା ଭେଙ୍କଟ, ମୋର ମାଆ ମଣି ଏବଂ ମୁଁ ।

ଆମେ ସମସ୍ତେ ପରିବାର ସହ ମିଶି ରହୁ । ସାଧାରଣତଃ ଏକ ପରିବାରରେ ଜେଜେ ବାପା, ଜେଜେ ମାଆ, ବାପା, ମାଆ, ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ରହନ୍ତି । 'ଭାଓ ଓ ଭଉଣୀ' ଙ୍କୁ ସହଜାତ ମଧ୍ୟ କହନ୍ତି ।

ତୁମ ପରିବାରରେ ତୁମ ସହ କେଉଁମାନେ ରହନ୍ତି ?

ତୁମ ପରିବାର ବିଷୟରେ ଲେଖ:

- ମୋର ବାପାଙ୍କ ନାମ .....
- ମୋର ମାଆଙ୍କ ନାମ .....
- ମୋର ..... ଜଣ ସହଜାତ ଅଛନ୍ତି ।
- ମୋର ପରିବାରରେ ..... ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।

ବୋତାମ ଓ ଦିଆସିଲି କାଠି ବ୍ୟବହାର କରି ତୁମର ପରିବାର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର :

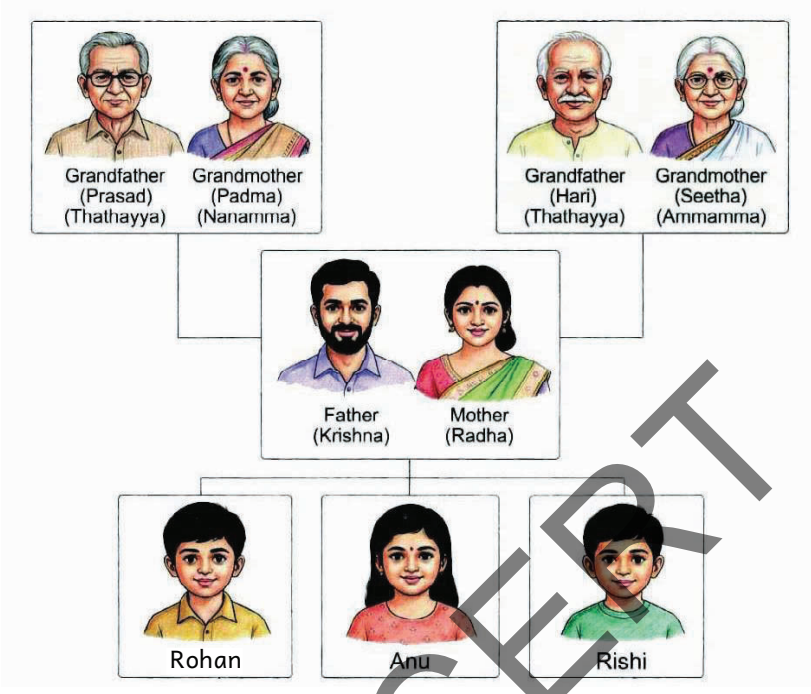

AP SCERT

Family flow chart :

A family flow chart shows the relationships between family members. An example is given here.

Role of family members and helping each other :

Observe the picture given below. Tell what the people are doing in the picture.

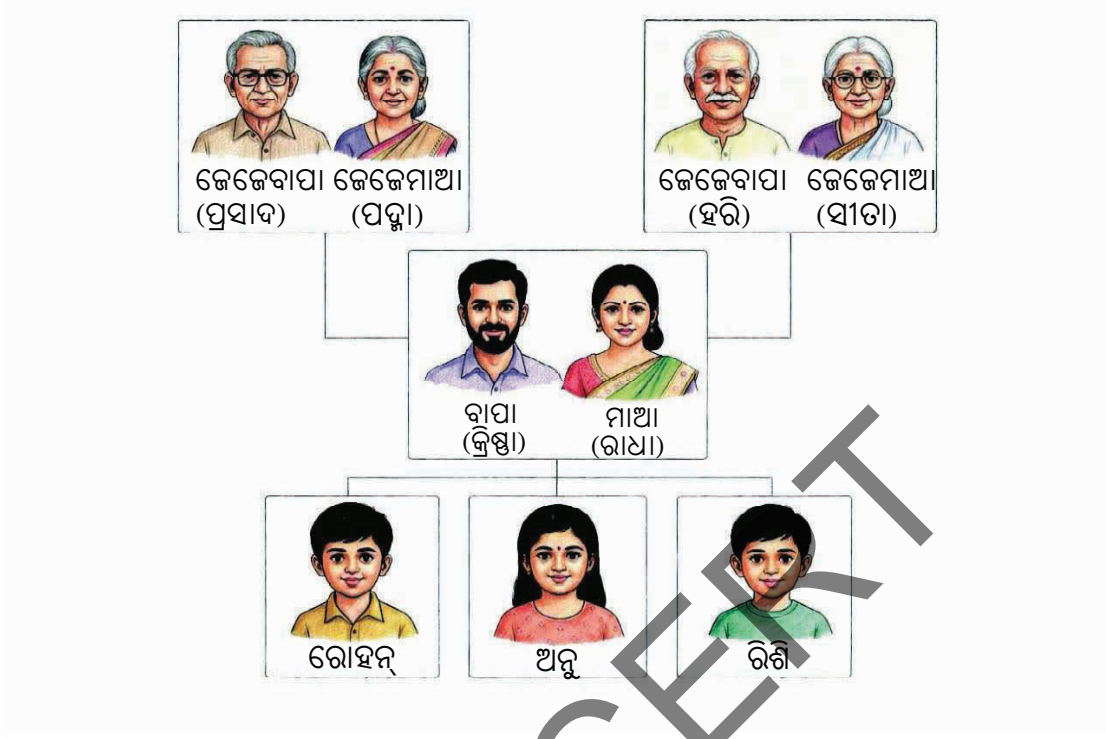
Every family member has an important role. The family members work together and share the work. They all love and care for each other. Parents take up the most important works. Grandparents teach us good manners. Children also help with house work and respect the elders.

AP SCERT

ପରିବାର ପ୍ରବାହ ଚିତ୍ର :

ପରିବାର ପ୍ରବାହ ଚିତ୍ର ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ଜଣାଏ । ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇଛି ।

ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଭୂମିକା ଏବଂ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗ :

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଟିକୁ ଦେଖ । ଏହି ଚିତ୍ରରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି କୁହ ।

ପରିବାରରେ ପ୍ରତି ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଥାଏ । ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନେ ମିଳିମିଶି କାମ କରନ୍ତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି । ପିତାମାତା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ତୁଲାଇଥାନ୍ତି । ଜେଜେବାପା, ଜେଜେ ମାଆ ଆମକୁ ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଖାଇଥାନ୍ତି । ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଘରକାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ବଡ଼ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦିଅନ୍ତି ।

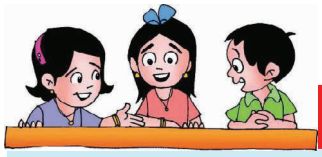
APSCERT

Let us Do

Ask any three of your classmates about the different kinds of work family members do.

Collect the information and fill in the table.

S.No.	Name of the friend	Work done by the mother	Work done by the father	Work done by all family members
Eg.1	Suma	Cooking	Cutting vegetables	Cleaning the house

Think and Discuss

- Ravi and his sister share all the work at home. Is this good? Why?
- Meena does her homework, cleans her bag, and carries her books alone.

  She feels tired and sad. What do you think about this?

Celebration of festivals in a family :

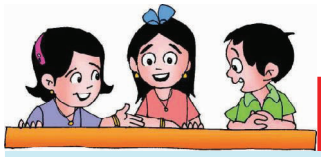
Festivals are special days of joy for us. We celebrate, enjoy and share work during festivals. This enhances happiness among family members. Festivals bring all family members together in one place. We decorate the home and prepare special dishes with our family.

AP SCERT

ଆସ କରିବା

ତୁମ ଶ୍ରେଣୀର ତିନିଜଣ ସହପାଠୀଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନେ କେଉଁ ପ୍ରକାର କାମ କରନ୍ତି ପଚାରିବୁଝ । ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ନିମ୍ନ ସାରଣୀକୁ ପୂରଣ କର ।

କ୍ର.ସଂ.	ସାଙ୍ଗଙ୍କ ନାମ	ମାଆ କରୁଥିବା କାମ	ବାପା କରୁଥିବା କାମ	ପରିବାରର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ମିଳିମିଶି କରୁଥିବା କାମ
ଉଦା. 1	ସୁମା	ରୋଷେଇ	ପନିପରିବା କାଟିବା	ଘର ସଫା କରିବା

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

- ରବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭଉଣୀ ଘର କାମ ମିଳିମିଶି କରନ୍ତି । ଏଭଳି କରିବା ଭଲ କି ? କାହିଁକି ?
- ମୀନା ତାଙ୍କ ଗୃହକାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ବ୍ୟାଗ୍ ସଫା କରେ, ନିଜର ବହି ନିଜେ ବୋହେ । ସେ ଥକିଯାଇଛି ଏବଂ ଦୁଃଖ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ଏ ବିଷୟରେ ତୁମ ମତ କ'ଣ ?

ପରିବାରରେ ପର୍ବପର୍ବାଣି ପାଳନ କରିବା :

ଆମ ପାଇଁ ପର୍ବପର୍ବାଣି ଖୁସିର ବିଶେଷ ଦିନ । ପର୍ବପର୍ବାଣୀକୁ ଆମେ ଉତ୍ସବ ଭାବେ ପାଳନ କରୁ, ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରୁ । ଏହା ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖୁସି ବଢ଼ାଏ । ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଏକାଠି କରାଏ । ଆମେ ପରିବାର ସହ ମିଶି ଘର ସଜାଉ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁ ।

AP SCERT

Activity : Observe the pictures of these festivals and discuss what work you share during festivals in your family.

Ramzan

Sankranti

Christmas

Diwali

APSCERT

Note to the teacher :

Discuss with the students regarding the local festivals celebrated in their surroundings.

Helping others at home makes the work easy and keeps everyone happy. Love and affection develop among the family members when they share their work during festival time.

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ : ନିମ୍ନ ପର୍ବର ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଏବଂ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସମୟରେ ତୁମେ ପରିବାରରେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନ କର ଆଲୋଚନା କର ।

ରମ୍‌ଜାନ

ସଂକ୍ରାନ୍ତି

ଖ୍ରୀଷ୍ଟମାସ

ଦୀପାବଳି

APSCERT

ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସୂଚନା :

ସ୍ଥାନିକଭାବେ ପାଳନ କରାଯାଉଥିବା ପର୍ବପର୍ବାଣୀଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କର ।

ଘରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା କାମ ସହଜ ହୁଏ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ରହନ୍ତି । ପର୍ବପର୍ବାଣୀରେ ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି କାମ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପରିବାରରେ ସ୍ନେହ ଆଦର ବଢ଼ିଥାଏ ।

Professions & Occupations :

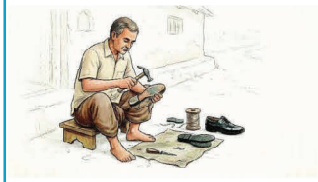
Our needs are fulfilled by the work done by our mother, father and other family members. Like our family, there would be people in our surroundings doing different kinds of work.

Examples : Doctor, Lawyer, Police, Engineer. These are some professions. Let us know about some occupations.

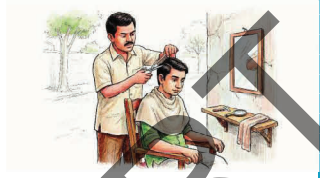
In the following pictures, there are people doing different kinds of work. Observe them and say how they help people.

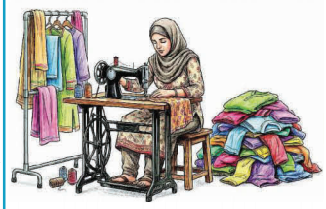
This is Rani.
She weaves baskets.

This is Rajesh.
He mends the shoes.

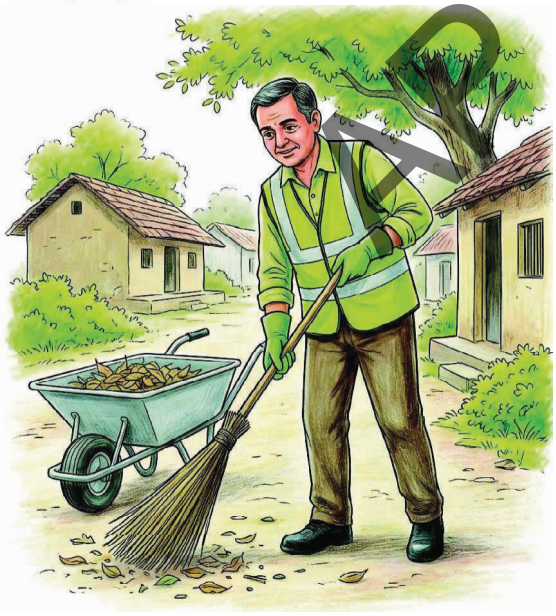
This is Kumar.
He cuts the hair.

This is Nazeera.
She is a tailor.

What other kinds of works are being done in your surroundings?

There would be people doing different kinds of work in your surroundings. Eswar sweeps the roads and cleans the drains. As the keep our surroundings clean, we stay healthy. We call them sanitation workers.

• Who else does different kinds of work?

We have seen people doing different kinds of work outside. In the same way, we need help to finish our work at home fast. That is why we use various machines which are called **home appliances**. These machines help us and save a lot of time.

© SCERT

ପେଶା ଓ ବୃତ୍ତି :

ସାଧାରଣତଃ ଆମ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ ମାଆବାପା ଏବଂ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହୋଇଥାଏ । ଆମ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଭଳି ଆମ ପରିସରର ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ଉଦାହରଣ : ଡାକ୍ତର, ଓକିଲ, ପୋଲିସ୍, ଇଞ୍ଜିନିୟର୍ । ଏଗୁଡ଼ିକ କେତେକ ପ୍ରକାର ବୃତ୍ତି ଅଟେ । ଆସ ଆଉ କିଛି ବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ।

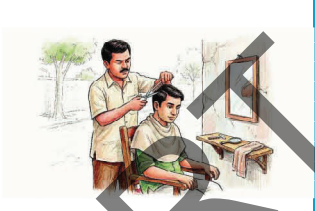
ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଲୋକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କାମ କରୁଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଏବଂ ସେମାନେ କିପରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି କୁହ ।

ଏହାଙ୍କ ନାମ ରାଣୀ । ସେ ଟୋକେଇ ବୁଣୁଛନ୍ତି ।

ଏହାଙ୍କ ନାମ ରାଜେଶ । ସେ ଚପଲ ମରାମତି କରୁଛନ୍ତି ।

ଏହାଙ୍କ ନାମ କୁମାର । ସେ କ୍ଷିଅର କରନ୍ତି ।

ଏହାଙ୍କ ନାମ ନାଜୀରା । ସେ ଜଣେ ଦରଜୀ ।

ତୁମ ପରିସରରେ କରାଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ତୁମ ପରିସରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାମ କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଅବଶ୍ୟ ରହୁଥିବେ । ଈଶ୍ୱର ରାସ୍ତାଘାଟ, ନାଳନର୍ଦ୍ଦମା ସଫା କରନ୍ତି । ସେମାନେ ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱକୁ ସଫା ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ସୁସ୍ଥରେ ରହିପାରୁଛୁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ ସଫେଇ କର୍ମଚାରୀ ବୋଲି କହିଥାଉ ।

• ତୁମ ପରିସରରେ ଅନ୍ୟ କିଏ ବୃତ୍ତି କରୁଛନ୍ତି କି ?

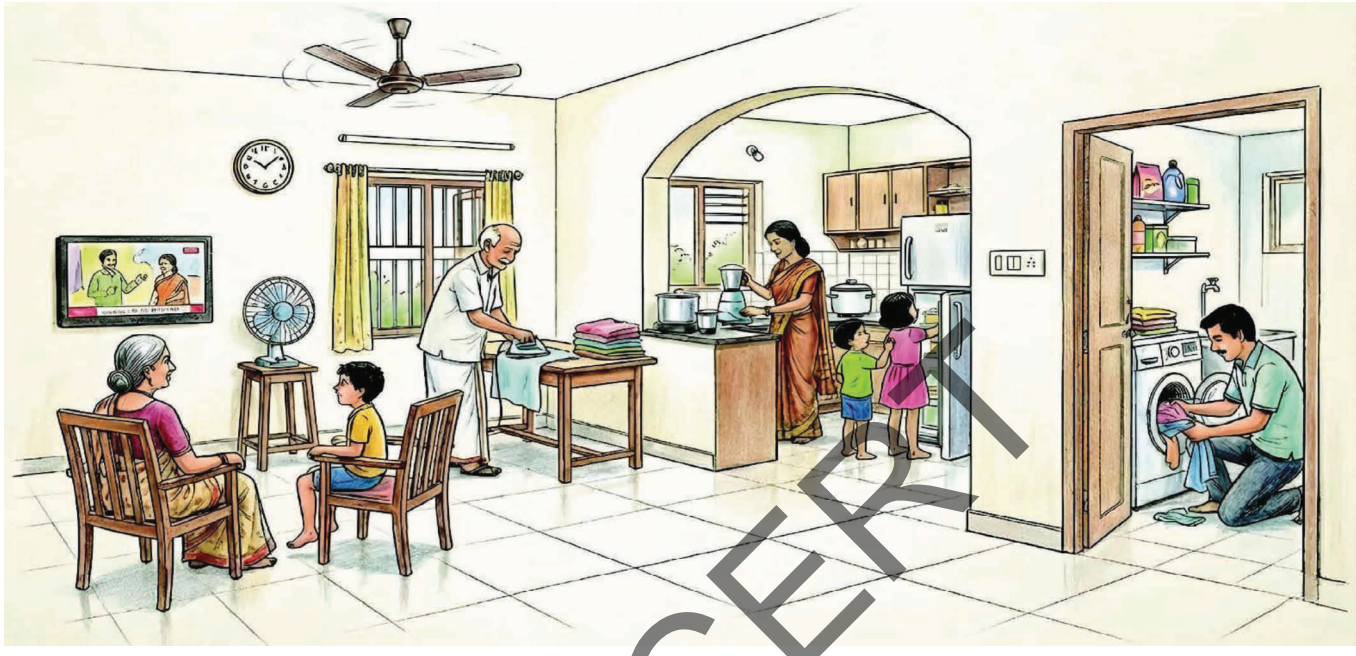
ଆମ ପରିସରରେ ଲୋକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାମ କରୁଥିବା ଦେଖିଥାଉ । ସେହିପରି, ଘର କାମ ଶୀଘ୍ର ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଉ । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରୁ, ଯାହାକୁ **ଗୃହୋପକରଣ** କୁହାଯାଏ । ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ସହାଯ୍ୟ କରେ ଏବଂ ବହୁ ସମୟ ବଞ୍ଚାଏ ।

© SCERT

Activity :

Home Appliances :

Look at this picture showing use of home appliances. Name these appliances.

What home appliances do you have in your home? Write their names in the space given below.

.....

Good practices:

Look at the good practices which lead to good health.

Mary : Hi! I am Mary. My mother, father, sister and I leave our slippers and place them outside in an order before we enter the house.

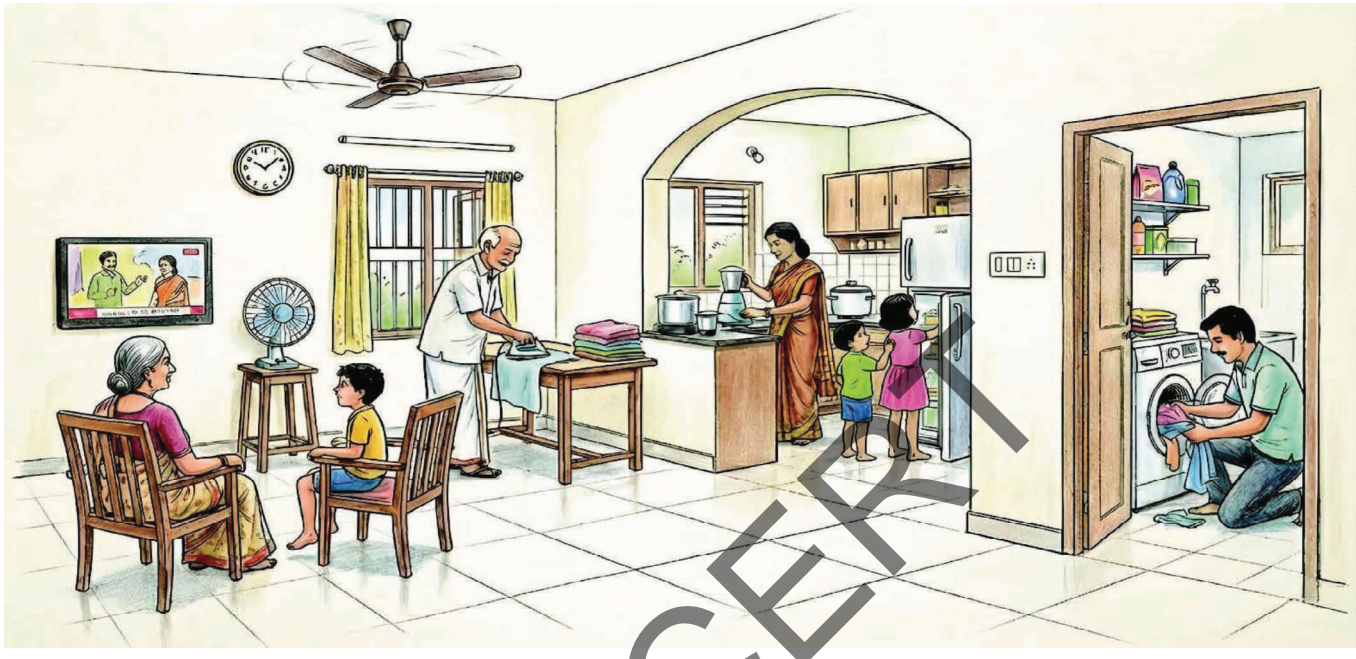

AP SCERT

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ଗୃହୋପକରଣ :

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରରେ ଗୃହୋପକରଣଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାରକୁ ଦେଖ । ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ କୁହ ।

ତୁମ ଗୃହରେ କେଉଁ ଗୃହୋପକରଣଗୁଡ଼ିକ ଅଛି ? ନିମ୍ନ ଦିଆଯାଇଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

.....

ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ :

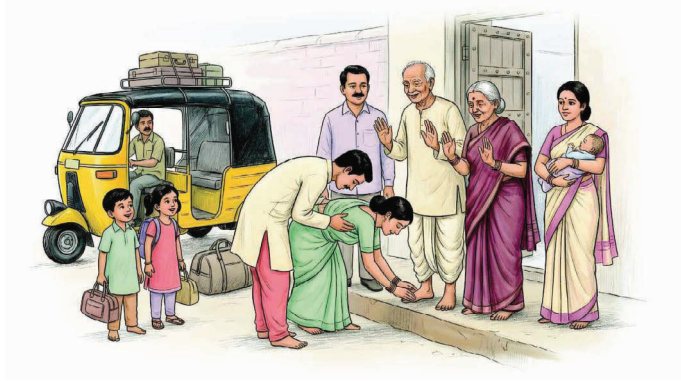
ଉତ୍ତମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ସହାୟକ ହେଉଥିବା ଭଲ ଅଭ୍ୟାସ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ।

ମେରୀ : ସ୍ୱାଗତ ବନ୍ଧୁ ! ମୁ ମେରୀ । ମୋ ବାପା, ମାଆ, ଭଉଣୀ ଓ ମୁଁ ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମ ଚପଲଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରି ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ସାଇତି ରଖୁ ।

AP SCERT

Vijay : Hi! I am Vijay. My father and mother bow to my grandparents before leaving the house. We have to respect our elders.

Uma : I am Uma. Surely, I plant a tree on my birthday.

Riya: Hi! I am Riya. Our family eat together at night.

Do you have any good practice in your family?

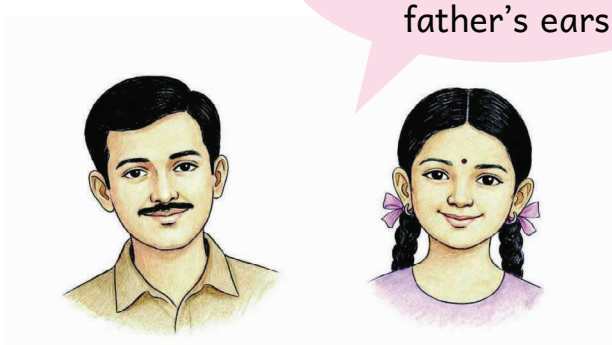
Some practices pass on from parents to children in families.

Whom do you look like?

Usually, people in a family are similar in the way they look and behave.

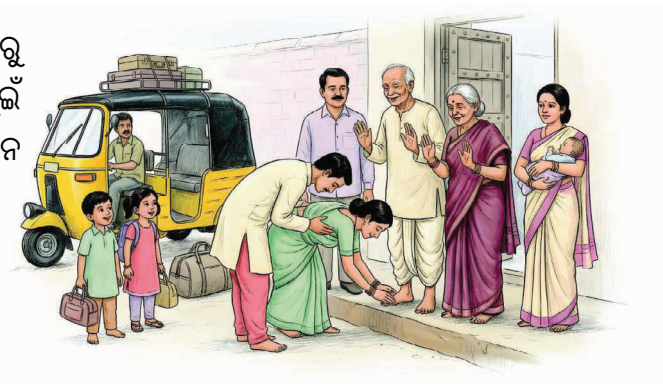
Read the following narration.

Hi! I am Radhika. My ears resemble my father's ears.

AP SCERT

ବିଜୟ : ସ୍ୱାଗତ ବନ୍ଧୁ ! ମୁଁ ବିଜୟ । ମୋ ବାପାମାଆ ଘରୁ ବାହାରକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଜେଜେ ଓ ଜେଜେମାଁଙ୍କୁ ପାଦଛୁଇଁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି । ଆମେ ଆମର ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ କରିବା ଉଚିତ ।

ଉମା : ମୁଁ ଉମା । ମୋର ଜନ୍ମଦିନରେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ଲଗାଏ ।

ରିୟା : ସ୍ୱାଗତ ବନ୍ଧୁ ! ମୁଁ ରିୟା । ଆମ ପରିବାର ସଭିଏଁ ରାତିରେ ଏକାଠି ଭୋଜନ କରୁ ।

ତୁମ ପରିବାରରେ କିଛି ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ ଅବଲମ୍ବନ କର କି ?

କେତେକ ପାରିବାରିକ ଅଭ୍ୟାସ ନିଜ ବାପାମାଆଙ୍କ ଠାରୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆସିଥାଏ ।

AP SCERT

ତୁମେ କାହାଭଳି ଦେଖାଯାଉଛ ?

ସାଧାରଣତଃ ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ଲୋକମାନେ ଏକାଭଳି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏକାଭଳି ଆଚରଣ କରିଥାଆନ୍ତି ।
ନିମ୍ନ ବିବରଣୀକୁ ପଢ଼ !

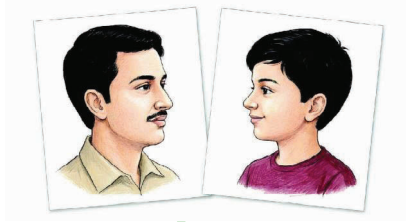
ହାୟ ! ମୁଁ ରାଧିକା । ମୋ କାନ ଦେଖିବାକୁ ମୋର ବାପାଙ୍କ କାନ ଭଳି ହୋଇଛି ।

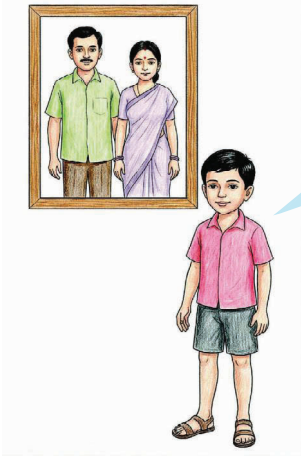

Hi! I am Swathi.
I have thick hair
like my mother.

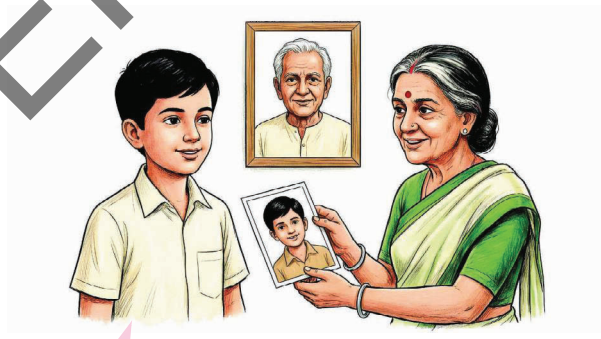

Hi! I am David.
My sharp nose-tip
resembles my
father's nose.

I am Ravi.
My eyes resemble
my mother's eyes.

I am Satish. My
grandmother said that my face
resembles my grandfather.

AP SCERT

Some features like skin colour (brown, dark, fair), height (tall, medium, short) are parental features that pass on from parents to children.

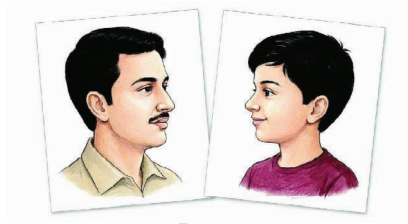
Sometimes there are similarities in the behaviour of the children and other members of the family. You may walk like your uncle.

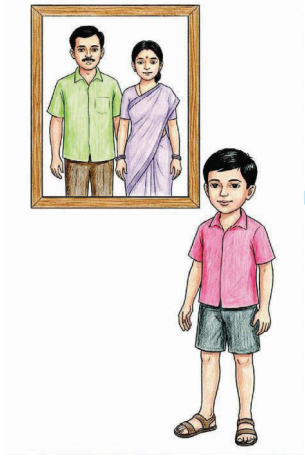
Do the faces of all people look alike?

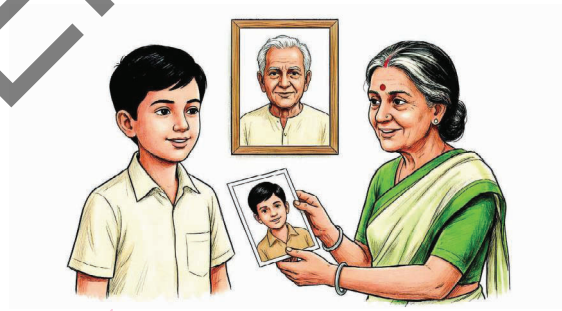
ହାୟ ! ମୁଁ ସ୍ୱାତୀ ।
ମୋ ମାଆଙ୍କ ଭଳି
ମୋର ମଧ୍ୟ ଘନକେଶ
ରହିଅଛି ।

ହାୟ ! ମୁଁ ଡେଭିଡ୍ ।
ମୋର ନାକ ମୋ ବାପାଙ୍କ
ନାକ ଭଳି ଖୁବ୍ ଗୋଜିଆ
ହୋଇଛି ।

ମୁଁ ରବି । ମୋ ଆଖି ଦେଖିବାକୁ
ମୋ ମାଆଙ୍କ ଆଖି ଭଳି ।

ମୁଁ ସତୀଶ୍ । ମୋ ଜେଜେମାଆ କହନ୍ତି କି
ମୋ ମୁହଁ ଠିକ୍ ମୋର ଜେଜେଙ୍କ ଭଳି
ହୋଇଛି ।

AP SCERT

ସାଧାରଣତଃ ଆମର କିଛି ଲକ୍ଷଣ ଯଥା: ବାଦାମୀ, ଶ୍ୟାମଳ ଓ ଗୋରା ଚର୍ମର ରଙ୍ଗ ଏବଂ ଉଚ୍ଚା, ମଧ୍ୟମ, ଗେଡ଼ା ଭଳି ଶାରୀରିକ ଉଚ୍ଚତା ଇତ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷଣ ବାପାମାଆଙ୍କ ଠାରୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆସିଥାଏ ।

ଅନେକାଂଶରେ ଏକ ଶିଶୁର ଆଚରଣ ନିଜ ରକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ବା ଜ୍ଞାତି ପରିବାରର ସଭ୍ୟଙ୍କ ଆଚରଣ ଭଳି ରହିଥାଏ । ତୁମେ ତୁମ ମାମୁଁଙ୍କ ଭଳି ଚାଲୁଥାଇ ପାର ।

ସମସ୍ତଙ୍କ ଚେହେରା ଏକାଭଳି
ରହିଥାଏ କି ?

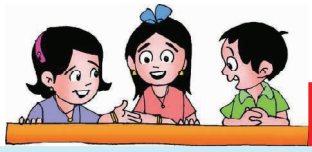
All are not alike. Inspite of our colour, height or weight, each of us is unique. We just resemble our family members in our physical appearance. We should not tease or bully anyone for their appearance. Let us treat everyone with respect, love and affection.

Let us Do

Ask your parents and other members of your family whom they look like and note down in the given table.

S.No.	Family member	Whom do they resemble
1.		
2.		
3.		
4.		

Think and Discuss

Ask your parents about your relatives and fill this table.

Name of the relative	How you are related ?	What do you call them?

AP SCERT

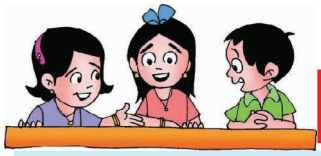
ସମସ୍ତେ ଏକାଭଳି ନଥାନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ରଙ୍ଗ, ଉଚ୍ଚତା ଓ ଓଜନ ନିଆରା ଅଟେ । ଆମେ କେବଳ ନିଜ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସାଦୃଶ୍ୟ ଶାରୀରିକ ଗଠନକୁ ପ୍ରତିଫଳନ କରିଥାଉଁ । ଆମେ କଦାପି ଅନ୍ୟର ଶାରୀରିକ ରୂପକୁ ନେଇଁ ପରିହାସ କରିବା ବା ଚିଡ଼ାଇବା ଅନୁଚିତ । ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ, ସ୍ନେହଭାବ ସହ ସୁଶୀଳ ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ ।

ଆସ କରିବା

ତୁମ ପିତାମାତା କିମ୍ବା ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠମାନେ କାହା ଭଳି ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି ପଚାରି ନିମ୍ନ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

କ୍ର.ସଂ.	ପରିବାର ସଦସ୍ୟ	ସେମାନେ କାହାଭଳି ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି
1.		
2.		
3.		
4.		

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

ତୁମ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ତୁମ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଷୟରେ ପଚାରି ନିମ୍ନ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ତୁମ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ନାମ	ତୁମେ କିପରି ସମ୍ପର୍କିତ ?	ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କ'ଣ ବୋଲି ଡାକ ?

AP SCERT

Key Words

family, grandparents, siblings, pet, resemble, professions, culture, home appliances.

What we have learnt ?

- We live in a family.
- A family may consist of grandparents, parents, siblings and pets.
- Every member of the family has a different role to play.
- We get love, care and support from our family.
- All professions should be respected.
- A village has people doing different kinds of work.
- Festivals enhances happiness among family members. Festivals bring all family members together in one place.
- We resemble someone in our family.
- Home appliances help in completing the work quickly.

AP SCERT

Improve Your Learning

1. What is a family?
2. Name the members of your family?
3. We store milk and curd in this appliance. ( )

   A) fan B) cooler

   C) refrigerator D) mixer
4. What do we call a picture that shows family members using lines? ( )

   A) Map B) Chart

   C) Family flow chart D) Diagram
5. How do family members take care of each other?

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ପରିବାର, ଜେଜେ ବାପା ଓ ଜେଜେ ମାଆ, ସହଜାତ, ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ, ସାଦୃଶ୍ୟତା, ବୃତ୍ତି, ସଂସ୍କୃତି, ଗୃହୋପକରଣ

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ଆମେ ଏକ ପରିବାରରେ ବାସ କରୁ ।
- ଏକ ପରିବାରରେ ଜେଜେ ବାପା, ଜେଜେ ମାଆ, ପିତାମାତା, ଭାଇଭଉଣୀ ଓ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ରହିପାରନ୍ତି ।
- ପରିବାରରେ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭୂମିକା ରହିଥାଏ ।
- ପରିବାର ଠାରୁ ଆମେ ସ୍ନେହ ଆଦର, ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଓ ସମର୍ଥନ ପାଇଥାଉ ।
- ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଉଚିତ ।
- ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ବିଭିନ୍ନ ବୃତ୍ତିର ଲୋକ ରହିଥାନ୍ତି ।
- ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖୁସି ବଢ଼ାଏ । ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସମସ୍ତ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଏକାଠି କରାଏ ।
- ଆମ ପରିବାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ରକ୍ତ ସଂପର୍କୀୟ ଭଳି ଆମର ସାଦୃଶ୍ୟତା ରହିଥାଏ ।
- ଗୃହୋପକରଣଗୁଡ଼ିକ କାମକୁ ଶୀଘ୍ର ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଶିଖଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ପରିବାର କହିଲେ କ'ଣ ?
2. ତୁମ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମ ଲେଖ ।
3. ଆମେ କ୍ଷୀର ଏବଂ ଦହିକୁ ଏହି ଗୃହୋପକରଣରେ ରଖୁ । ( )

   A) ପଙ୍ଖା B) କୁଲର୍

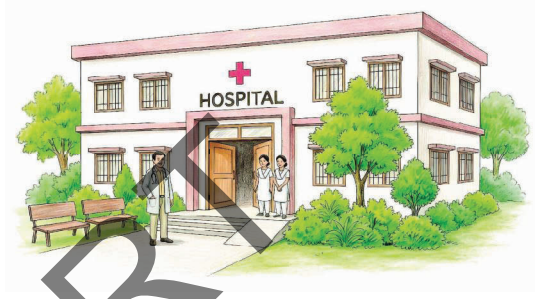
   C) ରେଫ୍ରିଜରେଟର୍ D) ମିକ୍ସର
4. ରେଖା ଦ୍ୱାରା ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖାଉଥିବା ଚିତ୍ରକୁ କ'ଣ କୁହାଯାଏ ? ( )

   A) ମାନଚିତ୍ର B) ଚାର୍ଟ

   C) ପରିବାର ପ୍ରବାହ ଚିତ୍ର D) ଚିତ୍ର
5. ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନେ ପରସ୍ପର ପ୍ରତି କିଭଳି ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି ?

AP SCERT

6. Explain how people in the neighbourhood help us through their occupations.
7. Why do we use home appliances in our daily life?
8. Your mother is cooking food. Which home appliance will help her?
9. When your sister is sick, how can you show care as a family member?
10. **Match the following:**

Profession	**Work Place**
Teacher	
Doctor	
Farmer	
Shopkeeper	

AP SCERT

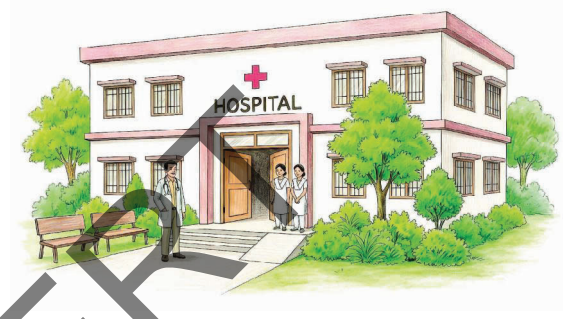
6. ଆମ ପଡ଼ୋଶୀ ଲୋକମାନେ କିଭଳି ତାଙ୍କ ବୃତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

7. ଆମେ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଗୃହୋପକରଣଗୁଡ଼ିକୁ କାହିଁକି ବ୍ୟବହାର କରୁ ?

8. ତୁମ ମାଆ ରୋଷେଇ କରୁଛନ୍ତି । କେଉଁ ଗୃହୋପକରଣଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କୁ ସହାୟକ ହେବ ?

9. ତୁମ ଭଉଣୀ ଅସୁସ୍ଥ ଥିବା ସମୟରେ, ପରିବାର ସଦସ୍ୟ ଭାବେ ତୁମେ କିପରି ତାଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବ ?

10. **ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ :**

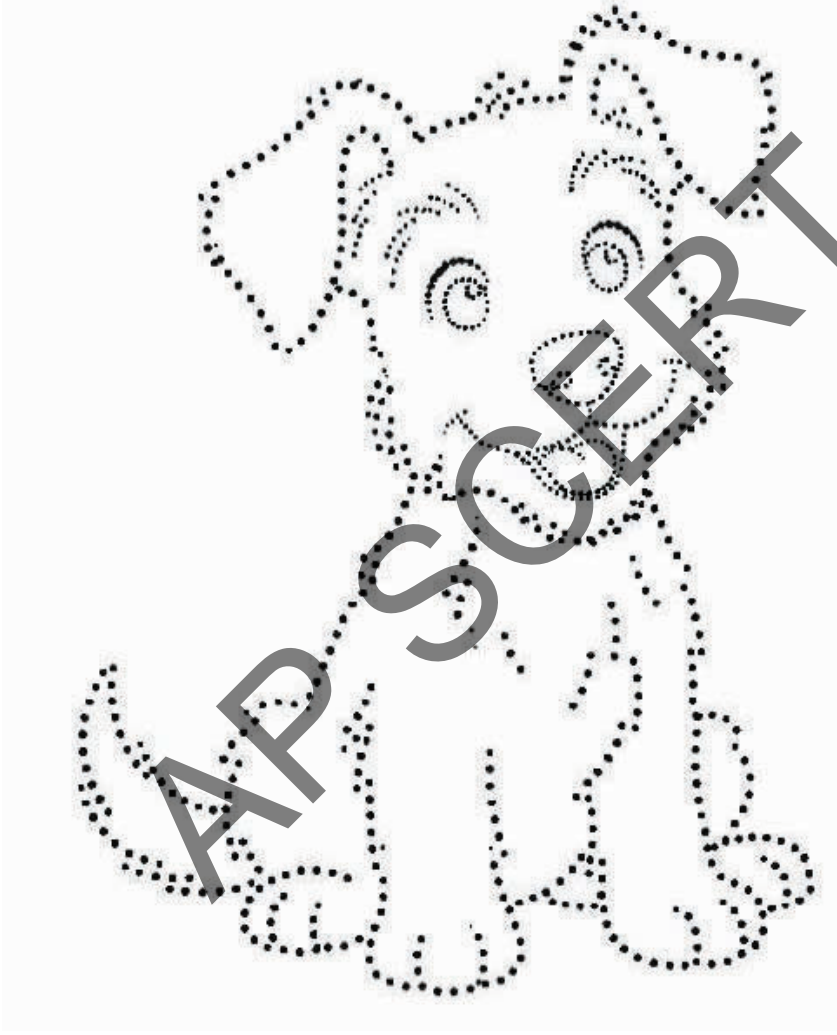
ବୃତ୍ତି	**କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀ**
ଶିକ୍ଷକ	
ଡାକ୍ତର	
ଚାଷୀ	
ଦୋକାନୀ	

AP SCERT

11. Your family celebrates festivals together every year. How do you feel about this?

12. Hema respects and appreciates the work of a sweeper. Is this correct? Why?

13. Join the dots and colour the picture of a dog.

AP SCERT

14. Write any two sentences on how your family members show love and care.

11. ତୁମ ପରିବାର ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକାଠି ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପାଳନ କରନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ତୁମେ କିପରି ଅନୁଭବ କର ?

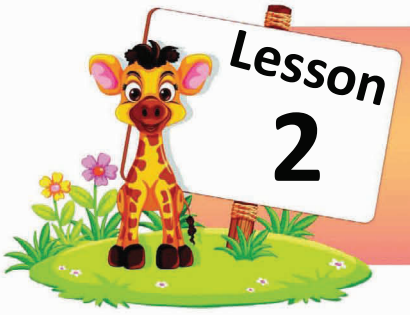
12. ହେମା ଜଣେ ଝାଡୁଦାରଙ୍କ କାମକୁ ସମ୍ମାନ ଓ ପ୍ରଶଂସା କରେ । ଏହା ଠିକ୍ କି ? କାହିଁକି ?

13. ବିନ୍ଦୁଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ ଏବଂ କୁକୁରର ଚିତ୍ରଟିକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

AP SCERT

14. ତୁମ ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନେ କିପରି ସ୍ନେହ କରନ୍ତି ଏବଂ ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି ଦୁଇଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

Plants Around Us

B5R5H7

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Explain the need of plants. (CG- 4)
- Identify the parts of a plant. (CG-4)
- Give examples for different types of plants. (CG-1)
- Describe the functions of roots. (CG-4)
- Describe parts and functions of a leaf. (CG-4)
- Know about various uses of plants. (CG-4)
- Develop concern towards nature. (CG-4)

AP SCERT

On Geetha's birthday, Geetha and her brother Venu planted trees in the garden with the help of their parents. Next day while Geetha and Venu were watering the plants, Geetha got a doubt and asked her father (Nanna).

ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ଉଦ୍ଭିଦ

U9R6J9

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ଉଦ୍ଭିଦର ଅବଶ୍ୟକତା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବେ । (CG- 4)
- ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-4)
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଭିଦର ଉଦାହରଣ ଦେବେ । (CG-1)
- ଚେରର କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ । (CG-4)
- ପତ୍ରର ଭାଗ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ ।(CG-4)
- ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଉପଯୋଗୀତା ବିଷୟରେ ଜାଣିବେ । (CG-4)
- ପ୍ରକୃତି ସହ ସମ୍ପର୍କ ବଢ଼ାଇବେ । (CG-4)

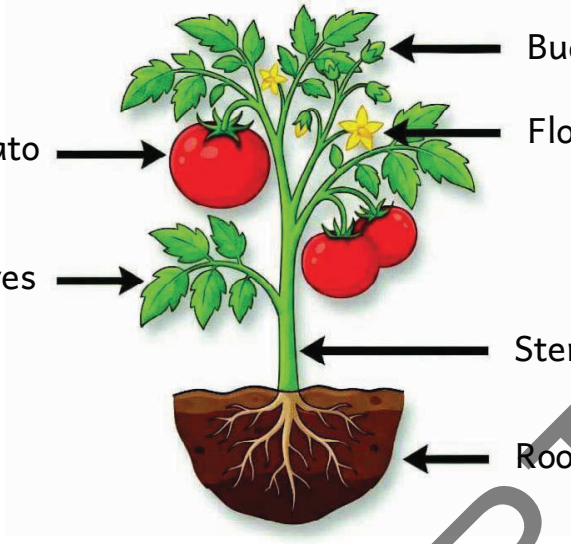
© SCERT

ଗୀତାଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନରେ ଗୀତା ଓ ତାଙ୍କ ସାନଭାଇ ବେଣୁ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ବଗିଚାରେ ଗଛ ଲଗାଇଲେ । ପର ଦିନ ଗୀତା ଏବଂ ବେଣୁ ଗଛରେ ପାଣିଦେବା ସମୟରେ, ଗୀତା ମନରେ ଏକ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହେଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ।

Geetha : Nanna! how does the plant take water from the soil ?

Nanna : Come Geetha! I will show you. Observe this tomato plant. It has roots, stem, leaves, flowers and fruits.

Parts of a plant

Every plant has different parts. Each part has a special function.

Root : Holds the plant into the soil and takes water from it.

Stem : Helps the plant stand straight and carries water to all parts.

Leaf : Makes food for the plant.

Flower : It is the beautiful part of the plant. It develops into fruit.

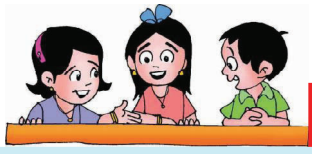
Fruit : Grows from the flower and has seeds inside.

AP SCERT

Do You Know !

- Plants need air, water, sunlight, and soil to grow.
- Some plants give us fruits and vegetables.
- Some plants give us flowers and shade.

Think and Discuss

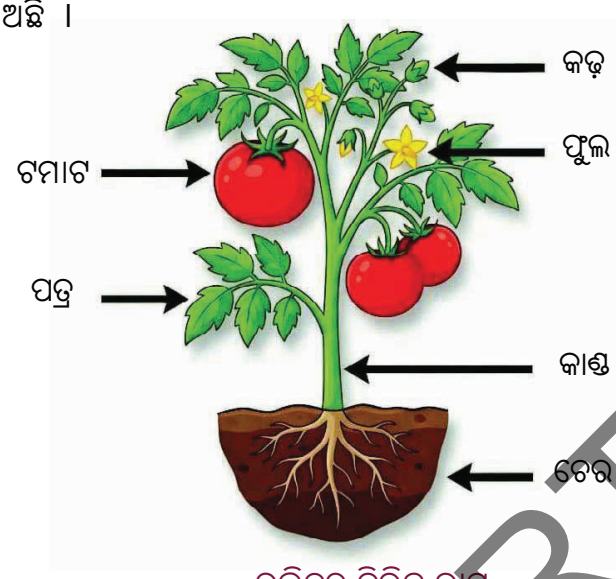
- Observe a tree near your house. Think and Discuss how it helps us in our daily life.
- Look at the plants around your school or home. Identify which plant gives fruits and which plant gives shade in your surroundings.

Activity:

Draw and label the parts of a plant.

ଗୀତା : ବାପା, ଗଛ କିପରି ଭୂମିରୁ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରେ ?

ବାପା : ଆସ ଗୀତା । ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଖାଇବି । ଏହି ଟମାଟ ଗଛଟିକୁ ଦେଖ । ଏହାର ଚେର, କାଣ୍ଡ, ପତ୍ର, ଫୁଲ ଏବଂ ଫଳ ଅଛି ।

ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗ ଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ରହିଥାଏ ।

ଚେର : ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଭୂମିରେ ଦୃଢ଼ଭାବେ ଧରି ରଖେ ଏବଂ ଭୂମିରୁ ଜଳ ସଂଗ୍ରହ କରେ ।

କାଣ୍ଡ : ଉଦ୍ଭିଦକୁ ସଳଖ ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ଏବଂ ଜଳକୁ ସମସ୍ତ ଭାଗକୁ ପହଞ୍ଚାଏ ।

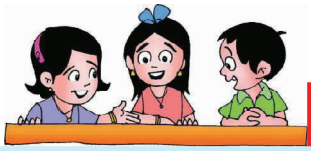
ପତ୍ର : ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେବା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରେ ।

ଫୁଲ : ଏହା ଉଦ୍ଭିଦର ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଭାଗ ଅଟେ । ଏହା ଫଳରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

ଫଳ : ଫୁଲରୁ ବୃଦ୍ଧିପାଏ ଏବଂ ଏହାର ଭିତରେ ବୀଜ ଥାଏ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି !

- ଉଦ୍ଭିଦର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବାୟୁ, ଜଳ, ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଏବଂ ମୃତ୍ତିକା ଆବଶ୍ୟକ ।
- କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ଫଳ ଏବଂ ପନିପରିବା ଦିଏ ।
- କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ଫୁଲ ଏବଂ ଛାଇ ଦିଏ ।

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

- ତୁମ ଘର ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ଏହା ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର ।
- ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ଘର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ । ସେଥିରୁ କେଉଁ ଉଦ୍ଭିଦ ଫଳ ଦିଏ ଏବଂ କେଉଁ ଉଦ୍ଭିଦ ଛାଇ ଦିଏ ଚିହ୍ନଟ କର ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ:

ଉଦ୍ଭିଦର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ଭାଗଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

APSCERT

Roots :

Roots are the parts of a plant that grow under the ground.

Functions of roots :

1. Roots fix the plant into the soil. They hold the plant firmly in the ground.
2. Roots absorb water and nutrients from the soil for the plant to grow.
3. Some roots store food. For example, carrot, beetroot and radish.
4. Roots help plants to grow strong and healthy.

Let us Do

Collect and observe the roots of some plants. Do all the roots look alike? Discuss with your friends.

Geetha : Nanna, if the roots are so important, what is the use of a stem?

Nanna : The stem carries the water and nutrients from the root to all the other parts of a plant and supports it.

Geetha : Oh! The stem of this tomato plant is very thin and hairy. Nanna, do all the plants have same type of stems?

Nanna : No. Not alike.

Stem :

The stem is the main part of a plant that holds the plant upright and carries water, food, and minerals to all parts of the plant.

Types of stems : There are different types of stems. Some are soft and green, some are brown and hard. Some plants have thick stems and some plants have thin stems.

Let us Do

Observe the plants and trees given below. Read whether they have soft stem or hard stem.

AP SCERT

ଚେର :

ଚେର ମାଟି ତଳେ ବଢ଼ିବା ଉଦ୍ଭିଦର ଏକ ଭାଗ ।

ଚେରର କାର୍ଯ୍ୟ :

1. ଚେର ଉଦ୍ଭିଦକୁ ମାଟିରେ ଦୃଢ଼ଭାବେ ଧରି ରଖେ ।
2. ଉଦ୍ଭିଦର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଚେର ମାଟିରୁ ଜଳ ଏବଂ ପୋଷକଗୁଡ଼ିକୁ ଶୋଷଣ କରେ ।
3. କେତେକ ଚେର ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ କରେ । ଉଦାହରଣ– ଗାଜର, ବିଟ୍, ମୂଳା ।
4. ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ଭାବେ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ଚେର ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଆସ କରିବା

କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦର ଚେର ସଂଗ୍ରହ କର । ସମସ୍ତ ଚେର ଏକା ଭଳି ଦେଖାଯାଏ କି ? ତୁମ ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କ ସହ ଚର୍ଚ୍ଚାକର ।

ଗୀତା : ବାପା, ଯଦି ଚେରଗୁଡ଼ିକ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ତେବେ କାଣ୍ଡର ଉପଯୋଗୀତା କ'ଣ ?

ବାପା : ଚେର ଠାରୁ ଜଳ ଓ ପୋଷକଗୁଡ଼ିକୁ ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗକୁ କାଣ୍ଡ ବହନ କରିଥାଏ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଯୋଗାଇଥାଏ ।

ଗୀତା : ଓଃ ! ଏହି ଟମାଟ ଗଛଟିର କାଣ୍ଡ ବହୁତ ସରୁ ଏବଂ ଲୋମଶ ଅଟେ । ବାପା, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଭିଦରେ କାଣ୍ଡ ଏକା ପ୍ରକାର ଥାଏ କି ?

ବାପା : ନା । ଏକାଭଳି ନ ଥାଏ ।

କାଣ୍ଡ :
କାଣ୍ଡ ଉଦ୍ଭିଦର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭାଗ ଅଟେ ଯାହା ଉଦ୍ଭିଦକୁ ସଳଖ ରଖେ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗକୁ ଜଳ, ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଖଣିଜ ଲବଣକୁ ବହନ କରିଥାଏ ।

କାଣ୍ଡର ପ୍ରକାର : କାଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଥାଏ । କେତେକ କାଣ୍ଡ ନରମ ଏବଂ ସବୁଜ ତ କେତେକ କାଣ୍ଡ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ଏବଂ କଠିନ ଅଟେ । କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦରେ ମୋଟା କାଣ୍ଡ ଏବଂ କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦରେ ସରୁ କାଣ୍ଡ ଥାଏ ।

ଆସ କରିବା

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ ଏବଂ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ସେଗୁଡ଼ିକର କାଣ୍ଡ ନରମ ନା କଠିନ ପଢ଼ ।

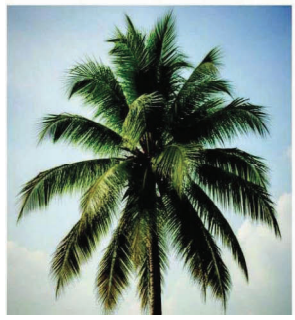
AP SCERT

Mango

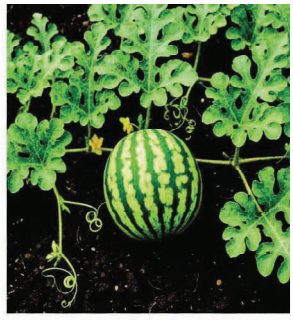
Hard stem

Coconut

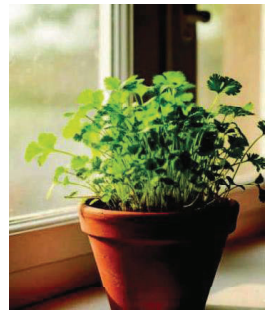
Hard stem

Watermelon

Soft stem

Coriander

Soft stem

As the plant grows bigger, the stem strengthens. These thick stems are called 'trunks'.

The trunks of some trees are covered by bark.

Ex: Mango, Coconut, etc.

Types of Plants :

Herbs :

Herbs are very small plants with soft and green stems.

Examples: Coriander, Spinach, etc.

Methi

Lemongrass

Coriander

Spinach

Shrubs :

Shrubs are medium sized plants with several woody stems and branches growing close to the ground.

Examples : Rose, Hibiscus, etc.

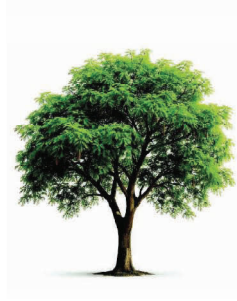

Trees :

Trees have a big trunk of wood and many branches that spread out with leaves on them. Trees have roots that go deep down into the soil.

Examples: Banyan, Tamarind, Mango, Coconut, etc.

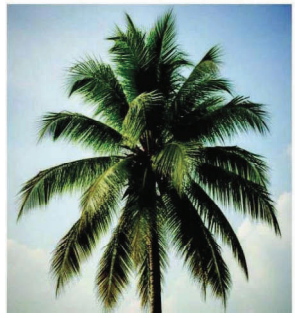
AP SCERT

ଆମ୍ବ

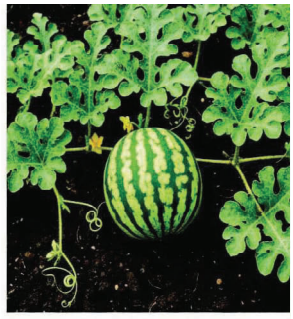
କଠିନ କାଣ୍ଡ .....

ନଡ଼ିଆ

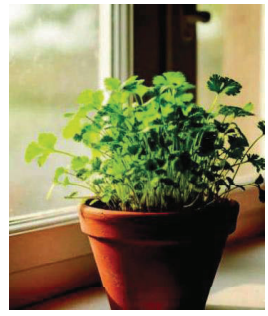
କଠିନ କାଣ୍ଡ .....

ତରଭୁଜ

ନରମ କାଣ୍ଡ .....

ଧନିଆ

ନରମ କାଣ୍ଡ .....

ଉଦ୍ଭିଦର ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା କ୍ରମେ ତାହାର କାଣ୍ଡ ଶକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ମୋଟା କାଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣ୍ଠି କୁହାଯାଏ । କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦର ଗଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକ ବଳ୍କଳ ଦ୍ୱାରା ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ଆମ୍ବ, ନଡ଼ିଆ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଉଦ୍ଭିଦର ପ୍ରକାର :

ଗୁଳ୍ମ :

ଗୁଳ୍ମଗୁଡ଼ିକ ନରମ ଏବଂ ସବୁଜ କାଣ୍ଡ ବିଶିଷ୍ଟ ଅତି ଛୋଟ ଉଦ୍ଭିଦ ଅଟେ ।

ଉଦାହରଣ : ଧନିଆ, ପାଳଙ୍ଗ ଶାଗ ଇତ୍ୟାଦି ।

ମେଥି

ଲେମ୍ବୁଘାସ

ଧନିଆ

ପାଳଙ୍ଗ ସାଗ

ବୁଦା :

ବୁଦାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର କଠିନ କାଣ୍ଡ ଏବଂ ଶାଖାଯୁକ୍ତ ଉଦ୍ଭିଦ । ଏହା ଭୂମିର ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚରେ ବଢ଼େ ।

ଉଦାହରଣ : ଗୋଲାପ, ମନ୍ଦାର ଇତ୍ୟାଦି ।

ବୃକ୍ଷ(ଗଛ) :

ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ବଡ଼ କଠିନ କାଣ୍ଡ ଏବଂ ପତ୍ରଯୁକ୍ତ ଅନେକ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ବୃକ୍ଷର ଚେର ଗୁଡ଼ିକ ମାଟିର ବହୁ ଗଭୀରକୁ ଯାଇଥାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ବର, ତେନ୍ତୁଳି, ଆମ୍ବ, ନଡ଼ିଆ ଇତ୍ୟାଦି ।

AP SCERT

Climbers :

Climbers are the plants that grow tall with support.

Examples: Grapevine, Bittergourd, etc.

Creepers :

Creepers are the plants with weak stems that creep on the ground.

Examples: Watermelon, Pumpkin, etc.

Activity

Tick (✓) in the suitable box.

Name of the plant	Trees	Shrubs	Herbs	Climbers	Creepers
Watermelon					
Rose					
Mango					
Bitter gourd					
Hibiscus					
Neem					

AP SCERT

Amazing Facts :

Wolffia plant :

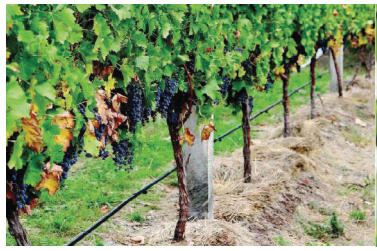
The world's smallest plant is Wolffia. This plant cleans polluted water by absorbing harmful chemicals like a sponge.

ଆରୋହୀ ଉଦ୍ଭିଦ :

ଆରୋହୀ ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକ ଯାହାକି କୌଣସି ଆଶ୍ରୟର ସହାୟତାରେ ଉଚ୍ଚକୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ଅଙ୍ଗୁର, କଲରା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଲତା ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭିଦ :

ଲତା ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକ ଦୁର୍ବଳ କାଣ୍ଡ ଥାଇ ଭୂମିରେ ମାଳିଥାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ତରଭୁଜ, ବୋଇତାଳୁ ଇତ୍ୟାଦି ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ଉପଯୁକ୍ତ ବାକ୍ସ ଭିତରେ ଠିକ୍(✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ଉଦ୍ଭିଦର ନାମ	ବୃକ୍ଷ	ବୁଦା	ଗୁଳ୍ମ	ଆରୋହୀ ଉଦ୍ଭିଦ	ଲତା
ତରଭୁଜ					
ତୁଳସୀ					
ଆମ୍ବ					
କଲରା					
ମନ୍ଦାର					
ନିମ୍ବ					

AP SCERT

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ :

ଓ୍ୱୋଲ୍ଫିଆ ଉଦ୍ଭିଦ :

ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ଉଦ୍ଭିଦ ହେଉଛି ଓ୍ୱୋଲ୍ଫିଆ ।

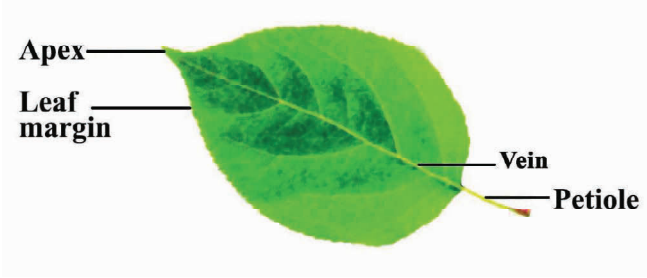
ଏହି ଉଦ୍ଭିଦ ସ୍ପଞ୍ଜ୍ ଭଳି ହାନିକର ରସାୟନକୁ ଶୋଷଣ କରି ପ୍ରଦୂଷିତ ଜଳକୁ ପରିଷ୍କାର ଜଳରେ ପରିଣତ କରେ ।

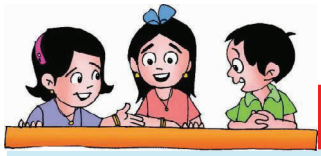

Geetha : Wow! There are so many types of stems. Why do plants have so many leaves Nanna?

Nanna : Just as you need food to grow, plants also need food. The leaves prepare food for the plant and help them to grow.

Observe the parts of a Leaf :

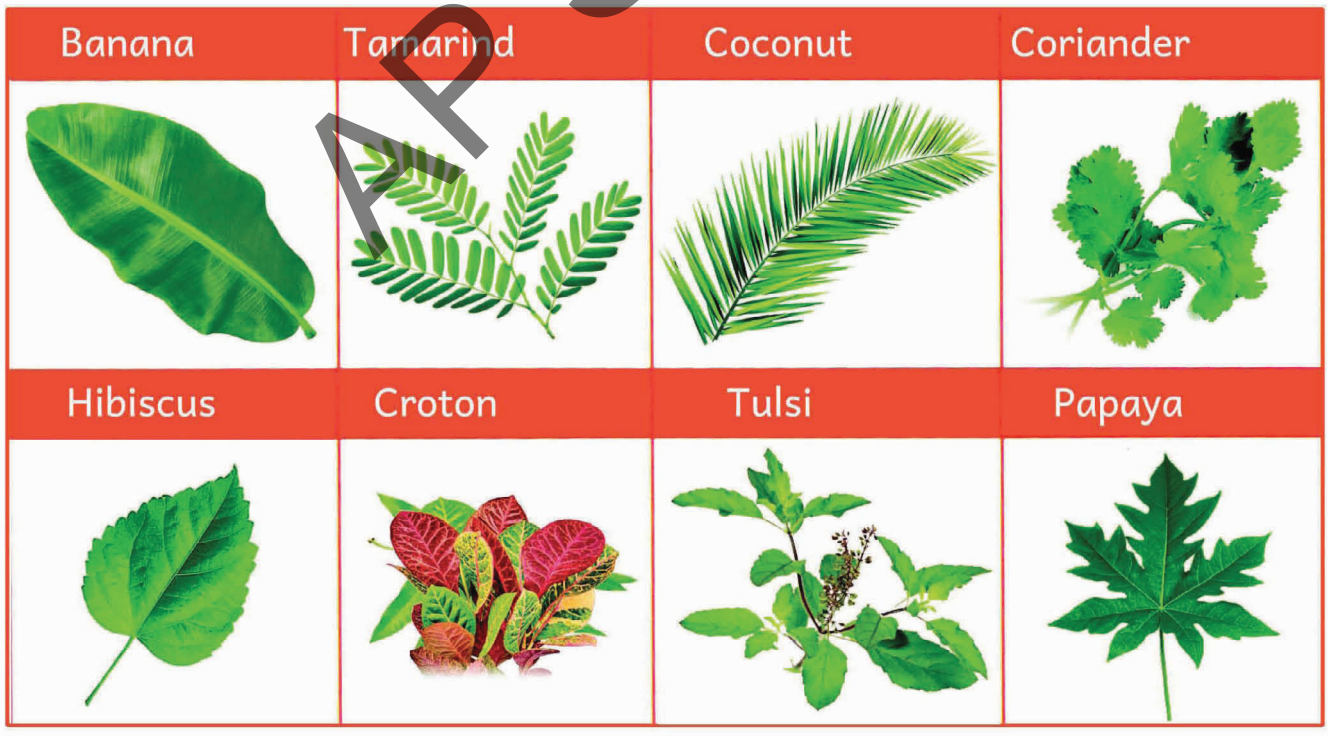

Think and Discuss

- Have you observed the leaves of different plants?
- Are all the leaves same in size, shape, colour and smell?

Different Types of leaves :

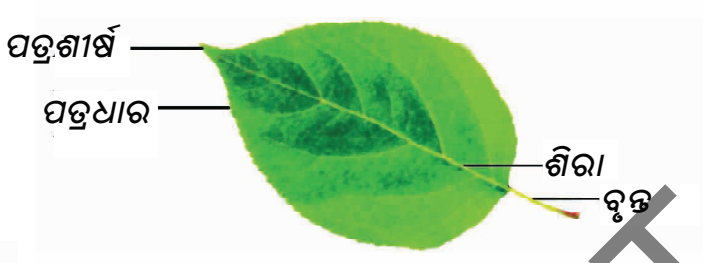

AP SCERT

ଗୀତା : ଓଃ ! ସତରେ, ଅନେକ ପ୍ରକାର କାଣ୍ଡ ରହିଛି । ବାପା, ତେବେ ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକରେ ଅସଂଖ୍ୟ ପତ୍ର କାହିଁକି ରହିଥାଏ ?

ବାପା : ତୁମେ ବଡ଼ ହେବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଭଳି ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କର, ସେହିଭଳି ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବାପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି । ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଭିଦ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୃଦ୍ଧି ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ପତ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର :

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

- ତୁମେ ବିଭିନ୍ନ ଗଛର ପତ୍ର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛ କି ?
- ସମସ୍ତ ପତ୍ରର ଆକାର, ଆକୃତି, ରଙ୍ଗ ଓ ଗନ୍ଧ ସମାନ ଥାଏ କି ?

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପତ୍ର :

AP SCERT

The leaves are of different sizes, shapes, colours and smell.

- The leaves of banana plant are very big.
- The leaves of hibiscus are broad and the margins are like a saw.
- The leaves of papaya plant look like palm.
- The leaves of coconut tree have long veins.
- The leaves of tamarind tree are very small.
- The leaves of pudina, coriander and tulsi have different aroma.

Activity:

- Collect some leaves and trace the shape in your project book. Colour the drawing and name them.

Let us Do

Make some toys with the locally available leaves. Some examples are shown here.

AP SCERT

Note to the teacher : Guide and support the students while doing this activity.

ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ବିଭିନ୍ନ ଆକାର, ଆକୃତି, ରଙ୍ଗ ଓ ଗନ୍ଧ ରହିଥାଏ ।

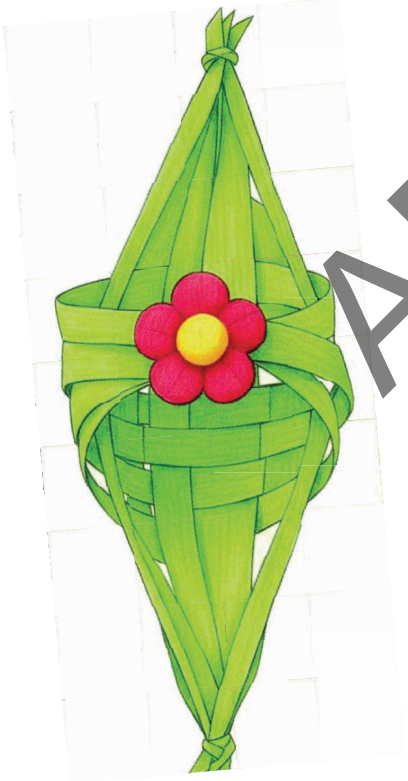
- କଦଳୀ ଗଛର ପତ୍ର ବହୁତ ବଡ଼ ଅଟେ ।
- ମନ୍ଦାର ପତ୍ର ଓସାରିଆ ଏବଂ ପତ୍ରଧାର କରତ ସଦୃଶ ଅଟେ ।
- ଅମୃତଭଣ୍ଡାର ପତ୍ର ଆମ ହାତର ପାପୁଲି ଭଳି ଦେଖାଯାଏ ।
- ନଡ଼ିଆ ଗଛର ପତ୍ରରେ ଲମ୍ବା ଶିରା ରହିଥାଏ ।
- ତେନ୍ତୁଳି ଗଛର ପତ୍ର ବହୁତ ଛୋଟ ଅଟେ ।
- ପୋଦିନା, ଧନିଆ ଏବଂ ତୁଳସୀ ପତ୍ରର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବାସ୍ନା ରହିଥାଏ ।

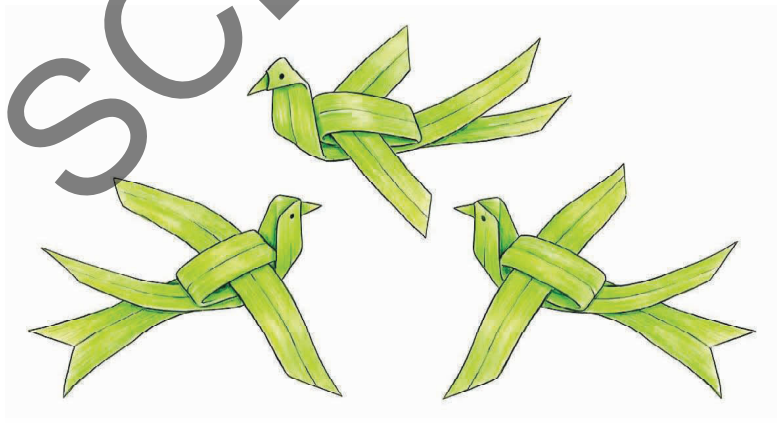
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

- କେତୋଟି ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କର ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମ ଖାତାରେ ଟିପିରଖି ନକ୍ସା ଅଙ୍କନ କର । ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

ଆସ କରିବା

ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲଭ୍ୟ ହେଉଥିବା କିଛି ପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି କଣ୍ଢେଇ ତିଆରି କର । ଏଠାରେ କିଛି ନମୂନା ଦିଆଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସୂଚନା : ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କର ।

AP SCERT

Blindfold activity

Collect few leaves of lemon, mango, neem, tulsi, pudina and coriander. Blindfold a student and ask the student to do the following:

- Take some leaves, crush and smell them separately.
- Identify and say the name of the leaf.

Do they smell the same? Discuss with your friends.

Do you know how leaves are useful to us?

Uses of leaves :

We use leaves in many ways.

- We eat the leaves of many plants like coriander, curry leaves, drumstick leaves etc.
- We drink tea which is made from tea leaves.
- We use leaves of neem and tulsi as medicines.
- Leaves of banana tree, banyan tree and sal tree are used to make disposable plates and bowls to serve food.

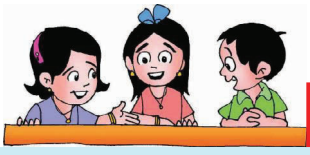

AP SCERT

Let us Do

Grow a kitchen garden with the help of your teacher.

Think and Discuss

If there were no leaves on plants, what problems would we face? Discuss.

ଅନ୍ଧପୁଟୁଳି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

କିଛି ଲେମ୍ବୁ, ଆମ୍ବ, ନିମ୍ବ, ତୁଳସୀ, ପୋଦିନା ଏବଂ ଧନିଆ ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କର । ଜଣେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀକୁ ଆଖିରେ ଅନ୍ଧପୁଟୁଳି ବାନ୍ଧି ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ କରିବା ପାଇଁ କୁହ :

- କିଛି ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ତାକୁ ମଛି, ତା'ର ବାସ୍ନା ଶୁଙ୍ଘ ।
- ସେହି ପତ୍ରକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ତା'ର ନାମ କୁହ ।

ସବୁ ପତ୍ରର ଏକା ଭଳି ବାସ୍ନା ରହିଛି କି ? ତୁମ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଚର୍ଚ୍ଚା କର ।

ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଆମର ବ୍ୟବହାରରେ ଲାଗିଥାଏ, ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ପତ୍ରର ବ୍ୟବହାର :

ଆମେ ପତ୍ରକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ବ୍ୟବହାର କରୁ ।

- ଧନିଆ ପତ୍ର, ଭୃସଙ୍ଗ ପତ୍ର, ସଜନା ଶାଗ ଭଳି ଅନେକ ଉଦ୍ଭିଦର ପତ୍ରକୁ ଆମେ ଖାଇଥାଉ ।
- ଚାହା ଗଛର ପତ୍ରରୁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଚାହା ଆମେ ପିଉ ।
- ନିମ ଏବଂ ତୁଳସୀର ପତ୍ରକୁ ଆମେ ଔଷଧ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରୁ ।
- ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ ପାଇଁ କଦଳୀ, ବର, ଶାଳ ଓ ଶିଆଳୀ ଗଛର ପତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ପରେ ଫୋପାଡ଼ିଦେବା ଥାଳି ଓ ଗିନା ତିଆରିକୁ କରିବାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

© SCERT

ଆସ କରିବା

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଏକ ବାଡ଼ିବଗିଚା(କିଚେନ୍ ଗାର୍ଡେନ୍) ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

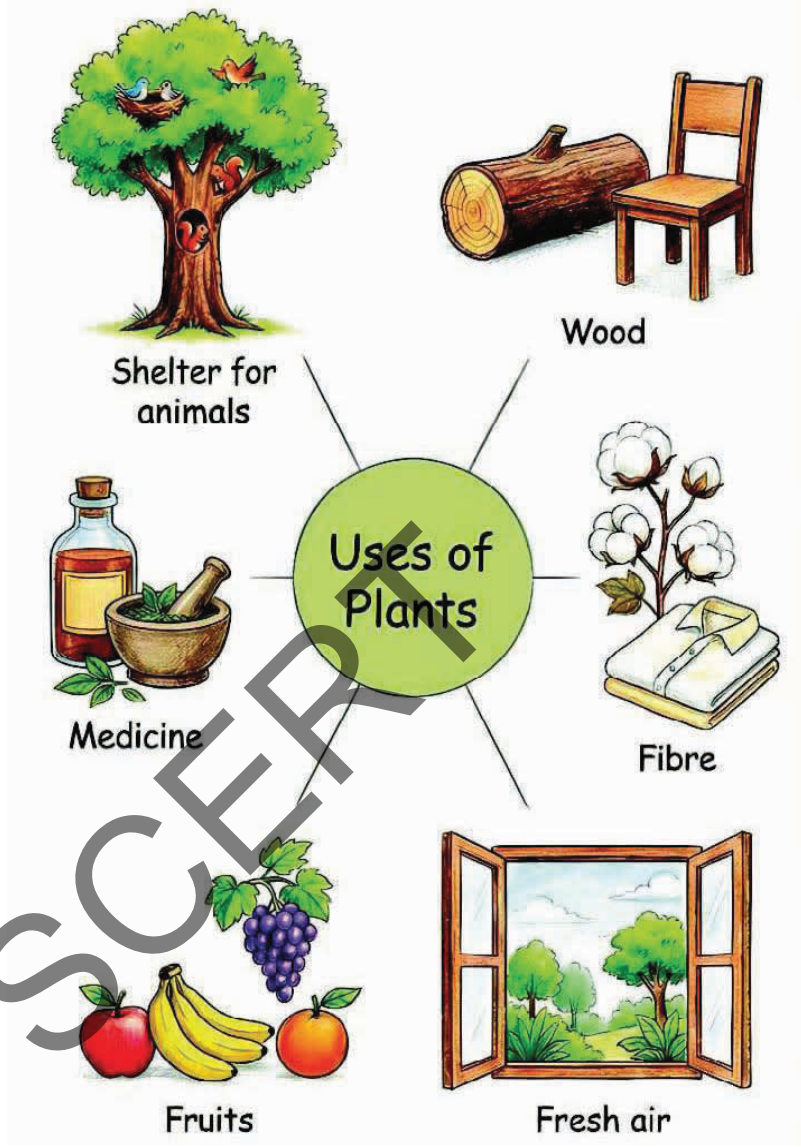
ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

ଯଦି ଉଦ୍ଭିଦରେ ପତ୍ର ନ ଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ଆମେ କେଉଁ କେଉଁ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାନ୍ତେ ? ଚର୍ଚ୍ଚା କର ।

Uses of plants :

Plants are gifts of nature. There are many uses of plants. Plants give us food. We get fresh air from the plants. Plants absorb carbon dioxide and release oxygen which we breathe.

- Plants give us wood to make furniture and houses.
- Plants give medicine to cure diseases.
- Plants give us shade and help cool the surroundings.
- We get clothes like cotton from plants.
- Plants give us paper to write and read.
- We get oils like coconut oil from plants.

AP SCERT

While having dinner, Geetha told her father about the parents' meeting. There a plant was distributed to every student on the name of mother. After dinner, she shows a card to her father (Nanna) and talks about it.

Geetha : Nanna, do you know what is this?

Nanna : What is this card Geetha?

Geetha : It is 'green passport'. I have to look after my plant and record it's growth in this green passport.

Nanna : You have to take care of the plant like your mother and I care about you.

Geetha : Sure, nanna.

ଉଦ୍ଭିଦର ଉପଯୋଗିତା :

ଉଦ୍ଭିଦ ପ୍ରକୃତିର ଅମୂଲ୍ୟ ଉପହାର । ଉଦ୍ଭିଦର ଅନେକ ଉପଯୋଗୀତା ରହିଛି । ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ଖାଦ୍ୟ ଦିଏ । ଉଦ୍ଭିଦ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ସତେଜ ବାୟୁ ପାଇଥାଉ । ଉଦ୍ଭିଦ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ରହଣ କରି ଆମେ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ନେଉଥିବା ଅମ୍ଳଜାନକୁ ଯୋଗାଇଥାଏ ।

- ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ଘର ଏବଂ ଆସବାବ ପତ୍ର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ କାଠ ଯୋଗାଏ ।
- ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗରୁ ଉପଶମ ପାଇବା ପାଇଁ ଔଷଧ ଦିଏ ।
- ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ଛାୟା ଦିଏ ଏବଂ ପରିବେଶକୁ ଥଣ୍ଡା ରଖେ ।
- ଆମେ ପରିଧାନ କରୁଥିବା ସୂତାବସ୍ତ୍ର(କାର୍ପାସ) ଉଦ୍ଭିଦରୁ ପାଉ ।
- ଉଦ୍ଭିଦ ଆମକୁ ଲେଖିବା ଓ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ କାଗଜ ଦିଏ ।
- ନଡ଼ିଆ ତେଲ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ତେଲ ଆମେ ଉଦ୍ଭିଦରୁ ହିଁ ପାଇଥାଉ ।

AP SCERT

ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ସମୟରେ, ଗୀତା ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଭାବକ ସଭା ବିଷୟରେ କହିଲା । ସେଠାରେ ମାଆଙ୍କ ନାମରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଚାରା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଭୋଜନ ପରେ, ସେ ବାପାଙ୍କୁ ଏକ କାର୍ଡ୍ ଦେଖାଇ ତାହା ବିଷୟରେ କଥା ହେଲା ।

ଗୀତା : ବାପା, ଏହା କ'ଣ ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ବାପା : ଏହି କାର୍ଡ୍‌ଟି କ'ଣ ଗୀତା ?

ଗୀତା : ଏହା ହେଉଛି 'ଗ୍ରୀନ୍ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ୍' । ମୋ ଚାରାର ଯତ୍ନ ନେବା ସହ ଏହାର ବୃଦ୍ଧିକୁ ମୁଁ ଏଥିରେ ଟିପି ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବାପା : ତୁମ ମାଆ ଓ ମୁଁ ତୁମକୁ ଯେପରି ଯତ୍ନରେ ରଖିଛୁ, ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଚାରାର ଯତ୍ନ ସେହିଭଳି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଗୀତା : ନିଶ୍ଚୟ, ବାପା ।

Green passport

The green passport shows the details of the plant's name, scientific name, the date and place in which student planted the sapling.

Let us Know !

"Ek Ped Maa Ke Naam" means "One Tree in the Name of Mother." In this programme, students plant a tree to show love and respect for their mother. By planting a tree, we help our Earth become green and clean. It teaches us to care for nature just like our mother cares for us. Every child promises to protect the tree and watch it grow. This programme spreads the message that planting plants is a beautiful way to thank our mothers and save the environment.

Amazing facts :

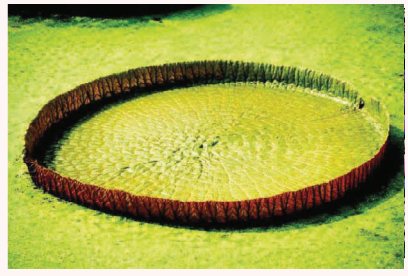

Rafflesia

Banyan tree is the biggest tree in India.
Jack fruit is the biggest fruit in India.
Bamboo is the tallest grass.
Rafflesia is the biggest flower in the world .

The largest leaves found in India belong to the giant water lily (Victoria amazonica). The smallest fruit in India is Manila Tamarind.

Key Words

nutrients, veins, stem, creatures, living beings, minerals, environment, earth, aroma, green passport, kitchen garden.

AP SCERT

ଗ୍ରୀନ୍ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ୍

ଗ୍ରୀନ୍ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ୍‌ରେ ଚାରାର ନାମ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ନାମ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଯେଉଁ ତାରିଖ ଏବଂ ସ୍ଥାନରେ ଚାରା ରୋପଣ କରିଛନ୍ତି, ସେ ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ରହିଥାଏ ।

ଆସ ଜାଣିବା !

"ଏକ୍ ପେଡ୍ ମାଁ କେ ନାମ୍" ଅର୍ଥାତ୍ "ମାଆଙ୍କ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଚାରା" । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ ଓ ସମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଚାରା ରୋପଣ କରନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଚାରା ରୋପଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ପୃଥିବୀକୁ ସବୁଜ ଓ ପରିଷ୍କାର ରଖିପାରିବା । ଆମ ମାଆ ଯେଭଳି ଆମର ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି, ଆମେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତିର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ବୋଲି ଏହା ଆମକୁ ଶିଖାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁ ଚାରାଟିର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଏହାର ବୃଦ୍ଧିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଶପଥ ନିଅନ୍ତି । ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଦ୍ୱାରା ଆମ ମାଆଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାପାଇଁ ଏବଂ ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଉପାୟ ଅଛି ବୋଲି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆମକୁ ବାର୍ତ୍ତା ଦିଏ ।

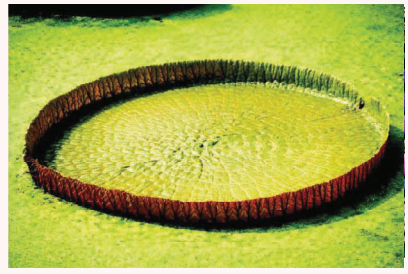
ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ :

ରାଫ୍ଲେସିଆ

ଭାରତର ବୃହତ୍ତମ ବୃକ୍ଷ ବର ଗଛ ।
ଭାରତର ବୃହତ୍ତମ ଫଳ ପଣସ ।
ଉଚ୍ଚତମ ଘାସ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭିଦ ବାଉଁଶ ।
ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ଫୁଲ ରାଫ୍ଲେସିଆ ।

ଭାରତରେ ଦେଖାଯିବା ବୃହତ୍ତମ ପତ୍ର ହେଉଛି ଜିଆଣ୍ଟ୍ ୱାଟର୍ ଲିଲି(ଭିକ୍ଟୋରିଆ ଆମାଜୋନିକା) । ଭାରତର କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ଫଳ ହେଉଛି ମାନିଲା ଟାମାରିଣ୍ଡ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ପୋଷକ, ଶିରା, କାଣ୍ଡ, ପ୍ରାଣୀ, ସଜୀବ, ଖଣିଜ ଲବଣ, ପରିବେଶ, ପୃଥିବୀ, ସୁଗନ୍ଧ, ଗ୍ରୀନ୍ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ୍, ବାଡ଼ି ବଗିଚା ।

AP SCERT

What we have learnt ?

- Roots, stem, leaves, flowers and fruits are the main parts of a plant.
- The roots are the most important parts of a plant. Roots fix the plant into the ground. They absorb nutrients and water from the soil.
- Stem carries the water and nutrients to all the parts of a plant, and it gives support to the plant.
- All the stems are not alike. The thick stems of trees are called trunks. The trunks are covered by bark.
- The leaves are of different sizes, shapes, and colours. All the leaves have veins. Leaves prepare food for the plant.

Improve Your Learning

1. Name any two plants you see in your surroundings.
2. Write the names of any two parts of a plant.
3. Name one tree and one herb.
4. Which part of the plant makes food?
5. Why do we need plants?
6. How do roots help the plant?
7. Explain the function of a leaf in a plant.
8. You feel hot while playing outside.Which plant part helps give shade and cool air? ( )

   A) Root B) Leaf C) Flower D) Stem
9. A plant in a very small pot falls down easily.What is the reason? ( )

   A) Weak roots B) Very big leaves

   C) Very big flowers D) Green colour
10. Observe the leaves of two different plants near your home. Think and discuss how they are different.

AP SCERT

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ଚେର, କାଣ୍ଡ, ପତ୍ର, ଫୁଲ ଏବଂ ଫଳ ଉଦ୍ଭିଦର ମୁଖ୍ୟ ଭାଗ ଅଟେ ।
- ଚେର ଉଦ୍ଭିଦର ଅତି ମୁଖ୍ୟ ଭାଗ ଅଟେ । ଏହା ମାଟିକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଥାଏ । ମାଟିରୁ ପୋଷକ ଓ ଜଳ ଶୋଷଣ କରିଥାଏ ।
- କାଣ୍ଡ ଉଦ୍ଭିଦର ସମସ୍ତ ଭାଗକୁ ଜଳ ଏବଂ ପୋଷକ ପରିବହନ କରିଥାଏ । ଏହା ଉଦ୍ଭିଦକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଯୋଗାଇଥାଏ ।
- ସମସ୍ତ କାଣ୍ଡ ଏକା ଭଳି ନ ଥାଏ । ମୋଟା କାଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣ୍ଠି କୁହାଯାଏ । ଗଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକ ବକ୍କଳ ଦ୍ୱାରା ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।
- ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ବିଭିନ୍ନ ଆକାର, ଆକୃତି ଏବଂ ରଙ୍ଗ ଥାଏ । ସମସ୍ତ ପତ୍ରରେ ଶିରା ଥାଏ । ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଭିଦ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ ।

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ତୁମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦେଖୁଥିବା ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଉଦ୍ଭିଦର ନାମ ଲେଖ ।
2. ଉଦ୍ଭିଦର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଭାଗର ନାମ ଲେଖ ।
3. ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଗୁଳ୍ମର ନାମ ଲେଖ ।
4. ଉଦ୍ଭିଦର କେଉଁ ଭାଗ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ।
5. ଆମକୁ ଉଦ୍ଭିଦ କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ ?
6. ଚେର ଉଦ୍ଭିଦକୁ କିଭଳି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ?
7. ଉଦ୍ଭିଦରେ ପତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
8. ବାହାରେ ଖେଳୁଥିବା ସମୟରେ ତୁମେ ଗରମ ଅନୁଭବ କର । ଉଦ୍ଭିଦର କେଉଁ ଭାଗ ଛାଇ ଏବଂ ଥଣ୍ଡା ପବନ ଯୋଗାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ? ( )

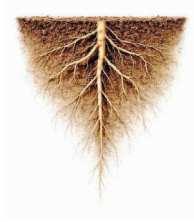
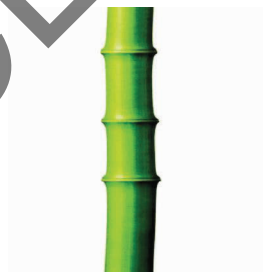
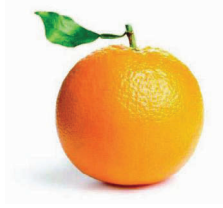
   A) ଚେର B) ପତ୍ର C) ଫୁଲ D) କାଣ୍ଡ
9. ଏକ ଛୋଟ କୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଉଦ୍ଭିଦଟି ସହଜରେ ପଡ଼ିଯାଏ । ଏହାର କାରଣ କ'ଣ ? ( )

   A) ଦୁର୍ବଳ ଚେର B) ବଡ଼ ପତ୍ର
   C) ବହୁତ ଫୁଲ D) ସବୁଜ ରଙ୍ଗ
10. ତୁମ ଘର ପାଖରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଭିଦର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ସେଗୁଡ଼ିକରେ କି ଭିନ୍ନତା ଅଛି ଚିନ୍ତାକର ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚାକର ।

AP SCERT

11. Observe two plants — a tree and a climber.How are they different?

12. **Match the following:**

Function	**Plant Part**
Contains seeds	
Holds plant in soil	
Carries water	
Makes food	

AP SCERT

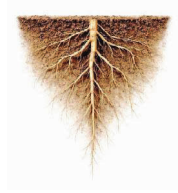
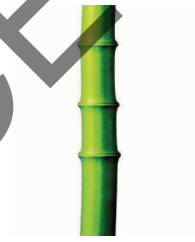
13. A boy plucks leaves from a plant for fun. Is this right or wrong? Why?

14. Your friend throws garbage near plants. What will you tell him?

15. Draw and label any four parts of a plant.

11. ବୃକ୍ଷ ଏବଂ ଆରୋହୀ ଭଳି ଦୁଇଟି ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ସେଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ଠାରୁ କିଭଳି ଭିନ୍ନ ଅଟନ୍ତି ?

12. **ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ ।**

କାର୍ଯ୍ୟ	**ଉଦ୍ଭିଦର ଭାଗ**
ବୀଜ ଧାରଣ କରିଥାଏ	
ମାଟିରେ ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ରଖେ	
ଜଳ ପରିବହନ କରେ	
ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରେ	

AP SCERT

13. ଜଣେ ବାଳକ ମଜା ପାଇବା ପାଇଁ ଗଛରୁ ପତ୍ର ତୋଳେ । ଏହା ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ ? କାହିଁକି ?

14. ତୁମ ସାଙ୍ଗ ଅଳିଆ ଆବର୍ଜ୍ଜନାକୁ ନେଇ ଉଦ୍ଭିଦ ନିକଟରେ ଫୋପାଡି ଦିଏ । ତୁମେ ତାକୁ କ'ଣ କହିବ ?

15. ଏକ ଉଦ୍ଭିଦର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କି ଯେ କୌଣସି ଚାରୋଟି ଭାଗ ଦର୍ଶାଅ ।

Animals Around Us

R1I7D2

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

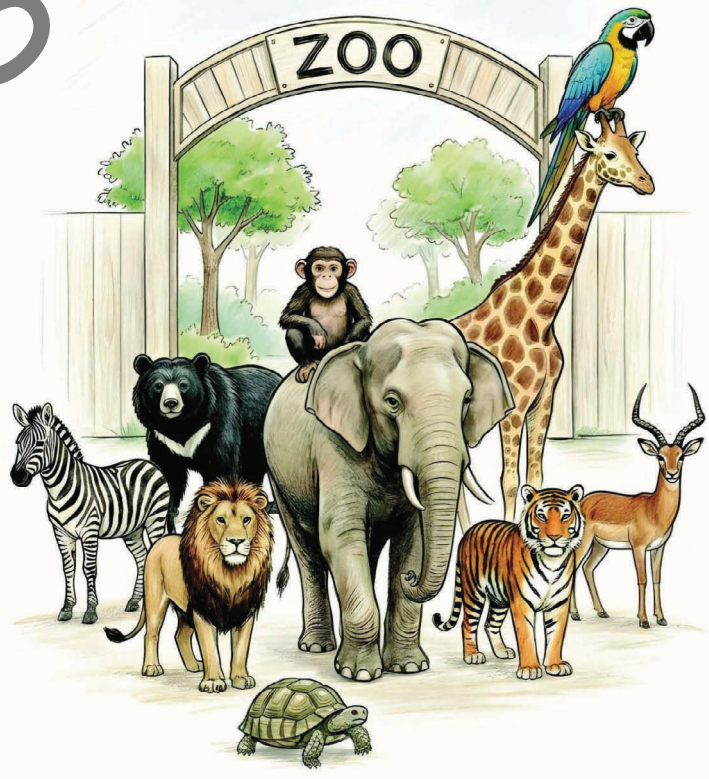
- List out the animals found in different places like their surroundings, zoo, etc. (CG- 1)
- Differentiate domestic and wild animals. (CG-1)
- List out the animals based on their movement. (CG-1)
- Classify animals based on their dwelling places. (CG-1)
- Identify the animals based on the food they eat. (CG-1)
- Appreciate the communication in animals. (CG-2)
- Appreciate plants and animals living together. (CG-2)
- Shows concern about nature. (CG-4)

During holidays Surya and his cousins went to a zoo along with their family members. They were excited when they observed animals like elephant, tiger, lion, cheetah.

- Name the birds and animals you see in this picture?
- Are these animals found in your surroundings?
- What animals do you see in your surroundings?
- Did you see these animals any time? Where did you see?

Have you ever visited a Zoo?

Let us observe the picture of a Zoo:

APSCERT

ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ପ୍ରାଣୀ

A5I8F4

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ

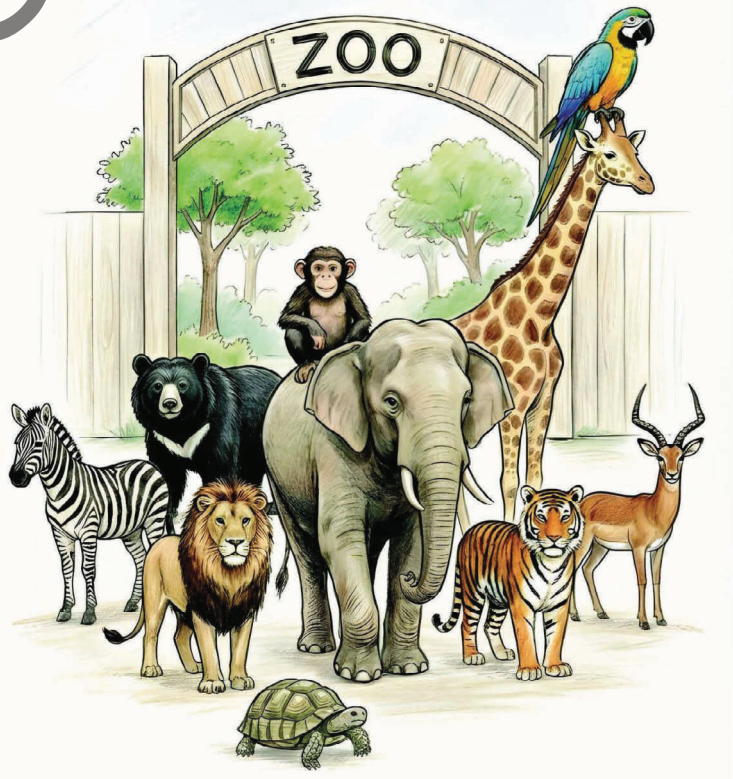
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ସେମାନଙ୍କ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ, ଚିଡ଼ିଆଖାନା ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । (CG- 1)
- ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ଏବଂ ବନ୍ୟ ପଶୁ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-1)
- ଚଳନ ଅନୁସାରେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । (CG-1)
- ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀକରଣ କରିବେ । (CG-1)
- ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସକୁ ଆଧାର କରି ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-1)
- ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯୋଗାଯୋଗକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ । (CG-2)
- ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀ ଏକାଠି ବସବାସ କରିବାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ । (CG-2)
- ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହେବେ । (CG-4)

ଛୁଟି ଦିନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟା ଏବଂ ତାଙ୍କ ସଂପର୍କୀୟ ଭାଇ–ଭଉଣୀ ନିଜ ପରିବାର ସହ ଚିଡ଼ିଆଖାନା ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ । ସେମାନେ ହାତୀ, ବାଘ, ସିଂହ, ଚିତା ପରି ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଉତ୍ସାହିତ ହେଲେ ।

ତୁମେ କେବେ ଚିଡ଼ିଆଖାନା ପରିଦର୍ଶନ କରିଛ କି ?

ଆସ ଚିଡ଼ିଆଖାନାର ଚିତ୍ରକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା :

- ଏହି ଚିତ୍ରରେ ତୁମେ ଦେଖୁଥିବା ପଶୁ ଏବଂ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ନାମ କୁହ ?
- ଏହି ପ୍ରାଣୀମାନେ ତୁମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି କି ?
- ତୁମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ତୁମେ କେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଥାଅ ?
- ତୁମେ ଏହି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ କେବେ ଦେଖିଛ କି ? କେଉଁଠି ଦେଖିଛ ?

APSCERT

Animals around us :

Tick (✓) in the correct box.

Animal name	Found in our surroundings	Found in the zoo
Dog		
Tiger		
Elephant		
Goat		
Cheetah		
Cow		

Animals and birds also live with us. There are different kinds of animals. Some live in our surroundings, can be tamed and taken care of. These are called **Domestic animals**.

Ex: Cat, dog, goat, buffalo, ox, cow, etc.

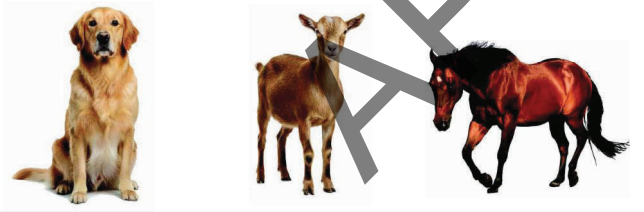
Domestic animals that live with us in our homes are **Pet animals**.

The animals that live in forest are called as **Wild animals**.

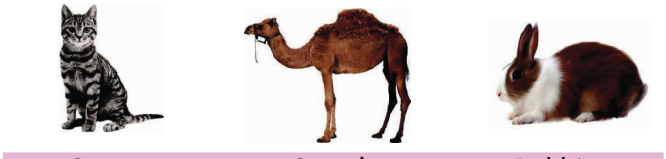
Ex : Lion, tiger, giraffe, elephant, fox, etc.

AP SCERT

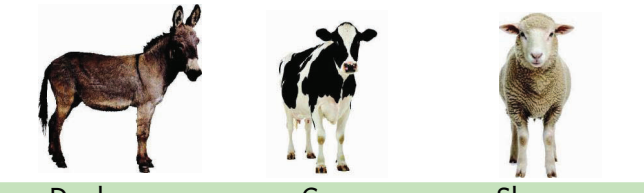
Domestic / Pet Animals

Dog Goat Horse

Cat Camel Rabbit

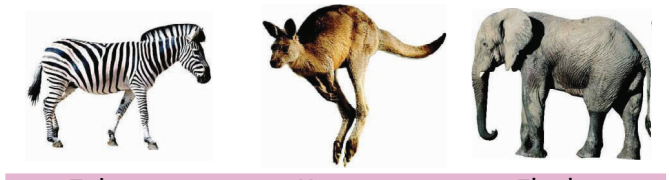

Donkey Cow Sheep

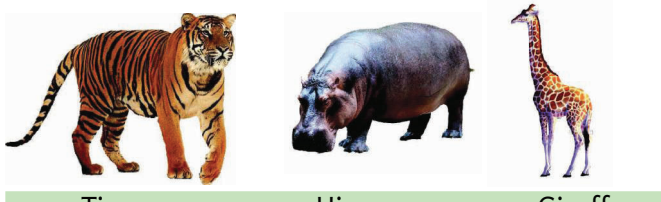
Wild Animals

Cheetah Wolf Lion

Zebra Kangaroo Elephant

Tiger Hippo Giraffe

ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ପ୍ରାଣୀ :

ସଠିକ ବାକ୍ସରେ ଠିକ୍ (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ନାମ	ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦେଖାଯିବା ପ୍ରାଣୀ	ଚିଡ଼ିଆଖାନାରେ ଦେଖାଯିବା ପ୍ରାଣୀ
କୁକୁର		
ବାଘ		
ହାତୀ		
ଛେଳି		
ଚିତାବାଘ		
ଗାଈ		

ଆମ ସହିତ ପଶୁ ଓ ପକ୍ଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବାସ କରନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପ୍ରାଣୀମାନେ ରହିଥାନ୍ତି । ସେଥିରେ କେତେକ ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ବାସ କରନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପୋଷା ମନେଇହୁଏ ଏବଂ ଯତ୍ନ ନେଇହୁଏ । ଏହିଭଳି ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ **ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ** କୁହାଯାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ବିଲେଇ, କୁକୁର, ଛେଳି, ମଇଁଷି, ବଳଦ, ଗାଈ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଯେଉଁ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ଆମ ସହ ଘରେ ରହନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ପାଳିତ ପଶୁ** ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେଉଁ ପଶୁମାନେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବାସକରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ **ବନ୍ୟ(ହିଂସ୍ର) ପଶୁ** କୁହାଯାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ସିଂହ, ବାଘ, ଜିରାଫ, ହାତୀ, ବିଲୁଆ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ

କୁକୁର ଛେଳି ଘୋଡ଼ା

ବିଲେଇ ଓଟ ଠେକୁଆ

ଗଧ ଗାଈ ମେଣ୍ଢା

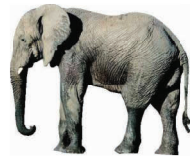
ବନ୍ୟ ପଶୁ

ଚିତାବାଘ ଗଧିଆ ସିଂହ

ଜେବ୍ରା କଂଗାରୁ ହାତୀ

ବାଘ ଜଳହସ୍ତୀ(ହିପୋ) ଜିରାଫ

AP SCERT

Pet animals in our house not only help us but also give us happiness.

Terrestrial and Acquatic animals :

Activity:

Observe the pictures. Write how they move about.

Pigeon

Snake

Dog

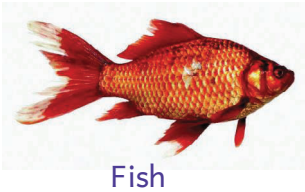

Kangaroo

Tiger

Rabbit

Lizard

Monkey

Fish

Octopus

Frog

Crow

.....**pigeon**.....	and	.....**crow**..... can fly
.....	and	..... can crawl
.....	and	..... can walk
.....	and	..... can hop
.....	and	..... can swim
.....	and	..... can jump

Some animals walk, some crawl, some jump and some swim. Birds fly from one place to another. For this they use their legs, wings and even their tails. Fishes swim in water with the help of their fins and tails.

Let us recite the rhyme with action :

Run, run, run,
Run like a lion.
Swing, swing, swing,
Swing like a monkey.

Fly, fly, fly,
Fly like a parrot.
Crawl, crawl, crawl,
Crawl like a snake.

Paddle, paddle, paddle,
paddle like a turtle.
Stomp, stomp, stomp,
Stomp like an elephant.

AP SCERT

ପାଳିତ ପଶୁମାନେ ଆମର ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ସହ ଆମକୁ ଖୁସି ମଧ୍ୟ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ସ୍ଥଳଚର ଏବଂ ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ :

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ସେମାନଙ୍କର ଚଳନ ବିଷୟରେ ଲେଖ ।

ପାରା

ସାପ

କୁକୁର

କଙ୍ଗାରୁ

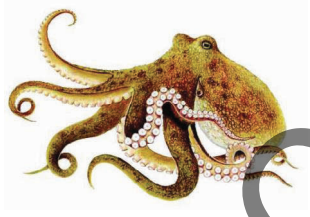

ବାଘ

ଠେକୁଆ

ଝଟିପିଟି

ମାଙ୍କଡ଼

ମାଛ

ଅକ୍ଟୋପସ୍

ବେଙ୍ଗ

କାଉ

ପାରା	ଏବଂ	..... କାଉ ଉଡ଼ନ୍ତି
.....	ଏବଂ	..... ଗୁରୁଣ୍ଡନ୍ତି
.....	ଏବଂ	..... ଚାଲନ୍ତି
.....	ଏବଂ	..... ଲମ୍ଫ ମାରନ୍ତି
.....	ଏବଂ	..... ପହଁରନ୍ତି
.....	ଏବଂ	..... ଡିଅଁନ୍ତି

କେତେକ ପ୍ରାଣୀ ଚାଲନ୍ତି, କେତେକ ଗୁରୁଣ୍ଡନ୍ତି, କେତେକ ଲମ୍ଫ ମାରନ୍ତି ଏବଂ କେତେକ ପହଁରନ୍ତି । ପକ୍ଷୀମାନେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଉଡ଼ି ଯାଆନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଗୋଡ଼, ଡେଣା ଏବଂ ଲାଞ୍ଜକୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ମାଛ ଡେଣା(ପକ୍ଷ) ଓ ଲାଞ୍ଜ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜଳରେ ପହଁରେ ।

ଗୀତଟିକୁ ଅଭିନୟ ସହ ଗାଇବା :

ଧାଇଁବା, ଧାଇଁବା, ଧାଇଁବା,
ସିଂହ ଭଳି ଧାଇଁବା ।
ଝୁଲିବା, ଝୁଲିବା, ଝୁଲିବା,
ମାଙ୍କଡ଼ ଭଳି ଝୁଲିବା ।

ଉଡ଼ିବା, ଉଡ଼ିବା, ଉଡ଼ିବା,
ଶୁଆ ଭଳି ଉଡ଼ିବା ।
ଗୁରୁଣ୍ଡିବା, ଗୁରୁଣ୍ଡିବା, ଗୁରୁଣ୍ଡିବା
ସାପ ଭଳି ଗୁରୁଣ୍ଡିବା ।

ଆହୁଲା, ଆହୁଲା, ଆହୁଲା,
କଇଁଛ ଭଳି କର ଆହୁଲା ।
ଥପ୍, ଥପ୍, ଥପ୍,
ହାତୀ ଭଳି ଚାଲ ଥପ୍ ।

AP SCERT

My Home Activity :

Write the names of animals according to the places they live.

(Cow, sparrow, owl, frog, fish, grasshopper, dolphin, monkey)

Live on land	Live in water	Live both on land and in water

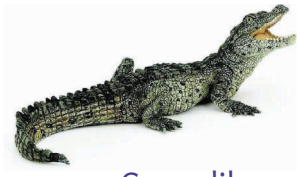
Animals live in different places. Some animals live on trees, some in water, and some on land. Generally birds live in nests. The animals that live on land are called **terrestrial animals.**

- Cow, dog, cat, hen etc., live on land.
- Crow, sparrow, owl, monkey, grasshoppers, etc., live on trees.
- The animals that live in water are called **Aquatic animals**.

  Ex. Fish, prawns, etc.
- Some animals like frog, crocodile and tortoise live both on land and in water.

Frog

Crocodile

Tortoise

Let Us Know !

The animals that live both on land and in water are called **amphibians**. Their moist skin, webbed feet, strong hind limbs help them to live on land and in water.

AP SCERT

ମୋ ଘର
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଲେଖ ।
(ଗାଈ, ଘର ଚଟିଆ, ପେଚା, ବେଙ୍ଗ, ମାଛ, ଝିଣ୍ଟିକା, ଡଲ୍‌ଫିନ୍, ମାଙ୍କଡ଼)

ସ୍ଥଳଚର ପ୍ରାଣୀ (ଭୂମିରେ ବାସ କରିବା)	ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ (ଜଳରେ ବାସ କରିବା)	ଉଭୟ ଚର ପ୍ରାଣୀ (ଉଭୟ ଭୂମିରେ ଏବଂ ଜଳରେ ବାସ କରିବା)

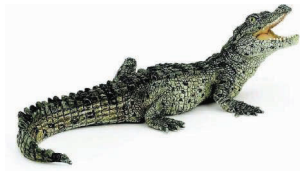
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ପ୍ରାଣୀ ଗଛ ଉପରେ, କେତେକ ପାଣିରେ ଏବଂ ଆଉ କେତେକ ଭୂମିରେ ବାସ କରନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ପକ୍ଷୀମାନେ ନୀଡ଼ରେ ବାସ କରନ୍ତି । ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଭୂମି ଉପରେ(ସ୍ଥଳଭାଗରେ) ବାସ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ସ୍ଥଳଚର ପ୍ରାଣୀ** କୁହାଯାଏ ।

- ଗାଈ, କୁକୁର, ବିରାଡ଼ି, କୁକୁଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି ଭୂମି ଉପରେ ବାସ କରନ୍ତି ।
- କାଉ, ଘର ଚଟିଆ, ପେଚା, ମାଙ୍କଡ଼, ଝିଣ୍ଟିକା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରାଣୀ ଗଛ ଉପରେ ବାସ କରନ୍ତି ।
- ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଜଳରେ ବାସ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ** କହନ୍ତି ।

  ଉଦାହରଣ: ମାଛ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ।
- କେତେ ପ୍ରାଣୀ ଯଥା: ବେଙ୍ଗ, କୁମ୍ଭୀର ଏବଂ କଇଁଛ ଉଭୟ ଜଳ ଓ ସ୍ଥଳ ଭାଗରେ ବାସ କରନ୍ତି ।

ବେଙ୍ଗ

କୁମ୍ଭୀର

କଇଁଛ

AP SCERT

ଆସ ଜାଣିବା !

ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଉଭୟ ଜଳ ଓ ସ୍ଥଳ ଭାଗରେ ବାସ କରିଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ଉଭୟ ଚର** କହନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଦ୍ର ଚର୍ମ, ଯୁକ୍ତ ପଦାଙ୍ଗୁଳି, ପଶ୍ଚାତ୍ ଭାଗରେ ଥିବା ଦୃଢ଼ ଅଙ୍ଗ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଭୟ ଜଳ ଓ ସ୍ଥଳରେ ବାସ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

Let us know about animal shelters :

A lion lives in a den, birds live in nests, snakes and rats live in burrows, a monkey lives on a tree. The farm animals live in their shelters made by human being. Some animals are kept in the zoo.

Nest

Shed

Burrow

Food for animals :

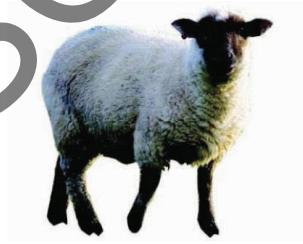

We eat food when we are hungry. Do you know what different animals eat?

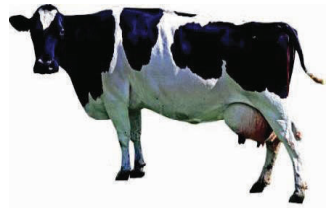
Herbivores :

Animals which eat only plants are called **Herbivores.**

Eg : Cows, buffaloes, donkeys, horses, elephants, deers, etc,.

Sheep

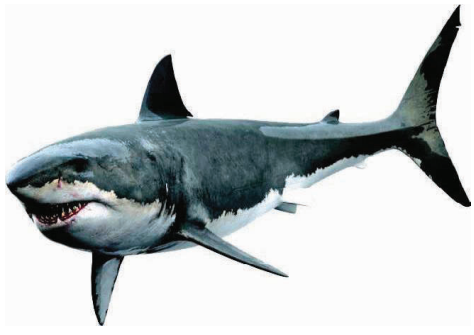
Cow

Carnivores :

Tigers, lions, foxes and crocodiles eat the meat of other animals. These animals are called **Carnivores**.

Wolf

Whale

Lion

AP SCERT

ଆସ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଆବାସ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା :

ସିଂହ ଗୁମ୍ଫାରେ ବାସ କରେ । ପକ୍ଷୀମାନେ ନୀଡ଼ରେ ବାସ କରନ୍ତି । ସାପ ଏବଂ ମୂଷା ଗାତରେ ରହନ୍ତି । ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛ ଉପରେ ବାସ କରେ । କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପାଳିତ ପ୍ରାଣୀମାନେ ମଣିଷ ନିର୍ମିତ ଗୁହାଳରେ ରହନ୍ତି । କେତେକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଚିଡ଼ିଆଖାନାରେ ରଖାଯାଇଥାଏ ।

ନୀଡ଼

ଗୁହାଳ

ଗାତ

ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ :

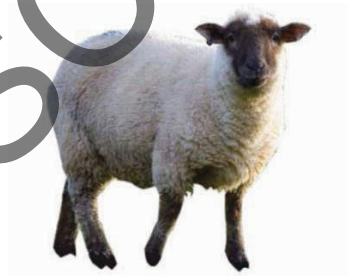

ଭୋକ ଲାଗିଲେ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉ । ସେହିପରି ପ୍ରାଣୀମାନେ କ'ଣ ଖାଆନ୍ତି ତୁମେ ଜାଣ କି ?

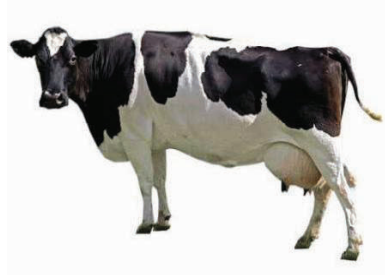
ତୃଣଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀ :

ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ କେବଳ ଘାସ ଓ ଉଦ୍ଭିଦ ହିଁ ଖାଆନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ତୃଣଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀ** କୁହାଯାଏ ।

ଉଦାହରଣ : ଗାଈ, ମଇଁଷି, ଗଧ, ଘୋଡ଼ା, ହାତୀ, ହରିଣ ଇତ୍ୟାଦି ।

ମେଣ୍ଢା

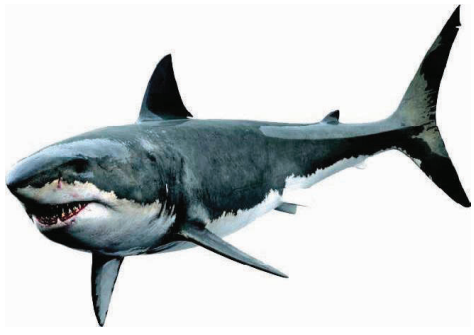
ଗାଈ

ମାଂସାଶୀ ପ୍ରାଣୀ :

ବାଘ, ସିଂହ, ବିଲୁଆ ଏବଂ କୁମ୍ଭୀର ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାଣୀମାନେ କେବଳ ମାଂସ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଖାଆନ୍ତି । ଏହି ଭଳି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ **ମାଂସାଶୀ ପ୍ରାଣୀ** କୁହାଯାଏ ।

ଗଧିଆ

ତିମି ମାଛ

ସିଂହ

APSCERT

Omnivores :

Bears, crows and dogs eat both plants and animals. These animals are called **Omnivores**.

Bear

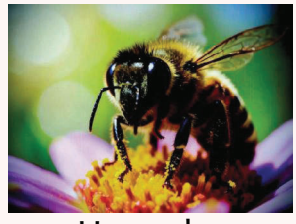
Crow

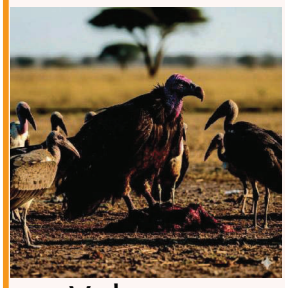
Dog

Amazing facts :

Butterflies and honeybees suck nectar from flowers.

Honey bee

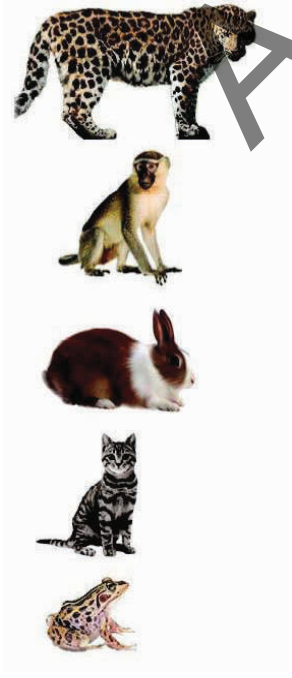
Vulture

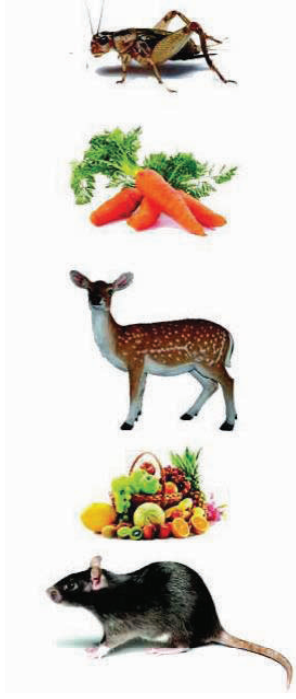
Vultures, crows and foxes consume dead animals. They are called **Natural scavengers.**

1. Suresh saw a cow eating grass and leaves in the field. Is the cow eating food from plants or animals?
2. Do you eat leaves of plants ?

Activity :

Match the animals with their food

AP SCERT

ସର୍ବଭକ୍ଷୀ ପ୍ରାଣୀ :

ଭାଲୁ, କାଉ ଏବଂ କୁକୁର ଭଳି ପ୍ରାଣୀମାନେ ଉଭୟ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀକୁ ଖାଆନ୍ତି । ଏଭଳି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ **ସର୍ବଭକ୍ଷୀ ପ୍ରାଣୀ** କୁହାଯାଏ ।

ଭାଲୁ

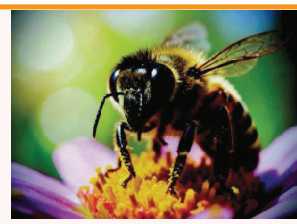
କାଉ

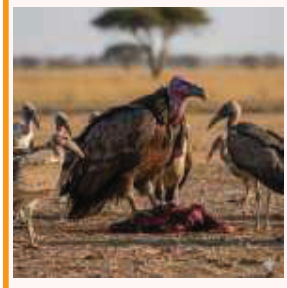
କୁକୁର

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ :

ପ୍ରଜାପତି ଓ ମହୁମାଛି ଫୁଲର ମକରନ୍ଦ ଶୋଷଣ କରନ୍ତି ।

ମହୁମାଛି

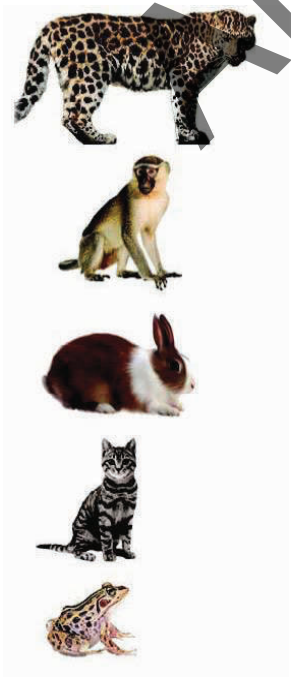
ଶାଗୁଣା

ଶାଗୁଣା, କାଉ ଏବଂ ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାଣୀମାନେ ମୃତ ଜୀବ ଖାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଏମାନଙ୍କୁ **ପ୍ରାକୃତିକ ସଫେଇକାରୀ** କହନ୍ତି ।

1. ସୁରେଶ ଏକ ଗାଈକୁ କ୍ଷେତରେ ଘାସ ଓ ପତ୍ର ଖାଉଥିବା ଦେଖିଲା । ତେବେ ସେହି ଗାଈଟି ଉଦ୍ଭିଦ ଠାରୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଛି ନା ପଶୁ ଠାରୁ ।
2. ତୁମେ ଉଦ୍ଭିଦର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇଥାଅ କି ?

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ପଶୁମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ସହ ମେଳ କର ।

RP SCERT

Communication in animals :

Animals use sounds ,smells and body movements to share important information.

Examples :

1. Birds sing to protect their homes and find friends.
2. Dogs wag their tails to show they are happy.
3. Honeybees perform a special dance to tell the other bees exactly where the flowers are.

This communication helps animals stay safe, find food, and take care of their families.

Let's Discuss :

Have you ever heard the sounds of ?

The calf mooing when it sees the cow.

The cuckoo answering to other cuckoos.

The lizard squeaking in your home.

Birds :

Birds are one of the most interesting creatures on the earth. They have feathers, wings, and a beak. They are egg-laying creatures.

Birds around us :

We see birds like crows, ducks, hens, sparrows, parrots, and pigeons in our surroundings every day.

Crow

Sparrow

Hen

Pigeon

These birds live around us because they find food, water, and shelter near human shelters and trees.

AP SCERT

ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଯୋଗାଯୋଗ :

ପ୍ରାଣୀମାନେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନାଗୁଡ଼ିକ ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଶବ୍ଦ, ଘ୍ରାଣ ଏବଂ ଶାରୀରିକ ଚଳନକୁ ଉପଯୋଗ କରନ୍ତି ।

ଉଦାହରଣ :

1. ପକ୍ଷୀମାନେ ନିଜ ଘରକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଏବଂ ସାଥୀ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ରାବ ଦିଅନ୍ତି ।
2. କୁକୁରମାନେ ଖୁସିରେ ଥିବା ସମୟରେ ଲାଞ୍ଜ ହଲାନ୍ତି ।
3. ମହୁମାଛି ଫୁଲ କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଅନ୍ୟ ମହୁମାଛିମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ।

ପ୍ରାଣୀମାନେ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବା ପାଇଁ, ଆହାର ଅନ୍ୱେଷଣ ପାଇଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ଏପରି ଯୋଗାଯୋଗକୁ ଉପଯୋଗ କରନ୍ତି ।

ଆସ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବା :

ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମେ କେବେ ଶୁଣିଛ କି ?

ଗାଈକୁ ଦେଖି ବାଛୁରୀ ହମ୍ବା ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିବା ।

କୋଇଲିର ରାବ ଶୁଣି ଅନ୍ୟ କୋଇଲିମାନେ ରାବ ଦେବା ।

ଘରେ ଝିଟିପିଟିର ଟିକ୍‌ଟିକ୍ ଶବ୍ଦ ।

ପକ୍ଷୀ :

ପକ୍ଷୀମାନେ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ । ସେମାନଙ୍କର ପର, ଡେଣା ଏବଂ ଥଣ୍ଟ ଥାଏ । ସେମାନେ ଅଣ୍ଡଜ ପ୍ରାଣୀ ଅଟନ୍ତି ।

ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ପକ୍ଷୀ :

ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ କାଉ, ବତକ, କୁକୁଡ଼ା, ଚଟିଆ, ଶୁଆ ଏବଂ ପାରା ଭଳି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁ ।

କାଉ

ଘର ଚଟିଆ

କୁକୁଡ଼ା

ପାରା

ଏହି ପକ୍ଷୀମାନେ ଆମ ପରିସରରେ ବାସ କରନ୍ତି, କାରଣ ସେମାନେ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ବାସସ୍ଥଳୀ ଏବଂ ବୃକ୍ଷରେ ଖାଦ୍ୟ, ଜଳ ଏବଂ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଥାନ୍ତି ।

AP SCERT

Activity :

Sounds of Birds

- Close your eyes and try to listen carefully. Do you hear any bird sounds?
- Put your hands behind ears like in the picture. Can you hear the sounds better now?

Different birds, different sounds :

- Think about sounds you heard. Make sounds that different birds make.
- If you do not hear any sounds of birds, what do you think is the reason?
- What time do you hear bird sounds mostly? Why?

Birds leave their homes early in groups in the morning in search of food and return in groups again in the evening. At that time they make more sounds for communic - ation.

Amazing facts :

Ostrich is the biggest bird on the earth and Hummingbird is the smallest bird.

APSCERT

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ରାବ

- ତୁମ ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କର । ତୁମେ କୌଣସି ପକ୍ଷୀର ରାବ ଶୁଣିପାରୁଛ କି ?
- ଏହି ଚିତ୍ରରେ ଦର୍ଶାଇଲା ଭଳି ତୁମ ହାତକୁ କାନ ପଛରେ ରଖ । ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଭଲଭାବେ ଶୁଣିପାରୁଛ କି ?

ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷୀଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ :

- ତୁମେ ଶୁଣିଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତାକର । ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷୀ କରୁଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ତୁମେ ଅନୁକରଣ କର ।
- ଯଦି ତୁମେ କୌଣସି ପକ୍ଷୀର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲ ନାହିଁ, ତେବେ ତୁମ ମତରେ କାରଣ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?
- ଅଧିକାଂଶ କେଉଁ ସମୟରେ ତୁମେ ପକ୍ଷୀର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥାଅ ? କାହିଁକି ?

ପକ୍ଷୀମାନେ ସକାଳ ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟର ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଘରରୁ ବାହାରନ୍ତି ଏବଂ ସଂଧ୍ୟା ସମୟରେ ପୁଣି ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଫେରିଥାନ୍ତି ।

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ :

ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ପକ୍ଷୀ ଅଷ୍ଟ୍ରିଚ୍ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ପକ୍ଷୀ ହମିଙ୍ଗ୍‌ବାର୍ଡ୍ ।

APSCERT

Plants Animals and Birds living together :

We read about different plants and animals. Have you noticed how these live together? Look carefully and you will find that there are lot of animals living on, around and even underneath the plants that you see.

Here are some pictures of animals living together with plants.

Goat eating leaves

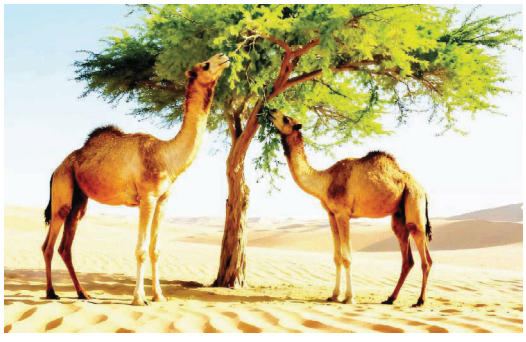
Elephants eating plants

A woodpecker on a tree trunk

A butterfly sucking nectar from a flower

Camels eating leaves of plants

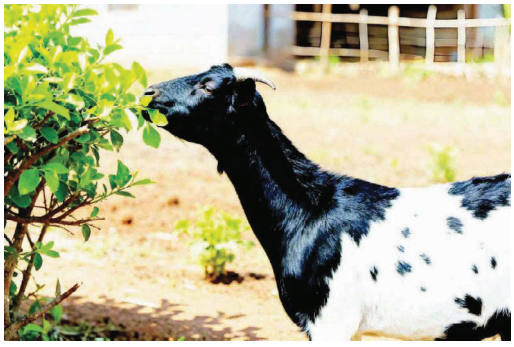

Owls stay in trees

© SCERT

ଉଦ୍ଭିଦ, ପଶୁ ଏବଂ ପକ୍ଷୀ ମିଳିମିଶି ବାସ କରନ୍ତି :

ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଢ଼ିଛେ । ସେମାନେ କିଭଳି ଏକାଠି ବାସ କରନ୍ତି ତୁମେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛ କି ? ଧ୍ୟାନର ସହ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ତୁମେ ଦେଖିବ ଯେ ବୃକ୍ଷ ଉପରେ, ଚାରିପଟେ ଏବଂ ତଳେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ପ୍ରାଣୀ ବସବାସ କରିଥାନ୍ତି । ଉଦ୍ଭିଦ ସହିତ ମିଳିମିଶି ବାସ କରୁଥିବା କିଛି ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଚିତ୍ର ଏଠାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଛେଳି ପତ୍ର ଖାଉଛି

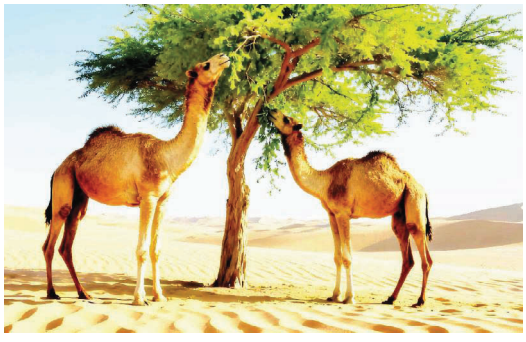
ହାତୀମାନେ ଉଦ୍ଭିଦ ଖାଉଛନ୍ତି

କାଠହଣା ଚଢ଼େଇ ଗଛର ଗଣ୍ଡିରେ ବାସ କରିଛି

ପ୍ରଜାପତି ଫୁଲରୁ ମକରନ୍ଦ ଶୋଷୁଛି

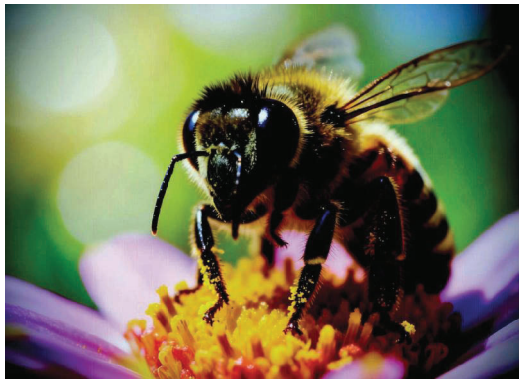

ଓଟମାନେ ଗଛର ପତ୍ର ଖାଉଛନ୍ତି

ପେଚା ଗଛର କୋରଡ଼ରେ ବାସ କରିଛି

ASCERT

Honeybee sucking nectar from a flower

Earthworm making the soil soft

Note to the Teacher : Animals help plants by spreading seeds for reproduction and making soil fertile through their waste.

All living beings are important to maintain the balance in the environment. But now a days the number of wild animals and birds is decreasing due to deforestation, hunting, pollution, climate changes. If we want to live in harmony with nature, we must protect them.

Let us Do

A gesture of kindness :

We can keep a small bowl of clean water and some grains outside our house. Birds and small animals often come in search of food and water, especially during hot days. By keeping water and grains, we can help them stay healthy and safe. This small act of kindness shows that we care for all living beings around us.

Sparrow

Birds and animals – State and National symbols.

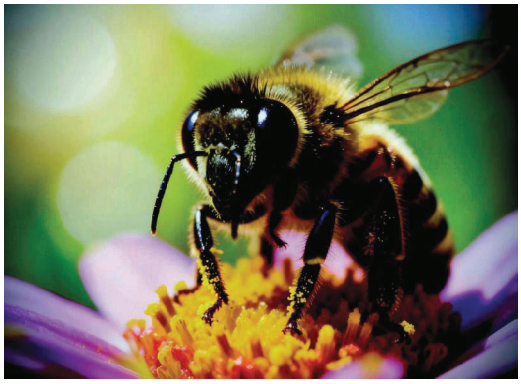

Our national bird – Peacock

Our national animal- Royal Bengal tiger

AP SCERT

ମହୁମାଛି ଫୁଲରୁ ମକରନ୍ଦ ସଂଗ୍ରହ କରୁଛି ।

ଜିଆ। ମୃତ୍ତିକାକୁ ନରମ କରୁଛି

ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସୂଚନା : ପ୍ରାଣୀମାନେ ଉଦ୍ଭିଦର ବୀଜ ବିକ୍ଷେପଣ କରି ପୁନରୁତ୍ପତ୍ତିରେ ସହାୟତା କରନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ବର୍ଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକାକୁ ଉର୍ବର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ପରିବେଶୀୟ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ଜଙ୍ଗଲ ଉଚ୍ଛେଦ, ଶିକାର, ପ୍ରଦୂଷଣ, ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା ବନ୍ୟ ପଶୁ ଓ ପକ୍ଷୀଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା କ୍ରମଶଃ ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଆମେ ପ୍ରକୃତି ସହ ତାଳଦେଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ହେଲେ ଆମେ ତା'ର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ ।

ଆସ କରିବା

ଏକ ଅନୁକମ୍ପାର ପ୍ରଦର୍ଶନ :

ଆମେ ଆମ ଘର ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପାତ୍ରରେ ଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ଏବଂ କିଛି ଦାନା ରଖିପାରିବା । ବିଶେଷକରି ଗ୍ରୀଷ୍ମଦିନରେ ପକ୍ଷୀ ଓ ଛୋଟ ଜୀବମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଜଳର ସନ୍ଧାନରେ ଆସିଥାନ୍ତି । ଜଳ ଓ ଦାନା ବାହାରେ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥ ଓ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାରେ ଆମେ ସହାୟତା କରିପାରିବା । ଏହି ଛୋଟ ଦୟା ଭାବ ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଉପରେ ଆମର ଭଲପାଇବା ଏବଂ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦର୍ଶାଇଥାଏ ।

ଘର ଚଟିଆ।

ପକ୍ଷୀ ଏବଂ ପଶୁ – ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜାତୀୟ ପ୍ରତୀକ

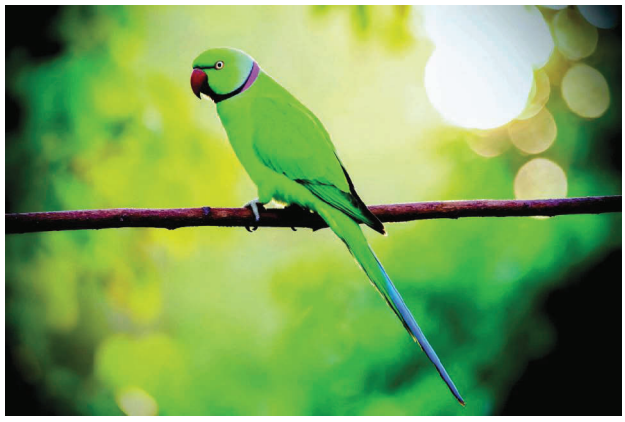

ଆମ ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ – ମୟୂର

ଆମ ଜାତୀୟ ପଶୁ – ମହାବଳ ବାଘ

AP SCERT

Our state bird- Parrot

Our state animal - Black buck

Key Words

Zoo, animals, birds, insects, wild animals, domestic animals, herbivores, carnivores, omnivores, terrestrial, aquatic animals, amphibians, communicate.

AP SCERT

What we have learnt ?

- Animals and birds live with us in this world.
- Animals are of two types: domestic and wild.
- Animals walk, crawl, jump, fly and swim to move from one place to another.
- Animals live on land and in water.
- Animals eat different types of food.
- Birds make different types of sounds to communicate with other birds.
- Animals make different sounds to communicate.
- People should have concern towards animals and birds.

ଆମ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷୀ – ଶୁଆ

ଆମ ରାଜ୍ୟ ପଶୁ– କୃଷ୍ଣସାର ମୃଗ

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ଚିଡ଼ିଆଖାନା, ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, କୀଟ, ବନ୍ୟପଶୁ, ଗୃହପାଳିତ ପ୍ରାଣୀ, ତୃଣଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀ, ମାଂସାଶୀ ପ୍ରାଣୀ, ସର୍ବଭକ୍ଷୀ, ସ୍ଥଳଚର ପ୍ରାଣୀ, ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ, ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ, ଯୋଗାଯୋଗ ।

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ଆମ ସହ ପଶୁ ଓ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭୂ-ପୃଷ୍ଠରେ ବାସ କରନ୍ତି ।
- ପ୍ରାଣୀମାନେ ଦୁଇ ପ୍ରକାର । ଯଥା: ଗୃହପାଳିତ ଏବଂ ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ।
- ପ୍ରାଣୀମାନେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଚାଲିଚାଲି, ଗୁରୁଣ୍ଡି, ଉଡ଼ି ଓ ସନ୍ତରଣ କରି ଯାଇଥାନ୍ତି ।
- ପ୍ରାଣୀମାନେ ସ୍ଥଳ ଏବଂ ଜଳ ଭାଗରେ ବାସ କରନ୍ତି ।
- ପ୍ରାଣୀମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି ।
- ପକ୍ଷୀମାନେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ କରନ୍ତି ।
- ପ୍ରାଣୀମାନେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି ।
- ପଶୁ ଓ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ ।

AP SCERT

Improve Your Learning

1. Write the names of two animals found in a zoo.
2. Name one domestic animal and one wild animal.
3. Write the name of one animal that flies.
4. What is the difference between domestic animals and wild animals?
5. How do animals move from one place to another?
6. What kind of food do herbivorous animals eat?
7. How do animals communicate with each other?
8. A cow lives near our house and gives us milk.Which type of animal is it?

   A) Wild animal B) Domestic animal ( )

   C) Aquatic animal D) Aerial animal
9. Your friend feeds grass to a goat. What type of eater is the goat?
10. Group the animals based on movement:

    Snake, Bird, Fish, Horse

    Crawling : .....

    Flying :.....

    Swimming : .....

    Running : .....
11. A child throws stones at birds.Is this right or wrong? Why?
12. Which is better for nature? ( )

    a) Cutting trees and forests

    b) Protecting plants and animals

    Give one reason.

AP SCERT

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ଚିଡ଼ିଆଖାନାରେ ଦେଖାଯିବା ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ପ୍ରାଣୀର ନାମ ଲେଖ ।
2. ଗୋଟିଏ ଗୃହପାଳିତ ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବନ୍ୟ ପଶୁର ନାମ ଲେଖ ।
3. ଉଡ଼ିପାରୁଥିବା ଏକ ପ୍ରାଣୀର ନାମ ଲେଖ ।
4. ଗୃହପାଳିତ ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କ'ଣ ?
5. ପ୍ରାଣୀମାନେ କିପରି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି ?
6. ତୃଣଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀମାନେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି ?
7. ପ୍ରାଣୀମାନେ ପରସ୍ପର ସହ କିଭଳି ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତି ?
8. ଗାଈ ଆମ ଗୃହ ନିକଟରେ ବାସକରେ ଏବଂ ଆମକୁ କ୍ଷୀର ଦିଏ । ଏହା କେଉଁ ପ୍ରକାରର ପ୍ରାଣୀ ? ( )

   A) ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ B) ଗୃହପାଳିତ ପ୍ରାଣୀ

   C) ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ D) ଆକାଶଚାରୀ ପ୍ରାଣୀ
9. ତୁମ ସାଙ୍ଗ ଛେଳିକୁ ଘାସ ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛି । ଛେଳି କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟଭୋଜୀ ଅଟେ ?
10. ଚଳନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀକରଣ କର ।

    ସାପ, ପକ୍ଷୀ, ମାଛ, ଘୋଡ଼ା

    ଗୁରୁଣ୍ଡେ : .....

    ଉଡ଼େ : .....

    ପହଁରେ : .....

    ଦୌଡ଼େ : .....
11. ପିଲାଟି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପରକୁ ଟେକା ଫୋପାଡୁଛି । ଏହା ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ ? କାହିଁକି ?
12. ପ୍ରକୃତି ପାଇଁ କେଉଁଟି ଭଲ ? ( )

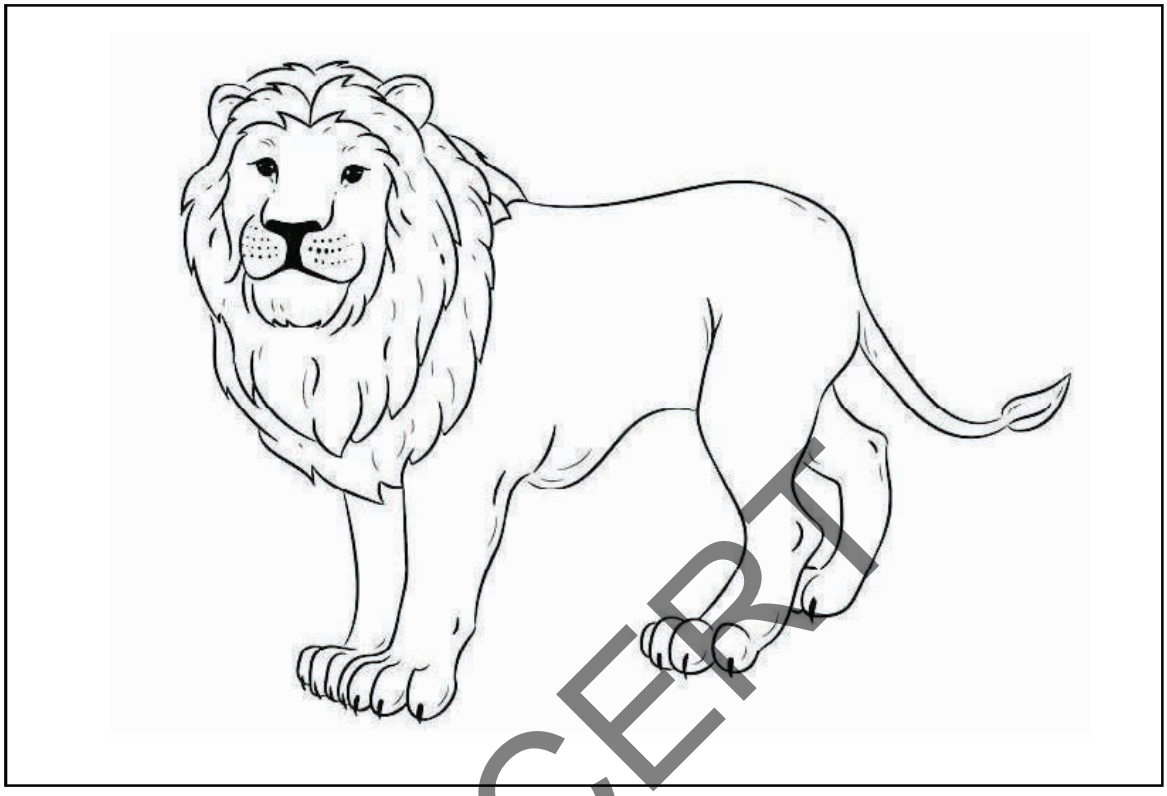
    a) ଗଛ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ କାଟିବା

    b) ଉଦ୍ଭିଦ ଏବଂ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା

    ଗୋଟିଏ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ।

AP SCERT

13. Colour the given picture.

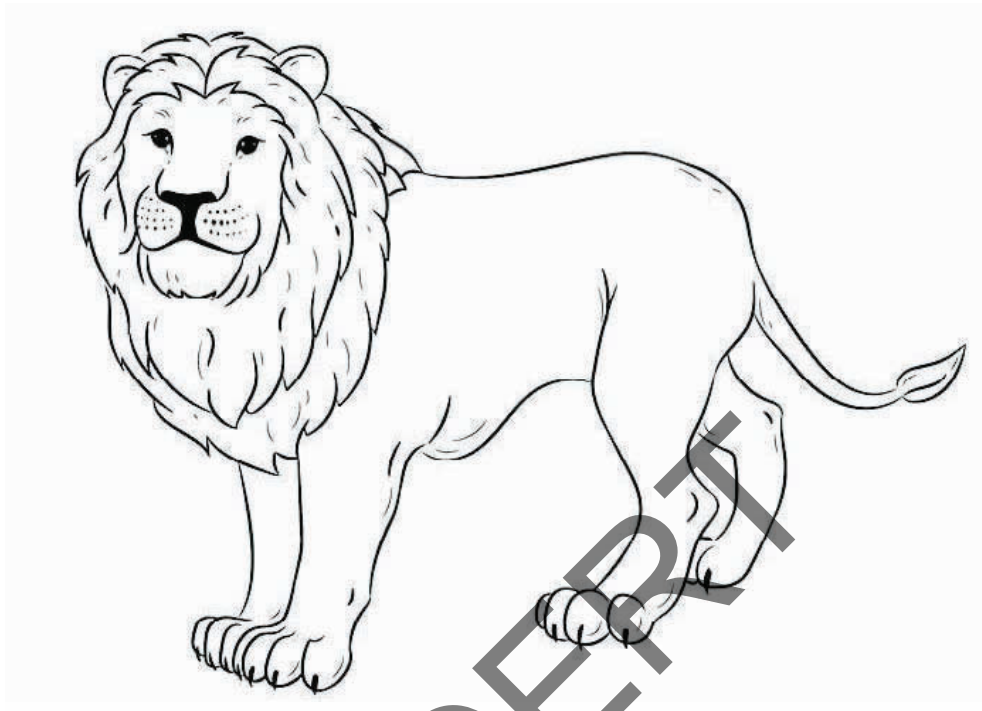
14. Make a slogan on "Save Animals".

15. Observe your surroundings and list out the terrestrial and aquatic animals.

S.No.	Terrestial animals	Aquatic animals

AP SCERT

13. ପ୍ରଦତ୍ତ ଚିତ୍ରକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

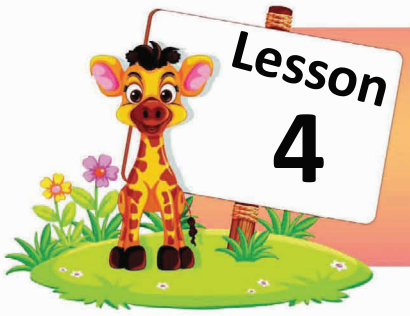

14. 'ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା' ଉପରେ ଏକ ସ୍ଲୋଗାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

15. ତୁମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ସ୍ଥଳଚର ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

କ୍ର.ସଂ.	ସ୍ଥଳଚର ପ୍ରାଣୀ	ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ

AP SCERT

Our Body

K2F4V6

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Identify and name the parts of body. (CG-1)
- Describe the importance of sense organs. (CG-3)
- Understand the concept of healthy body. (CG-3)
- Describe healthy habits like brushing teeth washing hands etc. (CG-3)
- Know about differently abled. (CG-4)
- Differentiate good and bad touch. (CG-3)
- Know how to avoid bad touch. (CG-3)

Teacher : Good morning students.

Students : Good morning ma'am.

Teacher : Today we will learn about the parts our body. Can you tell some of the names of our body parts?

Students : Head, eyes, ears, hands, legs, fingers.

Teacher : Now, let us recite the rhyme with action.

Rhyme :

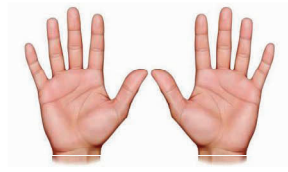
Parts of my body

Two little eyes to see, see, see,
Two little ears to hear, hear, hear,
One little nose to breathe and smell.

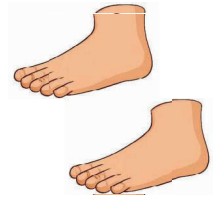

Two little feet to walk, walk, walk,
Ten little toes to tap, tap, tap,
Two little hands to clap, clap, clap,
Ten little fingers to snap, snap, snap.

AP SCERT

ଆମ ଶରୀର

N8K1N7

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ଶରୀରର ଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ନାମ କହିପାରିବେ । (CG-1)
- ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିପାରିବେ । (CG-3)
- ସୁସ୍ଥ ଶରୀର ଧାରଣାକୁ ବୁଝିପାରିବେ । (CG-3)
- ଦାନ୍ତ ଘଷିବା, ହାତ ଧୋଇବା ଭଳି ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ଆଚରଣ କରିବେ । (CG-3)
- ଭିନ୍ନକ୍ଷମଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବେ । (CG-4)
- ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ ଏବଂ ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିବେ । (CG-3)
- ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ପ୍ରତି ଦୂରରେ ରହିବା ଜାଣିପାରିବେ । (CG-3)

ଶିକ୍ଷକ : ଶୁଭ ସକାଳ ପିଲାମାନେ ।

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ : ଶୁଭ ସକାଳ ମେଡ଼ାମ୍ ।

ଶିକ୍ଷକ : ଆଜି ଆମେ ଶରୀରର ଭାଗଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା । ଆମ ଶରୀରର କେତୋଟି ଭାଗର ନାମ କହିପାରିବ କି ?

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ : ମୁଣ୍ଡ, ଆଖି, କାନ, ହାତ, ଗୋଡ଼, ଆଙ୍ଗୁଠି ।

ଶିକ୍ଷକ : ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଶରୀର ଭାଗଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଏକ ଗୀତ ଶିକ୍ଷିବା ।

ଗୀତ :

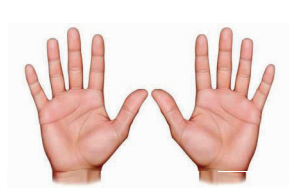
ମୋ ଶରୀର ଭାଗଗୁଡ଼ିକ

ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଆଖି ଦେଖିବା ପାଇଁ, ଦେଖିବା ପାଇଁ, ଦେଖିବା ପାଇଁ
ଦୁଇଟି ଛୋଟ କାନ ଶୁଣିବା ପାଇଁ, ଶୁଣିବା ପାଇଁ, ଶୁଣିବା ପାଇଁ
ଛୋଟିଆ ନାକଟି ମୋର ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ପାଇଁ, ଶୁଙ୍ଘିବା ପାଇଁ, ଶୁଙ୍ଘିବା ପାଇଁ, ଶୁଙ୍ଘିବା ପାଇଁ

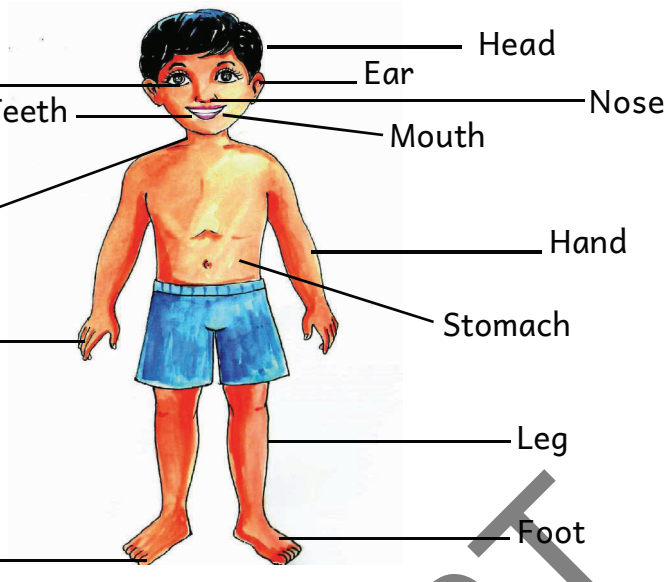
ଦୁଇଟି ଛୋଟିଆ ପାଦ ଚାଲିବା ପାଇଁ, ଚାଲିବା ପାଇଁ, ଚାଲିବା ପାଇଁ
ଦଶଟି ଛୋଟିଆ ପାଦ ଆଙ୍ଗୁଠି ଟପ୍ ଟପ୍ ଟପ୍ କରିବା ପାଇଁ
ଦୁଇଟି ଛୋଟିଆ ହାତ ତାଳି ମାରିବା ପାଇଁ, ତାଳି ମାରିବା, ତାଳି ମାରିବା
ଦଶଟି ଛୋଟିଆ ଆଙ୍ଗୁଠି ଟିପ୍ ଟିପ୍ କରିବା ପାଇଁ, ଟିପ୍ ଟିପ୍, ଟିପ୍ ଟିପ୍

APSCERT

Can you name some parts of your body?

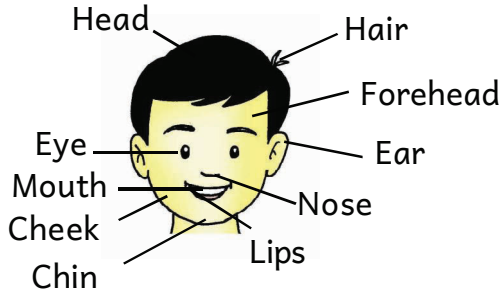
- What parts do you look at when you see your face in the mirror?

Our body consists of different parts. These parts help us to do different things. Basically, our body is divided into three parts. They are head, trunk and limbs (hands and legs).

Think and Discuss

1) Observe the picture.
2) Can you tell the importance of these parts?

Look at the pictures.

Let children identify the body parts involved in each action and say it aloud.

① ② ③

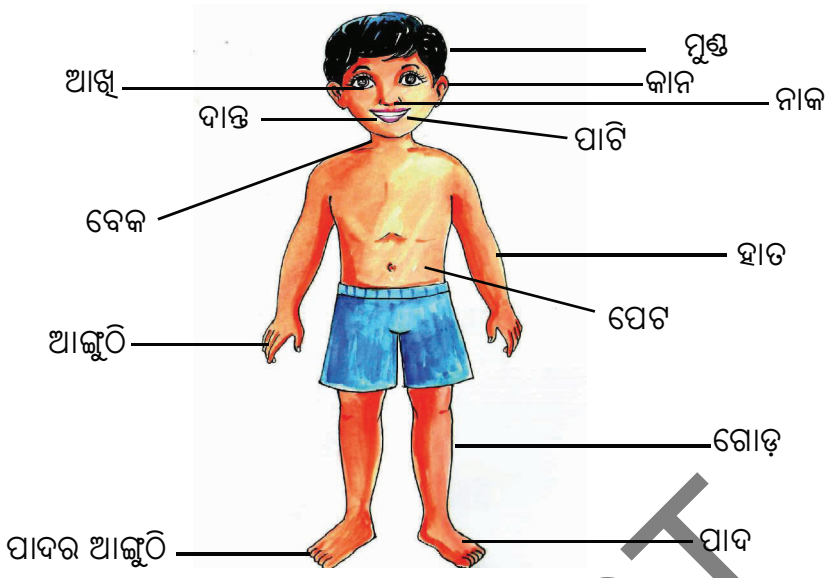

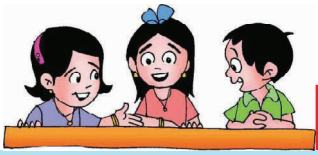

AP SCERT

ତୁମ ଶରୀରର କେତୋଟି ଭାଗଗୁଡ଼ିକର ନାମ କହିପାରିବ କି ?

- ତୁମେ ଦର୍ପଣରେ ମୁଁହ ଦେଖିଲା ବେଳେ କେଉଁ କେଉଁ ଭାଗ ଦେଖିଥାଅ ?
  ଆମ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗ ରହିଛି । ଏଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ କାମ କରିପାରୁ । ଆମ ଶରୀର ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । ଯଥା: ମୁଣ୍ଡ, ଦେହ ଓ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ(ହାତ ଓ ଗୋଡ଼) ।

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

1) ପାର୍ଶ୍ୱ ଚିତ୍ର ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।
2) ଏହି ଭାଗଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ କହିପାରିବ କି ?

ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର

ପିଲାମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ସହ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନିବେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ କହିବେ ।

(1)

(2)

(3)

AP SCERT

Look at these pictures.

- What are these children doing?
- How do you clap?
- What activities can we do with our hands?
- What activities can we do with our legs?

Functions of body parts :

We have eyes, nose, mouth, and ears on our face. Our eyes help us to see the things around us. Our nose helps us to breathe and smell. We eat food with our mouth. It also helps us to talk. Our ears help us to hear.

Our hands help us to write, eat and play. Our legs help us to walk and run. All body parts work together to keep us healthy and active.

Activity–1

Name the parts that help us to

- Watch T.V _____
- Listen to music _____
- Sing songs _____
- Smell flowers _____
- Taste chocolates _____
- Draw a picture _____
- Kick the ball _____

AP SCERT

ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ।

- ଏହି ପିଲାମାନେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ?
- ତୁମେ କିପରି ତାଳି ମାରିବ ?
- ହାତ ଦ୍ୱାରା ତୁମେ କେଉଁ କାମ କରିପାରିବ ?
- ଗୋଡ଼ରେ ତୁମେ କେଉଁ କାମ କରିପାରିବ ?

ଶରୀର ଭାଗଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ :

ଆମ ମୁହଁରେ ଆଖି, ନାକ, ପାଟି ଏବଂ କାନ ରହିଛି । ଆଖି ଦେଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ନାକ ଶୁଙ୍ଘିବା ଏବଂ ଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପାଟି ଦ୍ୱାରା ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉ । ଏହା ଆମକୁ କଥା କହିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । କାନ ଶୁଣିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ହାତ ଆମକୁ ଲେଖିବା, ଖାଇବା ଏବଂ ଖେଳିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଗୋଡ଼ ଆମକୁ ଚାଲିବା ଏବଂ ଦୌଡ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଆମ ଶରୀରର ସମସ୍ତ ଭାଗଗୁଡ଼ିକ ମିଶି ଆମେ ସୁସ୍ଥ ଓ ସକ୍ରିୟ ରହିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।.

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ -1

ନିମ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଅଙ୍ଗର ନାମ ଲେଖ ।

- ଟି.ଭି. ଦେଖିବା _____
- ସଙ୍ଗୀତ ଶୁଣିବା _____
- ଗୀତ ଗାଇବା _____
- ଫୁଲର ବାସନା ଶୁଙ୍ଘିବା _____
- ଚକ୍‌ଲେଟ୍‌ର ସ୍ୱାଦ ଜାଣିବା _____
- ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରିବା _____
- ବଲ୍‌କୁ ଗୋଇଠା ମାରିବା _____

AP SCERT

Sense organs :

Teacher : Children, I have a few things for you. Tell me what you notice. (shows a ball)
Ravi : It's yellow and round.
Teacher : How did you know it?
Ravi : I saw it.
Teacher : (Rings a bell) What do you hear now ?
Siri : Bell sound.
Teacher : What helped you to know the sound?
Siri : My ears.
Teacher : (showing a rose) How does it smell?
Venkat : It smells so nice.
Teacher : What helped you to smell the flower?
Venkat : My nose.
Teacher : (shows a chocolate) What will be the taste of this chocolate?
Anu : It's sweet.
Teacher : How did you say that?
Anu : By tasting it.
Teacher : (gives a soft toy) How do you feel when you touched it ?
Indu : It feels soft.
Teacher : So, You used your eyes, ears, nose, tongue and skin to feel the senses. These five organs are called **sense organs.**

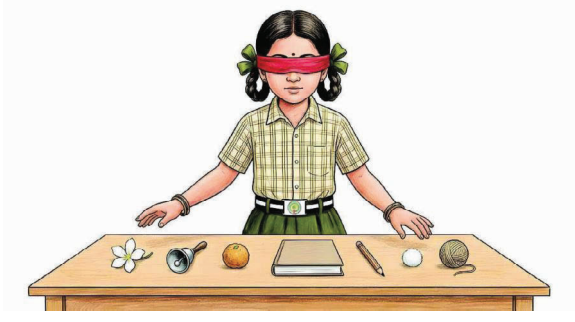
The five sense organs are the eyes, ears, nose, tongue and the skin. They help us learn about our surroundings through the senses of sight, hearing, smell, taste and touch.

AP SCERT

Activity-2 :

Let us play a fun game :

Place some flowers, bell, sweet, book, pencil, cotton, wool on a table. Blindfold your friends one by one and ask them to identify the things on the table. Instruct them that they can identify the things with touch, sound, taste or smell.

ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ :

ଶିକ୍ଷକ : ପିଲାମାନେ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୋ ପାଖରେ କିଛି ଜିନିଷ ଅଛି । ତୁମେ କ'ଣ ଅନୁଧାନ କଲ କୁହ ?(ଏକ ବଲ୍ ଦେଖାଇ)

ରବି : ଏହା ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଏବଂ ଗୋଲାକାର ।

ଶିକ୍ଷକ : ଏହା ତୁମେ କିପରି ଜାଣିଲ ?

ରବି : ମୁଁ ଦେଖିଲି ।

ଶିକ୍ଷକ : (ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ) ତୁମେ କ'ଣ ଶୁଣିଲ ?

ସିରି : ଘଣ୍ଟିର ଶବ୍ଦ ।

ଶିକ୍ଷକ : ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ତୁମକୁ କ'ଣ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ?

ସିରି : ମୋ କାନ ।

ଶିକ୍ଷକ : (ଗୋଟିଏ ଗୋଲାପ ଫୁଲ ଦେଖାଇ)ଏହାର ବାସନା କିପରି ?

ୱେଙ୍କଟ : ଭଲ ବାସନା ହେଉଛି ।

ଶିକ୍ଷକ : ଫୁଲର ବାସନା ଜାଣିବାରେ ତୁମକୁ କ'ଣ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ?

ୱେଙ୍କଟ : ମୋ ନାକ ।

ଶିକ୍ଷକ : (ଏକ ଚକଲେଟ୍ ଦେଖାଇ)ଏହି ଚକ୍‌ଲେଟ୍‌ର ସ୍ୱାଦ କିପରି ଥିବ ?

ଅନୁ : ମିଠା ଥିବ ।

ଶିକ୍ଷକ : ତୁମେ କିପରି କହିଲ ?

ଅନୁ : ସ୍ୱାଦ ଚାଖିବା ଦ୍ୱାରା ।

ଶିକ୍ଷକ : (ଏକ ନରମ ଖେଳନା ଦେଇ) ଏହାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲେ ତୁମକୁ କେମିତି ଲାଗୁଛି ?

ଇନ୍ଦୁ : ଏହା ନରମ ଲାଗୁଛି ।

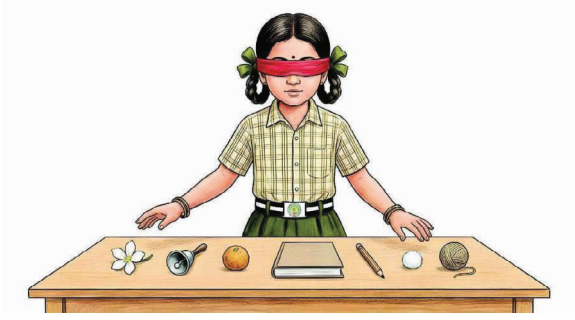
ଶିକ୍ଷକ : ତେଣୁ ତୁମର ଆଖି, କାନ, ନାକ, ଜିଭ ଏବଂ ଚର୍ମକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ତୁମେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନୁଭୁତି କରିପାରିଲ । ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ଅବୟବକୁ **ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ** କୁହାଯାଏ ।

ପାଞ୍ଚୋଟି ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା : ଆଖି, ନାକ, କାନ, ଜିଭ ଏବଂ ଚର୍ମ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ଦେଖିବା, ଶୁଣିବା, ଶୁଙ୍ଘିବା, ସ୍ୱାଦ ଚାଖିବା ଏବଂ ସ୍ପର୍ଶ ଜାଣିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ -2:

ଆସ ଆମେ ଏକ ମଜା ଖେଳ ଖେଳିବା :

ଗୋଟିଏ ମେଜ ଉପରେ କେତୋଟି ଜିନିଷ ଯଥା: ଫୁଲ, ଘଣ୍ଟି, ମିଠା, ବହି, ପେନ୍‌ସିଲ୍, ତୁଳା, ପଶମ ଇତ୍ୟାଦି ରଖ । ତୁମ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଜଣ ଜଣ କରି ଆଖିରେ ପଟି ବାନ୍ଧି ମେଜ ଉପରେ ଥିବା ଜିନିଷକୁ ଚିହ୍ନିବା ପାଇଁ କୁହ । ସେମାନେ ଯେପରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଇଁ, ଚାଖି, ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଶୁଙ୍ଘି ଜାଣିପାରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ତୁମେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଅ ।

AP SCERT

If you are blind-folded you cannot see things. You can use other body parts like your nose, ears and hands to know the things.

Can we ride a bicycle only with our legs? What other body parts are involved in cycling? We use some body parts together to perform different works.

Do you know some people may not walk without support. They might have lost their lower limbs due to an accident or illness. Some people cannot see, some cannot talk, some cannot hear sounds. They are called 'Differently abled persons' or 'Divyang'.
Children with any of these difficulties are also called as 'Children with Special Needs' (CWSN).

Healthy body :

We should always keep our body clean. Eat healthy food to stay strong. We should eat a lot of vegetables and fruits.

Good habits to stay healthy

AP SCERT

ଯଦି ତୁମ ଆଖିରେ ପଟି ବାନ୍ଧିଦିଆଯାଏ, ତେବେ ତୁମେ କିଛି ଦେଖିପାରିବ ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ତୁମେ ତୁମ ଶରୀରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥା: କାନ, ନାକ, ଜିଭ, ହାତ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାଅ ।

ତୁମେ କେବଳ ଗୋଡ଼ରେ ହିଁ ସାଇକେଲ ଚଳାଇ ପାରିବ କି ? ତେବେ, ସାଇକେଲ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆଉ କେଉଁ ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ? ସାଧାରଣତଃ ଆମେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ କାମ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆମ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗର ସମନ୍ୱୟ ଦ୍ୱାରା ହିଁ କରିପାରିବା ।

କିଛି ଲୋକ ଅନ୍ୟର ସହାୟତା ବିନା ଚାଲିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ତୁମେ ଜାଣ କି ? ଦୁର୍ଘଟଣା କିମ୍ବା ରୋଗ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନିଜର ଗୋଡ଼କୁ ହରାଇଥାଇ ପାରନ୍ତି । କିଛି ଲୋକ ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, କିଛି କଥା କହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ଆଉ କିଛି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହିଭଳି ସମସ୍ୟା ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ପିଲା(CWSN) ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।

ସୁସ୍ଥ ଶରୀର :

ଆମେ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ରହିବା ପାଇଁ ଆମ ଶରୀରକୁ ସର୍ବଦା ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ରଖି ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ । ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ପନିପରିବା ଓ ଫଳପାଚିଲା ଖାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ କେତୋଟି ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ

AP SCERT

Let us Do

Do you know how to wash your hands?

Take some soap and wash your hands as shown in the picture. Make it as regular practice.

If you don't wash your hands before and after food, you may fall sick.

1. Palm to Palm

2. Between fingers

3. Back of hands

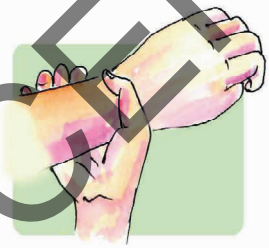
4. Base of thumbs

5. Back of fingers

6. Finger nails

7. Wrists

8. Rinse and wipe dry

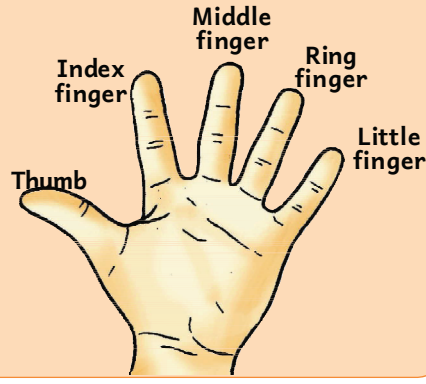
AP SCERT

Let Us Know !

Global Handwashing Day is celebrated every year on **October 15th**. It reminds everyone about the importance of washing hands with soap and water to stay healthy. On this day schools organize activities to teach children how clean hands help to prevent germs and sickness. It encourages everyone to make handwashing a daily habit for a healthy life.

Amazing Facts :

We have five fingers. Fingers have names.
But some people have six fingers.

ଆସ କରିବା

ହାତ କିପରି ଧୋଇବା ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ଚିତ୍ରରେ ଦର୍ଶାଇଲା ଭଳି ସାବୁନ୍‌ରେ ହାତ ସଫା କର । ଏଭଳି ପ୍ରତିଦିନ ଅଭ୍ୟାସ କର ।

ଯଦି ତୁମେ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଓ ପରେ ହାତ ସଫା ନ କର ତା' ହେଲେ ରୋଗର ଶିକାର ହେବ ।

1. ପାପୁଲି ସହ ପାପୁଲି
2. ଆଙ୍ଗୁଠି ମଧ୍ୟରେ
3. ହାତର ପଛରେ
4. ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

5. ସବୁ ଆଙ୍ଗୁଠିର ପଛ ପଟେ
6. ଆଙ୍ଗୁଠି ନଖ
7. ହାତ କଚଟି
8. ହାତ ପୋଛିବା ଓ ଶୁଖିବାକୁ ଦେବା

ଆସ ଜାଣିବା !

ପ୍ରତିବର୍ଷ **ଅକ୍ଟୋବର ମାସ 15 ତାରିଖ**ରେ **'ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ୱାସିଙ୍ଗ୍ ଡେ'** ପାଳନ କରାଯାଏ । ଆମେ ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ସାବୁନ୍ ଓ ଜଳରେ ହାତ ଧୋଇବା ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇଦିଏ । ଏହି ଦିନ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜୀବାଣୁ ଏବଂ ଅସୁସ୍ଥତାକୁ ରୋକିବାରେ ସଫା ହାତ କିଭଳି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ସେହି ବିଷୟରେ ଶିଖାଇବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନିର୍ବାହଣ କରାଯାଏ । ସୁସ୍ଥ ଜୀବନ ଯାପନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିଦିନ ହାତ ଧୋଇବା ଅଭ୍ୟାସକୁ ଏହା ପ୍ରସ୍ଥାହିତ କରେ ।

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ :

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପାଞ୍ଚୋଟି ଆଙ୍ଗୁଠି ଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଙ୍ଗୁଠିର ନାମ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ କିଛି ଲୋକଙ୍କର ଛଅଟି ଆଙ୍ଗୁଠି ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ ।

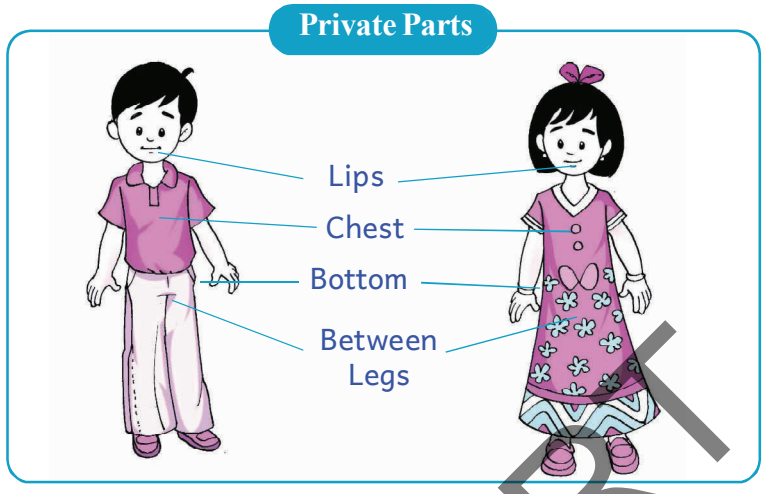

AP SCERT

Good touch and Bad touch :

Till now, we have studied the parts of body. Do you know some parts of the body are called private parts?

Look at the picture:

Some of our body parts like the chest, between legs, and bottoms are called private parts, because no one should see or touch them. And it is not right to touch, see or talk about those parts by someone. When we were children, mother and father might have touched us to help us to take bath or clean ourselves. That is not a secret and it is okay for a small baby or kid to get help with bathing. Some touches are good, and some are bad.

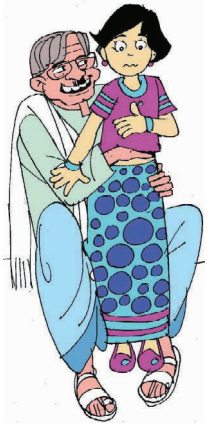
AP SCERT

What is good touch?

Good touch is a touch that cares for us or makes us feel safe like your mother hugging you or your father holding your hand while walking. Examples for good touch – hugging, kissing on the head and cheeks by father, shaking hands, putting hands on shoulder by friends.

What is bad touch?

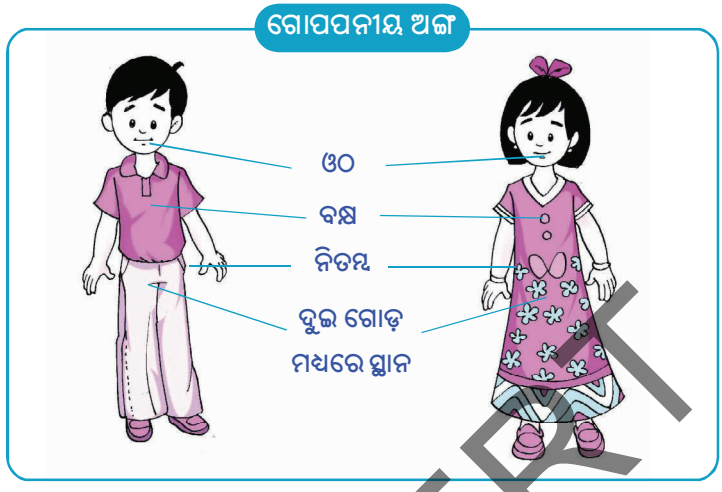
Bad touch is a touch that makes us feel sad, angry, scared or confused. If anyone touches the private parts it is called bad touch. Because it makes us uncomfortable. Don't let anyone touch those private parts.

What to do if someone touches it?

ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ ଏବଂ ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ :

ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମ ଶରୀରର ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ଶିଖିଲେ । ଆମ ଶରୀରରେ କେତୋଟି ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗ ରହିଥାଏ ବୋଲି ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର :

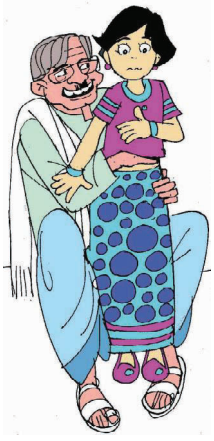
ଆମ ଶରୀରରେ ବକ୍ଷ, ଦୁଇ ଗୋଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାନ ଓ ନିତମ୍ବ କେହି ଦେଖିବା କିମ୍ବା ଛୁଇଁବା ଅନୁଚିତ । ତେଣୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗ କୁହାଯାଏ । ଏହି ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ୟ କେହି ଛୁଇଁବା ଅନୁଚିତ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଇଁବା କିମ୍ବା ଏ ବିଷୟରେ ତୁମ ସହ କଥା ହେବା ଅନୁଚିତ । ଶିଶୁ ଅବସ୍ଥାରେ ପିତାମାତା ସ୍ନାନ କରାଇବା ବେଳେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସଫା କରି ପାରନ୍ତି । ଶିଶୁ ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ନାନ କରିବା ସମୟରେ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ିଲେ ଚଳିବ । କେତେକ ସ୍ପର୍ଶ ଉତ୍ତମ ଏବଂ କେତେକ ମନ୍ଦ ଥାଏ ।

ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ କହିଲେ କ'ଣ ?

ଆମକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସ୍ପର୍ଶ ହିଁ ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ ଅଟେ । ମାଆ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା, ବାପା ହାତ ଧରି ଚଲାଇବା ଓ ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସିବା, ସାଙ୍ଗସାଥୀ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା, ହାତ ମିଳାଇବା, କପାଳ ଓ ଗାଲରେ ଚୁମ୍ବନ ଦେବା ଏବଂ କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାତ ଦେବା ଇତ୍ୟାଦି ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶର ଉଦାହରଣ ଅଟେ ।

ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ କହିଲେ କ'ଣ ?

ଆମକୁ ଦୁଃଖ, ଭୟ, କ୍ରୋଧ ଓ ବିଚଳିତ କଲାଭଳି ସ୍ପର୍ଶ ହିଁ ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ଅଟେ । ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ୟ କେହି ଛୁଇଁବାକୁ ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ କହନ୍ତି । କାରଣ ଏହା ଆମକୁ ବିଚଳିତ କରାଇ ଥାଏ । ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ କାହାରିକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାକୁ ଦିଅ ନାହିଁ ।

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗ ସ୍ପର୍ଶ କଲେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ ?

AP SCERT

If someone touches our private parts and makes us uncomfortable,

In that situation you follow three steps:

1. Scream **'STOP'**
2. Run away from that place.
3. Tell a trusted adult about it and get help.

Say "Don't touch" in a loud voice

Leave the spot quickly

Tell elders (like parents or teacher) till you get help

APSCERT

Anyone can make us uncomfortable or scared by their bad touch. It can be by a known person or an unknown person. So if anyone touches your private parts or asks to touch their private parts, we should do the three steps mentioned above and get help from parents or adults whom we trust.

We don't have to feel bad for informing about bad touch. It is not our fault. So immediately inform your parents.

Say **'NO'** to bad touch.

Do You Know !

CHILD LINE **1098** is a national, 24x7, free, phone emergency outreach service for children in need of care and protection.

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲେ ଆମକୁ ବିଚଳିତ ଲାଗେ ।

ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ ଏହି ତିନୋଟି ପଦକ୍ଷେପ ଅନୁସରଣ କର :

1. ବଡ଼ ପାଟିରେ **'ନାହିଁ'** ବୋଲି ଚିତ୍କାର କର ।
2. ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଦୂରକୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଅ ।
3. ତୁମ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଗୁରୁଜନଙ୍କୁ କୁହ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟ ମାଗ ।

'ମୋତେ ଛୁଅଁ ନାହିଁ'
ଏପରି ଚିତ୍କାର କର

ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ତୁରନ୍ତ
ପଳାଅ

ପିତାମାତା, ଶିକ୍ଷକ କିମ୍ବା
ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠଙ୍କୁ କହି ସାହାଯ୍ୟ ମାଗ

କୌଣସି ପରିଚିତ କିମ୍ବା ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆମ ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗ ସ୍ପର୍ଶ କରି ଭୟ ଓ ଉଦ୍‌ବେଗ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରନ୍ତି । ତେଣୁ ଯଦି କେହି ତୁମର ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗକୁ ଛୁଇଁବାକୁ କହନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଉପରୋକ୍ତ ତିନୋଟି ପଦକ୍ଷେପ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଏବଂ ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବା ଗୁରୁଜନ କିମ୍ବା ପିତାମାତାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବା ଉଚିତ ।

ଆମେ ଲାଜ ନ କରି ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ସମ୍ପର୍କରେ ତୁରନ୍ତ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ । ଏଥିରେ ଆମର କିଛି ଭୁଲ ନ ଥାଏ । ତେଣୁ ଶୀଘ୍ର ତୁମ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଜଣାଅ ।

ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶରୁ ଦୂରରେ ରୁହ ଓ **ମନାକର** ।

ତୁମେ ଜାଣ କି !

ଚାଇଲ୍ଡ ଲାଇନ୍ 1098, ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶିଶୁଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଚବିଶି ଘଣ୍ଟା କାମ କରୁଥିବା ଏକ ଜାତୀୟ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

APSCERT

Do these interesting activities in your class. Observe how many children can do this.

1. Without touching your teeth fold your tongue towards the back of your mouth.

2. Roll your tongue by lifting it from the sides.

3. Make a 'V' by separating two fingers of your hand to each side.

4. Open all the toes of your feet. Now without moving the others, move the little toe.

5. Move your ears, without holding them.

AP SCERT

Key Words

head, trunk, hands and legs, neck, breathe, private parts, sense organs, health, hand wash, exercise, differently abled, good touch, bad touch.

What we have learnt ?

- The parts of the body help us to do different activities.
- Our body is divided into head, trunk and limbs (hands and legs).
- We have five sense organs.
- We have to take care of our body to be healthy.
- Children who cannot see, cannot walk, cannot talk, cannot hear sounds etc, are called **children with special needs (CWSN)**.
- Good touch is a touch that cares for us or makes us feel safe.
- Bad touch is a touch which makes us feel sad, angry, scared or confused.
- We should know which touch is good and which is bad.

ତୁମ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ନିମ୍ନ ଆକର୍ଷଣୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକ କର । କେତେଜଣ ପିଲା ଏଗୁଡ଼ିକ କରିପାରୁଛନ୍ତି, ଧ୍ୟାନ ଦିଅ ।

1. ତୁମ ଦାନ୍ତକୁ ସ୍ପର୍ଶ ନ କରି, ଜିଭକୁ ପାଟିର ପଛ ଆଡ଼କୁ ମୋଡ଼ ।

2. ତୁମ ଜିଭକୁ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଉଠାଇ ଘୂରାଅ ।

3. ତୁମ ହାତର ଦୁଇଟି ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ପାର୍ଶ୍ୱକୁ କରି 'V' ଆକୃତି କର ।

4. ପାଦର ସମସ୍ତ ଆଙ୍ଗୁଠି ଖୋଲ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନ୍ୟ ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ନ ହଲାଇ, କେବଳ ଛୋଟ ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ହଲାଅ ।

5. ତୁମ କାନକୁ ହାତରେ ନ ଧରି ହଲାଅ ।

APSCERT

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ମୁଣ୍ଡ, ଦେହ, ହାତ ଓ ଗୋଡ଼, ବେକ, ଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ, ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗ, ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ହାତ ଧୋଇବା, ବ୍ୟାୟାମ, ଭିନ୍ନକ୍ଷମ, ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ, ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ।

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ଆମ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ଆମକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାମ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।
- ଆମ ଶରୀର ମୁଣ୍ଡ, ଦେହ ଏବଂ ହାତ ଗୋଡ଼ ଇତ୍ୟାଦିରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଛି ।
- ଆମର ପାଞ୍ଚୋଟି ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ ରହିଛି ।
- ଆମ ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଯତ୍ନ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ଚାଲିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, କଥା କହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ଶୁଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଇତ୍ୟାଦି ସେମାନଙ୍କୁ **ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ପିଲା (CWSN)**ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।
- ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ ଆମକୁ ନିରାପତ୍ତା ଓ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ଆମକୁ ଦୁଃଖ, କ୍ରୋଧ, ଭୟ ଓ ସଂଶୟ ଜାତ କରାଏ ।
- କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତମ ସ୍ପର୍ଶ ଏବଂ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ମନ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ଆମେ ଜାଣି ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

Improve Your Learning

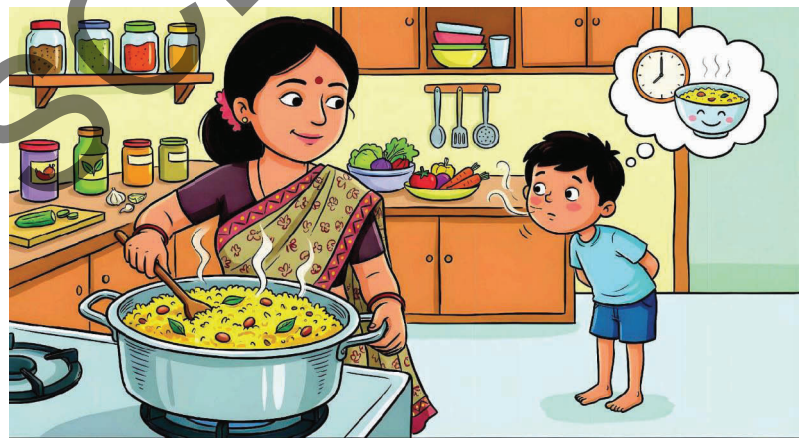
1. Name any two parts of the body.
2. Which sense organ helps us to see?
3. Who are called differently abled persons?
4. Which part of the body helps us to hear sounds?
5. Explain what a healthy body means.
6. Why should we wash hands before eating?
7. What is the difference between good touch and bad touch?
8. Rishi's mother is cooking delicious pulihora. Rishi smells the food and knows that it is pulihora. Which sense organ helps Rishi to smell the pulihora.

   A) Eyes

   B) Skin

   C) Nose

   D) Tongue

9. You played outside and came home. What should you do before eating food?

   A) Watch TV B) Wash hands C) Sleep D) Play more ( )

10. Look at the habits below. Circle the healthy habits:
    - Brushing teeth twice a day
    - Eating uncovered food
    - Washing hands
    - Playing in dirty water

AP SCERT

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

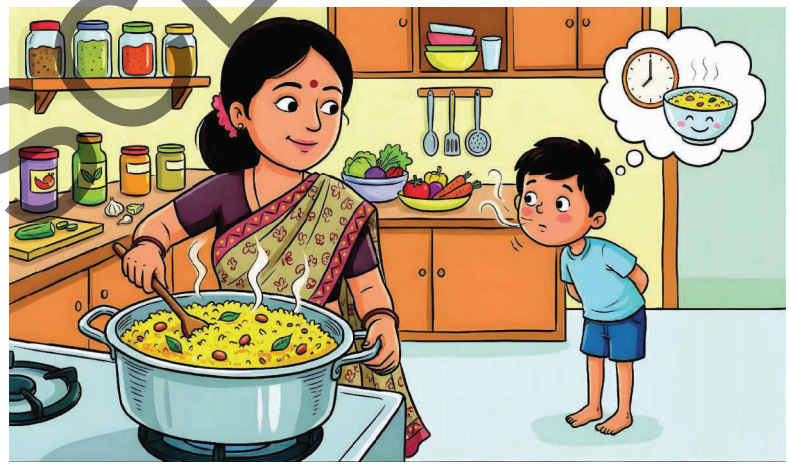
1. ତୁମ ଶରୀରର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଭାଗର ନାମ କୁହ ?
2. ଆମକୁ ଦେଖିବାରେ କେଉଁ ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ?
3. ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି କାହାକୁ କହନ୍ତି ?
4. ଆମକୁ ଶୁଣିବାରେ ଶରୀର କେଉଁ ଭାଗ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ?
5. ସୁସ୍ଥ ଶରୀର କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଅ ।
6. ଆମେ କାହିଁକି ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା ଉଚିତ ?
7. ଉତ୍ତମ ସ୍ୱର୍ଶ ଏବଂ ମନ୍ଦ ସ୍ୱର୍ଶ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କ'ଣ ?
8. ରଷିଙ୍କ ମାଆ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ପୁଲିହୋରା ରାନ୍ଧୁଛନ୍ତି । ରଷି ଖାଦ୍ୟର ବାସନା ଶୁଙ୍ଘି ତାହା ପୁଲିହୋରା ବୋଲି ଜାଣିଲା । ପୁଲିହୋରା ବାସନା ବାରିବାରେ କେଉଁ ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ ରଷିକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବ ?

   A) ଆଖି

   B) ଚର୍ମ

   C) ନାକ

   D) ଜିଭ

9. ତୁମେ ବାହାରେ ଖେଳି ଘରକୁ ଫେରିଲ । ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ ? ( )

   A) ଟିଭି ଦେଖିବା B) ହାତ ଧୋଇବା C) ଶୋଇବା D) ଅଧିକ ଖେଳିବା

10. ନିମ୍ନ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ସୁସ୍ଥ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   · ଦିନକୁ ଦୁଇଥର ଦାନ୍ତ ଘଷିବା

   · ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ନ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା

   · ହାତ ଧୋଇବା

   · ମଇଳା ପାଣିରେ ଖେଳିବା

AP SCERT

11. Match the following:

Body part	**Action/function**
	Hearing
	Smelling
	Seeing
	Tasting

12. One boy likes to brush his teeth, but another boy does not. Who will have healthier teeth? Why?

13. A stranger tries to touch you in a way that makes you uncomfortable. What should you do first? ( )

A) Keep quiet B) Say 'NO' loudly

C) Go with the stranger D) Hide

14. Is it good or bad to skip bathing for many days? Explain your answer.

15. Draw and label any two sense organs and write one use for each.

.....

.....

.....

.....

AP SCERT

11. ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ :

ଶରୀର ଭାଗ	କ୍ରିୟା/କାର୍ଯ୍ୟ
	ଶୁଣିବା
	ଶୁଙ୍ଘିବା
	ଦେଖିବା
	ସ୍ୱାଦ ଚାଖିବା

12. ଜଣେ ବାଳକ ଦାନ୍ତ ଘଷିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରେ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବାଳକ ପସନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ । କାହାର ଦାନ୍ତ ସୁସ୍ଥ ରହିବ ? କାହିଁକି ?

13. ଜଣେ ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତି ତୁମକୁ ଏପରି ଭାବରେ ଛୁଇଁବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, ଯାହା ତୁମକୁ ବିଚଳିତ କରିଛି । ପ୍ରଥମେ ତୁମେ କରିବା ଉଚିତ ? ( )

A) ଚୁପ୍ ରହିବା। B) ବଡ଼ ପାଟିରେ 'ନାହିଁ' ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବା।

C) ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ଯିବା। D) ଲୁଚିଯିବା।

14. ବହୁତ ଦିନ ଧରି ସ୍ନାନ ନ କରିବା ଭଲ ନା ଖରାପ ? ତୁମ ଉତ୍ତରକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

15. ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ଭାଗ ଦର୍ଶାଅ । ପ୍ରତ୍ୟେକର ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବ୍ୟବହାର ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

AP SCERT

Food We Eat

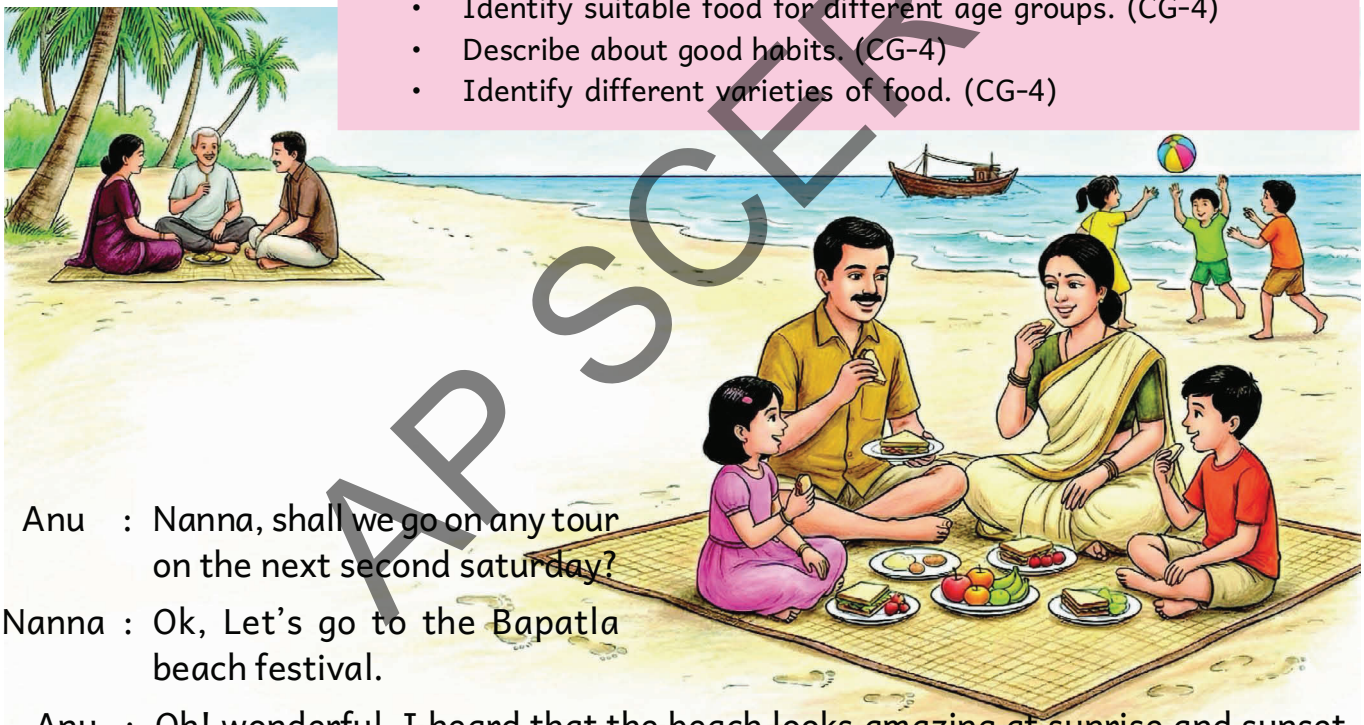
H2H9J9

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Identify the need of food for all living things. (CG-2)
- Classify various food sources food from plants and animals. (CG-4)
- List out food items that can be eaten raw and that must be cooked. (CG-4)
- Identify suitable food for different age groups. (CG-4)
- Describe about good habits. (CG-4)
- Identify different varieties of food. (CG-4)

AP SCERT

Anu : Nanna, shall we go on any tour on the next second saturday?

Nanna : Ok, Let's go to the Bapatla beach festival.

Anu : Oh! wonderful. I heard that the beach looks amazing at sunrise and sunset.

Amma : Yes, there are many stalls of toys, handicrafts, and food items in the festival.

Kiran : I am eagerly waiting to eat prawn fry that is served with lemon and onion.

Nanna : I will taste Andhra style spicy fish curry with rice.

Anu : I want to taste the badam milk and coconut water.

Naana : Don't forget to try bajjeelu and punugulu too.

Amma : We all excited to taste the food varieties in the beach festival.

Naana : Yes, "Without food life cannot go on".

ଆମେ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ

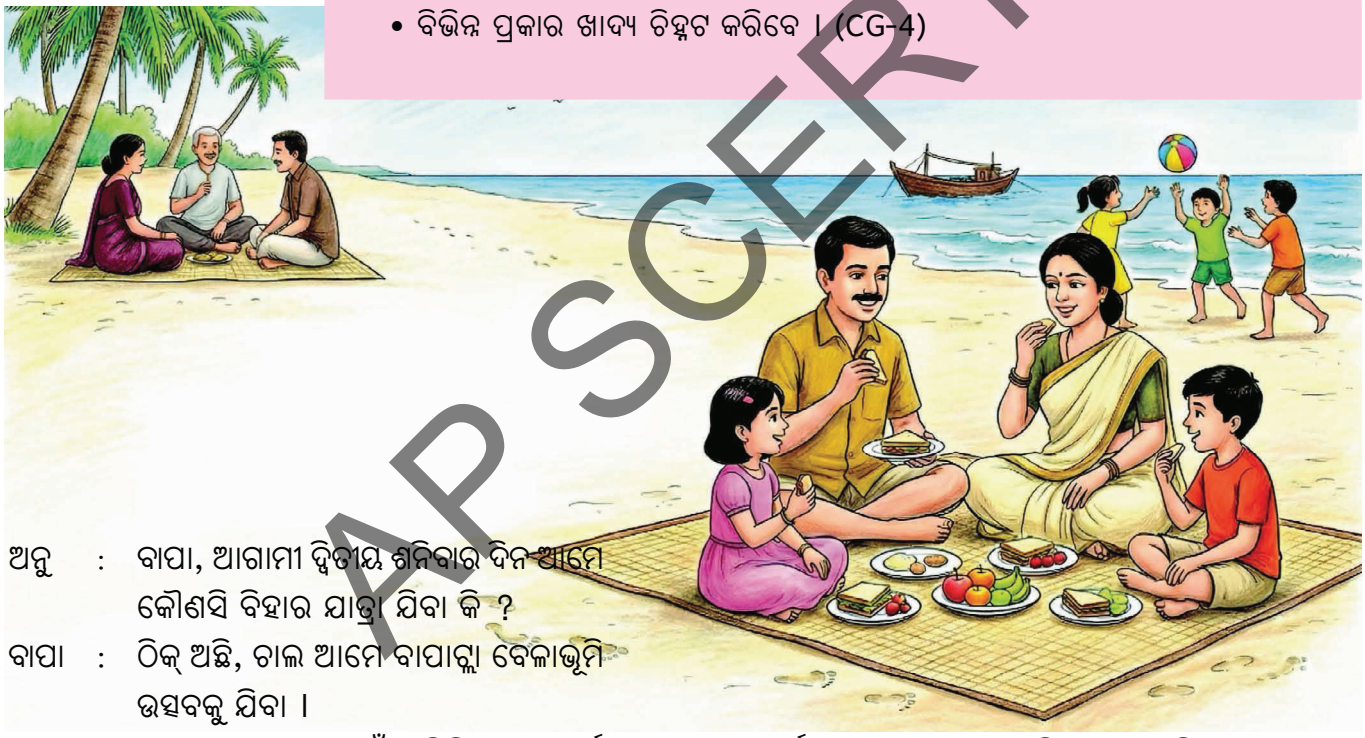
R7Q8U6

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ସମସ୍ତ ସଜୀବଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଜାଣିପାରିବେ । (CG-2)
- ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ରେଣୀକୃତ କରିପାରିବେ । (CG-4)
- କଞ୍ଚା ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ରନ୍ଧନ ଯୋଗ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । (CG-4)
- ବିଭିନ୍ନ ବୟସ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-4)
- ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ । (CG-4)
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-4)

AP SCERT

ଅନୁ : ବାପା, ଆଗାମୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶନିବାର ଦିନ ଆମେ କୌଣସି ବିହାର ଯାତ୍ରା ଯିବା କି ?

ବାପା : ଠିକ୍ ଅଛି, ଚାଲ ଆମେ ବାପାଟ୍ଲା ବେଳାଭୂମି ଉତ୍ସବକୁ ଯିବା ।

ଅନୁ : ଓହ୍ ! ଚମତ୍କାର । ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟରେ ସେହି ବେଳାଭୂମି ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ ।

ମାଆ : ହଁ, ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଖେଳନା, ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ଅନେକ ଦୋକାନ ରହିଥାଏ ।

କିରଣ : ମୁଁ ଲେମ୍ବୁ ଏବଂ ପିଆଜ ସହିତ ପରଷା ଯାଉଥିବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଭଜା ଖାଇବାକୁ ବହୁତ ଆଗ୍ରହର ସହ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି ।

ବାପା : ମୁଁ ଭାତ ସହିତ ଆନ୍ଧ୍ର ଶୈଳୀର ମସଲା ମାଛ ତରକାରୀ ଚାଖିବି ।

ଅନୁ : ମୁଁ ବାଦାମ କ୍ଷୀର ଏବଂ ନଡ଼ିଆ ପାଣି ଚାଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।

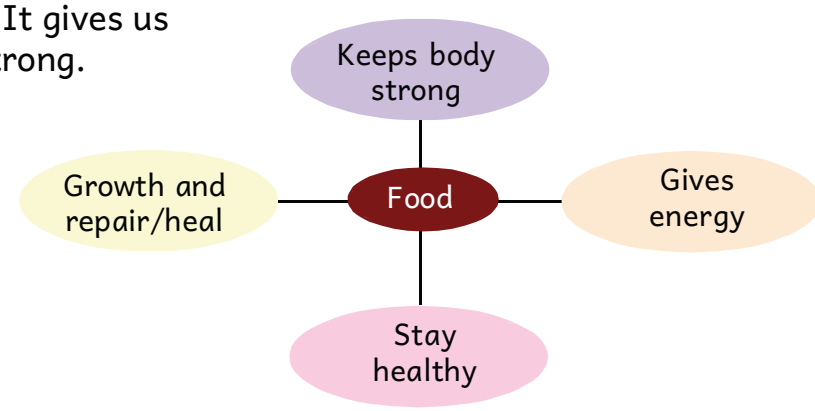
ବାପା : ସେଠାରେ ଭାଜି ଏବଂ ପୁଣୁଗୁଲୁ ମଧ୍ୟ ଚାଖିବାକୁ ଭୁଲିବ ନାହିଁ ।

ମାଆ : ଆମେ ସମସ୍ତେ ବେଳାଭୂମି ଉତ୍ସବରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଚାଖିବାକୁ ବହୁତ ଉତ୍ସାହିତ ।

ବାପା : ହଁ, ''ଖାଦ୍ୟ ବିନା ଜୀବନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।''

Food :

The Food helps us live and grow. It gives us energy. It keeps us healthy and strong.

Food from plants :

We eat different parts of plants as food. We eat leaves of some plants, stems, flowers, fruits, seeds and also the roots. Rice is the main food item in our diet. It is produced from paddy. Wheat, and millets are the other food grains that we eat. We eat food grains other than paddy like pearl millet (sajjalu), little millet (samalu), finger millet (raagulu) and Italian millet (korralu).

Look at the following edible part of the plants.

Paddy

Wheat

Pearl millet

Some plants give us food from the roots like carrot, beetroot and radish.

Carrot

Beetroot

Radish

Let Us Know !

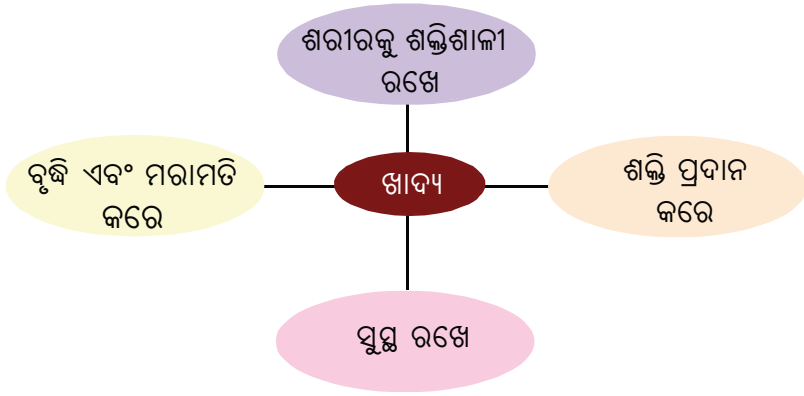
We get jaggery and sugar from sugarcane.

AP SCERT

ଖାଦ୍ୟ :

ଖାଦ୍ୟ ଆମକୁ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଶରୀର ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଆମକୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଆମକୁ ସୁସ୍ଥ ଓ ସବଳ ରଖେ ।

ଉଦ୍ଭିଦ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ :

ଆମେ ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରୁ । ଉଦ୍ଭିଦର ପତ୍ର, କାଣ୍ଡ, ଫୁଲ, ଫଳ, ଚେର, ମଞ୍ଜି ଏବଂ ମୂଳକୁ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଖାଉ । ଆମେ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଭାତ ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଅଟେ । ଏହା ଆମକୁ ଧାନରୁ ମିଳେ । ଅନ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଯଥା ଗହମ, ଜୋଆରକୁ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ । ସେହିଭଳି ଧାନ ବ୍ୟତୀତ ବାଜରା, ସୁଆଁ, ମାଣ୍ଡିଆ, ଏବଂ କାଙ୍ଗୁ ଭଳି ତୃଣଶସ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ ।

ଉଦ୍ଭିଦର ଖାଇବା ଯୋଗ୍ୟ ଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ।

ଧାନ

ଗହମ

ବାଜରା

କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦର ଚେର ଆମକୁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଏ, ଯଥା : ଗାଜର, ବିଟ୍‌ରୁଟ୍ ଏବଂ ମୂଳା ।

ଗାଜର

ବିଟ୍‌ରୁଟ୍

ମୂଳା

ଆସ ଜାଣିବା !

ଆଖୁରୁ ଆମକୁ ଗୁଡ଼ ଓ ଚିନି ମିଳିଥାଏ ।

AP SCERT

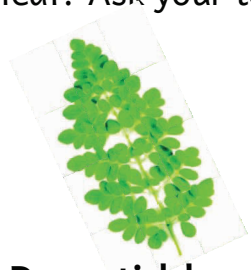
The most **nutrient** part of the plant is a leaf.
We eat different types of leaves.

Food from leaves :

Is cabbage a flower? or a leaf? Ask your teacher.

Amaranthus

Drumstick leaves

Spinach

Curry leaves

We eat the flowers of banana and cauliflower. Cloves (lavanga) are the flavoured dry buds used as condiments. Saffron flowers are used in making special food items.

Banana flower

Cauliflower

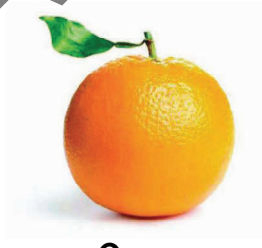

Cloves

We love to eat the fruits like mango, orange, jackfruit, papaya, apple, banana, grapes, muskmelon and watermelon. Do all fruits taste sweet? We must eat all fruits. They give us good health.

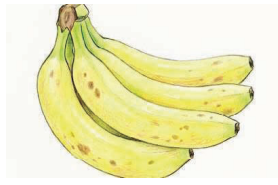
Mango

Orange

Apple

Banana

Which fruit do you like most?

Amazing Facts

Mushroom is a fungi which has many nutrients.

AP SCERT

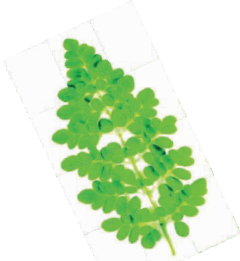
ଉଦ୍ଭିଦର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୋଷକ ଯୁକ୍ତ ଭାଗଟି ହେଉଛି ପତ୍ର ।
ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପତ୍ର ଖାଇଥାଉ ।

ପତ୍ରରୁ ମିଳୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ :

ବନ୍ଧାକୋବି ଫୁଲ ନା ପତ୍ର ? ତୁମ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ପଚାର ।

କୋଶଳା

ସଜନା ଶାଗ

ପାଳଙ୍ଗ ଶାଗ

ଭୃସୁଙ୍ଗା ପତ୍ର

ଆମେ କଦଳୀ ଫୁଲ ଓ ଫୁଲକୋବି ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଉ । ଲବଙ୍ଗ ଭଳି ସୁଗନ୍ଧିତ ଫୁଲକଢ଼ିକୁ ମସଲା ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରୁ । କୁଙ୍କୁମ ଫୁଲ ମଧ୍ୟ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଖାଦ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

କଦଳୀ ଫୁଲ

ଫୁଲକୋବି

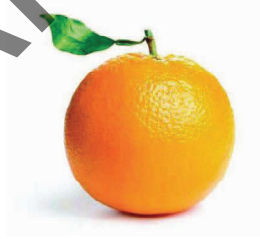

ଲବଙ୍ଗ

ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ଫଳପାଚିଲା ଯଥା: ଆମ୍ବ, କମଳା, ପଣସ, ଅମୃତଭଣ୍ଡା, ଏପଲ୍, କଦଳୀ, ଅଙ୍ଗୁର, ଖରଭୁଜ ଓ ତରଭୁଜ ଇତ୍ୟାଦି ଖାଇବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁ । ଏହିସବୁ ଫଳ ମିଠା ଲାଗେ କି ? ଆମେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଫଳ ଖାଇବା ଉଚିତ । ଏହା ଆମକୁ ସୁସ୍ଥ ରଖେ ।

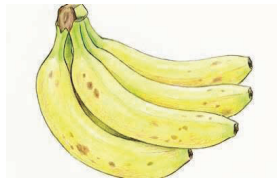
ଆମ୍ବ

କମଳା

ଏପଲ୍

କଦଳୀ

ତୁମେ କେଉଁ ଫଳ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କର ?

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ

ଛତୁ ଏକ ପ୍ରକାର କବକ ଅଟେ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଅଟେ ।

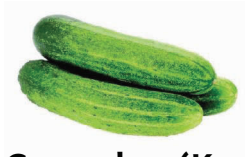

APSCERT

Tomato and cucumber are also fruits, but we consider these as vegetables.

Tomato

Cucumber (Keera)

Which part of this fruit do we eat?

.....

Let us know where cooking oil comes from.

We can get oil from the seeds of groundnut, sesame, mustard, sunflower and olive. Cashew, peas, cowpeas and groundnuts are seeds that we eat.

Cashew

Peas

Cowpeas

Groundnuts

Pulses like red gram, green gram, black gram and cereals like paddy, wheat are all seeds. These seeds are used in cooking.

Food from animals :

We get many types of food from animals. We eat eggs and meat as our food. We drink milk. Cows, goats, buffaloes give us milk. We get different products from milk like curd, ghee, butter, cheese etc.

Observe the food items in your home. Identify and write any four items that are prepared using milk.

1) .....

2) .....

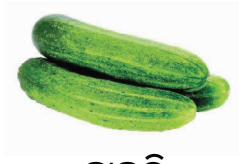
3) .....

APSCERT

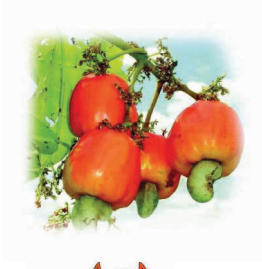
ଟମାଟ, କାକୁଡ଼ି ଫଳ ଅଟେ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ପନିପରିବା ରୂପେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ ।

ଟମାଟ

କାକୁଡ଼ି

ଏହି ଫଳର କେଉଁ ଭାଗଟି ତୁମେ ଖାଅ ?

.....

ରାନ୍ଧିବା ତେଲ କେଉଁଠାରୁ ମିଳେ ଆସ ଜାଣିବା ।

ଚିନାବାଦାମ୍, ରାଶି, ସୋରିଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ, ଅଲିଭ୍ ଆଦି ମଞ୍ଜିରୁ ଆମକୁ ରନ୍ଧନ ତେଳ ମିଳେ । କାଜୁ, ବାଦାମ୍, ଝୁଡୁଙ୍ଗ ଏବଂ ଚିନବାଦାମ୍ ଭଳି ବୀଜଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଖାଇଥାଉ ।

କାଜୁ

ମଟର

ଝୁଡୁଙ୍ଗ

ଚିନାବାଦାମ୍

ହରଡ଼, ମୁଗ, ବିରି ଭଳି ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଓ ଧାନ, ଗହମ ଭଳି ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବୀଜ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ବୀଜଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ରନ୍ଧନ କରି ଖାଇଥାଉ ।

ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ :

ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ପାଇଥାଉ । ଆମେ ଅଣ୍ଡା, ମାଂସକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରୁ । ଗାଈ, ଛେଳି, ମଇଁଷି ଇତ୍ୟାଦି ଆମକୁ କ୍ଷୀର ଦେଇଥାନ୍ତି । ସେହି କ୍ଷୀରକୁ ଆମେ ପିଇଥାଉ । କ୍ଷୀରରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପଦାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଯଥା: ଦହି, ଘିଅ, ଲହୁଣୀ, ଛେନା ଇତ୍ୟାଦି ।

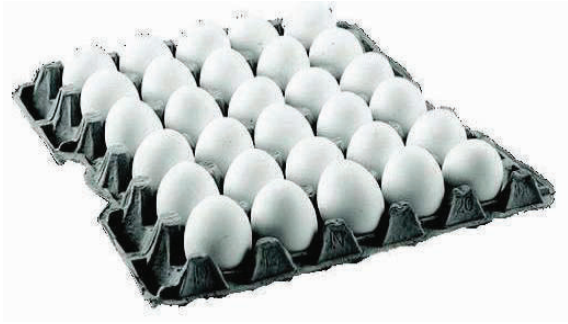
ତୁମ ଘରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ସେଥିରୁ କ୍ଷୀରକୁ ଉପଯୋଗ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ଚାରୋଟି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ଲେଖ ।

1) .....

2) .....

3) .....

APSCERT

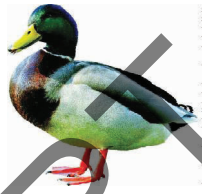

We rear some birds like ducks and hens for eggs and meat.

Can you name any food item prepared with egg?

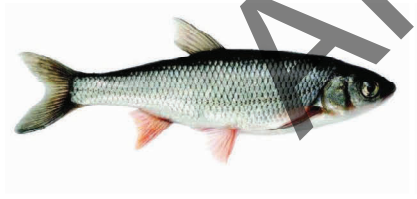

People rear sheep, goat, hen etc. Some eat the meat of these animals.

People also eat sea animals like fish, prawns, crabs and snails in food.

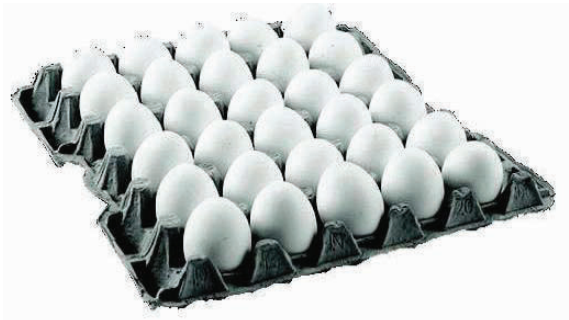

APSCERT

Amazing Facts

In some countries like India, France, China and Nigeria some people eat snails as a special dish. It is rich in protein, low in fat and contains vitamins.

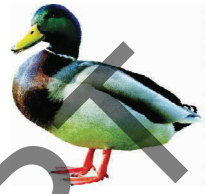

ଆମେ ଅଣ୍ଡା ଓ ମାଂସ ପାଇଁ କୁକୁଡ଼ା ଓ ବତକ ଭଳି କେତେକ ପକ୍ଷୀକୁ ପାଳନ କରୁ ।

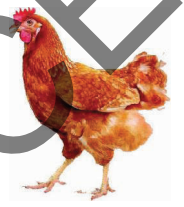
ଅଣ୍ଡାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କେତୋଟି ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥର ନାମ କହିପାରିବ କି ?

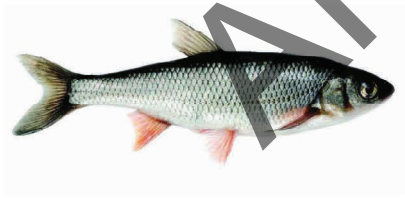

ଲୋକମାନେ ମେଣ୍ଢା, ଛେଳି, କୁକୁଡ଼ା ଭଳି ପ୍ରାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ପାଳନ କରନ୍ତି । କେତେକ ଲୋକ ଏହି ପ୍ରାଣୀର ମାଂସ ଖାଆନ୍ତି ।

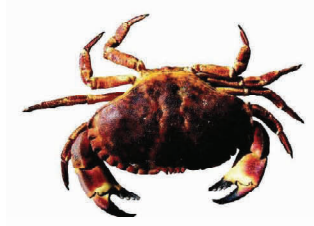

ମାଛ, ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି, କଙ୍କଡ଼ା ଓ ଗେଣ୍ଡା ଭଳି କେତେକ ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ ।

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ

ଭାରତ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଚୀନ ଏବଂ ନାଇଜେରିଆ ଭଳି କେତେକ ଦେଶରେ ଲୋକମାନେ ଶାମୁକାକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଖାଦ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଏଥିରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ପୁଷ୍ଟିସାର, କମ୍ ଚର୍ବି ଏବଂ ଭିଟାମିନ୍ ରହିଥାଏ ।

APSCERT

How do you help your mother in household work?

John helps his mother to chop or cut vegetables. While cutting, he eats them directly.

Cooked Food - Raw Food :

Which vegetables can we eat directly?

Can we eat brinjal without cooking?

We cannot eat rice, meat etc. without cooking. We can eat some vegetables without cooking. For example: carrot, onion, cucumber (kheera) etc.

Write some food items that can be eaten after cooking and that can be eaten raw.

Cooked					
Raw					

Healthy food and Junk food :

Healthy food like fruits, vegetables, milk, eggs, and grains helps us stay strong and fit. Junk food can make us weak and lazy, so we should avoid it. Eating healthy food at the right time keeps us active and happy.

Let us Do

Draw a green box for healthy food and red box for junk food in this table.

Food item	Healthy food	Junk food
Fruits		
Potato chips		
Cool drinks		
Pani puri		
Sweet potato		

APSCERT

ମାଆଙ୍କ କାମରେ ତୁମେ କିଭଳି ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଅ ?

ଜନ୍ ପନିପରିବା କାଟିବାରେ ମାଆଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପରିବା କାଟିବା ବେଳେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ସିଧା ଖାଇଦିଏ ।

ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଓ କଞ୍ଚା ଖାଦ୍ୟ :

କେଉଁ ପରିବାଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ କଞ୍ଚା ଖାଉ ?

ତୁମେ ବାଇଗଣକୁ ରୋଷେଇ ନ କରି କଞ୍ଚା ଖାଇପାରିବ କି ?

ଚାଉଳ, ମାଂସ ଆଦି ରୋଷେଇ ନ କରି ଆମେ ଖାଇ ପାରିବା ନାହିଁ । ସେହିଭଳି କେତେକ ପନିପରିବାକୁ ବିନା ରନ୍ଧନରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଖାଇପାରିବା । ଯଥା: ଗାଜର, ପିଆଜ, କାକୁଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଆମେ ରନ୍ଧନ କରି ଖାଇବା ଖାଦ୍ୟ ଓ ରୋଷେଇ ନ କରି କଞ୍ଚାରେ ଖାଇବା ଖାଦ୍ୟ ଏହି ସାରଣୀରେ ପୂରଣ କର ।

ରନ୍ଧନ ଖାଦ୍ୟ					
କଞ୍ଚା ଖାଦ୍ୟ					

ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଜଙ୍କ୍ ଫୁଡ୍ :

ଫଳ, ପନିପରିବା, କ୍ଷୀର, ଅଣ୍ଡା ଏବଂ ଶସ୍ୟ ଭଳି ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ଆମକୁ ସୁସ୍ଥ ଓ ସବଳ ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଜଙ୍କ୍ ଫୁଡ୍ ଆମକୁ ଦୁର୍ବଳ ଏବଂ ଆଳସୀ କରିପାରେ , ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଉଚିତ । ଠିକ୍ ସମୟରେ ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଅଭ୍ୟାସ ଆମକୁ ସକ୍ରିୟ ଏବଂ ସୁଖି ରଖିଥାଏ ।

ଆସ କରିବା

ଏହି ସାରଣୀରେ ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ସବୁଜ ବାକ୍ସ ଏବଂ ଜଙ୍କ୍ ଫୁଡ୍ ପାଇଁ ଲାଲ ବାକ୍ସ ଅଙ୍କନ କର ।

ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ	ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ	ଜଙ୍କ୍ ଫୁଡ୍
ଫଳ ଆଳୁ ଚିପ୍ସ୍ ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟ ପାଣି ପୁରି କନ୍ଦମୂଳ		

APSCERT

Good food habits :

Good food habits help us stay strong, healthy, and active. We should eat fresh and clean food every day. Eating fruits, vegetables, milk, and grains keeps our body fit. We should drink plenty of water and avoid junk food like chips and soft drinks. Eating at the right time and chewing food properly are also good habits. We should never waste food and always wash our hands before and after eating.

Activity :

Tick (✓) the good food habits you have:

1. I wash my hands before and after having meal. ( )
2. I chew the food well and eat slowly. ( )
3. I do not leave food in my plate, at home and in school. ( )
4. I eat all the vegetables in the sambar. ( )
5. I eat curry leaves and coriander in the curries. ( )
6. I sit properly while eating and do not spill food from plate. ( )
7. I wash the fruits and vegetables before eating or cooking. ( )

Varieties of food :

Our state, Andhra Pradesh is known for it's spicy and delicious food. It is colourful and full of flavour. People here eat rice as the main food along with many tasty curries and pickles. Pulihora (tamarind rice), pappu (dhal), sambar, and rasam are common dishes. Gongura pachadi made from sour leaves is very famous in Andhra. The Coastal Andhra Pradesh is famous for seafood where as the Rayalaseema for food with millets. During festivals, people prepare special sweets like pootharekulu and bobbatlu.

Activity :

Ugadi, Vinayaka chavithi, Christmas, Sankranthi, Ramzan

AP SCERT

ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ :

ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ଆମକୁ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ଏବଂ ସକ୍ରିୟ ରଖେ । ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ତାଜା ଓ ସଫା ସୁତୁରା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ । ଫଳ, ପନିପରିବା, କ୍ଷୀର ଏବଂ ଶସ୍ୟ ଖାଇଲେ ଆମ ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ରହେ । ଆମେ ପ୍ରଚୁର ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ ଏବଂ ଚିପ୍ସ , ଶୀତଳ ପାନୀୟ ଭଳି ଜଙ୍କ୍ ଫୁଡ୍ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ଉଚିତ । ଠିକ୍ ସମୟରେ ଖାଇବା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟକୁ ଭଲଭାବେ ଚୋବାଇବା ମଧ୍ୟ ଏକ ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ । ଆମେ କେବେହେଲେ ଖାଦ୍ୟ ନଷ୍ଟ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଓ ପରେ ହାତ ଧୋଇବା ଉଚିତ ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ପଢ଼ ଏବଂ ତୁମ ପାଖରେ ଥିବା ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

1. ମୁଁ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଓ ପରେ ହାତ ଭଲ ଭାବେ ସଫା କରେ । ( )
2. ମୁଁ ଖାଦ୍ୟକୁ ଭଲଭାବେ ଚୋବାଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଖାଏ । ( )
3. ମୁଁ ଘରେ କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଦ୍ୟ ବଳକା କରି ଥାଳିରେ ଛାଡ଼େ ନାହିଁ । ( )
4. ମୁଁ ସାମ୍ବାର୍‌ରେ ପକାଯାଇଥିବା ସବୁ ପରିବା ଖଣ୍ଡ ଖାଇଦିଏ । ( )
5. ମୁଁ ତରକାରୀରେ ପଡ଼ିଥିବା ଧନିଆ ପତ୍ର ଓ ଭୂସଙ୍ଗ ପତ୍ର ଖାଇଦିଏ । ( )
6. ମୁଁ ଠିକ୍ ଭଙ୍ଗୀରେ ବସି ଖାଦ୍ୟ ଖାଏ ଓ ଚଟାଣରେ ଖାଦ୍ୟ ପକାଏ ନାହିଁ । ( )
7. ମୁଁ ପାଚିଲା ଫଳ ଓ ପରିବା ଖାଇବାକୁ ବା ରାନ୍ଧିବା ପୂର୍ବରୁ ଭଲଭାବେ ସଫା କରେ । ( )

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ :

ଆମ ରାଜ୍ୟ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଏହାର ମସଲାଯୁକ୍ତ ଏବଂ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ଯେପରି ରଙ୍ଗୀନ ସେହିପରି ମହକ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏଠାକାର ଲୋକମାନେ ଅନେକ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ତରକାରୀ ଓ ଆଚାର ସହିତ ଭାତକୁ ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ପୁଲିହୋରା(ତେନ୍ତୁଳି ଭାତ), ଡାଲି, ସାମ୍ବାର ଏବଂ ରସମ୍ ଭଳି ଖାଦ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ରନ୍ଧନ କରାଯାଏ । କାମରା ଶାଗ ଚଟଣି ପାଇଁ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଉପକୂଳ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସାମୁଦ୍ରିକ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ, ସେହିଭଳି ରାୟଲସୀମା ମିଲେଟ୍ସ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସମୟରେ ଲୋକମାନେ ପୁତାରେକୁଲୁ ଏବଂ ବୋବ୍ବାଟ୍ଲୁ ଭଳି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ଉଗାଦି, ଗଣେଶ ପୂଜା, ଖ୍ରୀଷ୍ଟମାସ, ସଂକ୍ରାନ୍ତି, ରାମଜାନ୍

AP SCERT

Write the name of the food with the festival from the given list.

.....

.....

.....

.....

.....

ARSCERT

Let us Do

Preparing Lemon Juice :

During summer most of us prefer to drink cool drinks, but they are harmful to our bodies. Instead, we can drink fruit juices like lemon juice. It keeps us cool and healthy.

Do you know how lemon juice is prepared?

1. Wash a lemon with clean water.
2. Cut the lemon into two halves. (Ask elders to cut lemon with the knife)

ଦତ୍ତ ତାଲିକାରୁ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସହିତ ଖାଦ୍ୟର ନାମ ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

.....

APSCERT

ଆସ କରିବା

ଲେମ୍ବୁ ରସ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା:

ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରେ ଆମେ କୃତ୍ରିମ ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟ ପିଇବାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରୁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଆମ ଶରୀର ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ । ଏହା ବଦଳରେ ଆମେ ଲେମ୍ବୁ ରସ ଭଳି ଫଳ ରସ ପିଇ ପାରିବା । ଏହା ଆମକୁ ଥଣ୍ଡା ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ରଖେ ।

ଲେମ୍ବୁ ରସ କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ? ତୁମେ ଜାଣ କି ?

1. ସଫା ପାଣିରେ ଏକ ଲେମ୍ବୁକୁ ଧୋଇ ଦିଅ ।
2. ଲେମ୍ବୁକୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ କାଟ ।(ବୟସ୍କଙ୍କୁ ଛୁରୀରେ କାଟିବା ପାଇଁ କୁହ)

3. Hold one half over a glass and squeeze gently to get the juice.
4. Remove any seeds that fall in.
5. Add some more water, a little sugar and a pinch of salt.
6. Stir it well with a spoon until the sugar is mixed properly.

Now , the fresh lemon juice is ready to drink.

Food for different age groups :

Some people need special kinds of food. Because, their body needs extra care. These groups include small children, and old people also.

In infants teeth are absent. Hence they are unable to chew the food. So, they are given either milk or soft food. People who are old lose their teeth and cannot chew. They too eat soft food. So, food habits change according to age.

Activity :

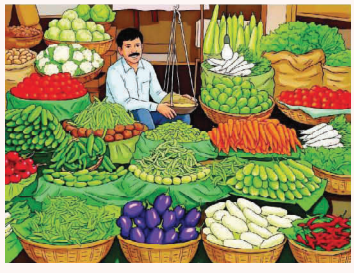
Ask your elders and fill in the table.

Age	What they can eat	What they cannot eat
2 Years old 20 Years old 80 Years old		

AP SCERT

Amazing Facts

The food we eat every day does not come to our plate directly. It goes through many places before it reaches us. Generally plant based foods are grown on farms. Eggs are produced at poultry farms, milk and milk products are produced at diary farms. These are all are transported to shops where people buy them.

3. ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲାସ ଉପରେ ଲେମ୍ବୁର ଅଧା ଭାଗ ଧରି, ଚିପୁଡ଼ି ଏହାର ରସ ବାହାର କର ।
4. ଗ୍ଲାସ ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିବା ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କର ।
5. କିଛି ଜଳ, ଅଳ୍ପ ଚିନି ଏବଂ ଏକ ଚିମୁଟା ଲୁଣ ମିଶାଅ ।
6. ଚିନି ଭଲଭାବେ ମିଶିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଚାମଚ ସାହାଯ୍ୟରେ ଘାଣ୍ଟ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ, ତାଜା ଲେମ୍ବୁ ରସ ପିଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ।

ବିଭିନ୍ନ ବୟସ୍କ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ :

କେତେକ ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ହୋଇଥାଏ । କାରଣ ତାଙ୍କ ଶରୀରକୁ ଅଧିକ ଯତ୍ନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଛୋଟ ଶିଶୁ ଏବଂ ବୟସ୍କମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।
ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଦାନ୍ତ ନ ଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଖାଦ୍ୟକୁ ଭଲଭାବେ ଚୋବାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଷୀର କିମ୍ବା ନରମ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ବୟସ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ଦାନ୍ତ ଝଡ଼ିଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଚୋବାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ନରମ ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ବୟସ ଅନୁସାରେ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ:

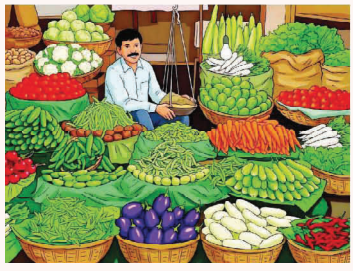
ତୁମର ବୟସ୍କମାନଙ୍କୁ ପଚାରି ନିମ୍ନ ସାରଣୀକୁ ପୂରଣ କର ।

ବୟସ	ସେମାନେ କ'ଣ ଖାଇ ପାରନ୍ତି	ସେମାନେ କ'ଣ ଖାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ
2 ବର୍ଷ		
20 ବର୍ଷ		
80 ବର୍ଷ		

AP SCERT

ବିସ୍ମୟକର ତଥ୍ୟ

ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉ ତାହା ସିଧାସଳଖ ଆମ ଥାଳିକୁ ଆସିନଥାଏ । ଏହା ଆମ ପାଖକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଅନେକ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ଯାଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଉଦ୍ଭିଦ ଜାତ ଖାଦ୍ୟ କ୍ଷେତରେ ଚାଷ କରାଯାଏ । ଅଣ୍ଡା କୁକୁଡ଼ା ଫାର୍ମରେ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଏ, କ୍ଷୀର ଏବଂ କ୍ଷୀର ଉତ୍ପାଦ ପଦାର୍ଥ ଡାଏରୀ ଫାର୍ମରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଦୋକାନକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଠାରୁ ଲୋକମାନେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ କିଣନ୍ତି ।

Match the following

Activity :

Shop keeper

Poultry farmer

Farmer

Fisherman

© SCERT

Let Us Know !

Our Mid-day meal :

In school, we get a mid-day meal. It gives us healthy food like rice, dhal, vegetables, eggs, chikki and raagi java. These foods help us grow properly and concentrate better. Mid-day meals make sure every child gets at least one nutritious meal every day.

We should know that food is an important part of our life. It keeps us fit and healthy. So, we should eat healthy food.

ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ଦୋକାନୀ

କୁକୁଡ଼ା ଚାଷୀ

କୃଷକ

ମାଛ ଧରାଳି

© SCERT

ଆସ ଜାଣିବା !

ଆମ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ :

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଆମେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପାଇଥାଉ । ଏଥିରେ ଆମେ ଭାତ, ଡାଲି, ପନିପରିବା, ଅଣ୍ଡା, ଚଣାଖଜା, ଏବଂ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ଭଳି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଖାଦ୍ୟ ଖାଉ । ଏହି ଖାଦ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ଭଲ ଭାବେ ବଢ଼ିବାରେ ଓ ଭଲ ଭାବେ ପଢ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପ୍ରତେକ ଶିଶୁ ପ୍ରତିଦିନ ଅନ୍ୟୁନ ଥରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ପାଇବା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନାର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଆମେ ଜାଣିବା ଉଚିତ ଯେ, ଖାଦ୍ୟ ଆମ ଜୀବନର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ । ଏହା ଆମକୁ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ରଖେ । ତେଣୁ, ସର୍ବଦା ଆମେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ ।

Shubh Dhin Bhojan

Shub dhin bhojan or Thidhi bhojan is an innovative community participation programme that complements the Mid Day Meal scheme. Under this programme, the local commu - nity voluntarily provides nutritious food items or a complete meal for the students on special occasions like festivals, birthdays, anniversaries, marriages, and days of national importance. This shows the love and care of the community towards the students.

Key Words

raw food, cooked food, digestion, healthy habits, community, nutritious.

What we have learnt ?

- Food is essential to live and work. Birds and animals too need food.
- Different foods are needed for different age groups.
- We get food from plants and animals.
- We eat leaves, stems, flowers, fruits, seeds and roots of different plants as our food.
- We get milk, meat and eggs from animals.
- We cook different food items in different methods using different utensils.

Improve Your Learning

1. Why do all living things need food?
2. Name two food items we get from plants.
3. Write the name of one food item eaten raw.
4. Explain the difference between food from plants and food from animals.

APSCERT

ଶୁଭ ଦିନ ଭୋଜନ

ଶୁଭ ଦିନ ଭୋଜନ କିମ୍ବା ତିଥି ଭୋଜନ ହେଉଛି ଏକ ଅଭିନବ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଯାହା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନାକୁ ସହଯୋଗ କରେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ଜନ୍ମଦିନ, ବିବାହ ଦିବସ, ବିବାହ, ଜାତୀୟ ମୁଖ୍ୟ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୋଜନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଏହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସମାଜର ସ୍ନେହ ଓ ଯତ୍ନକୁ ପରିପ୍ରକାଶ କରେ ।

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦାବଳୀ

କଞ୍ଚା ଖାଦ୍ୟ, ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ, ହଜମ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଅଭ୍ୟାସ, ଗୋଷ୍ଠୀ(ସମାଜ), ପୁଷ୍ଟିକର ।

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ବଞ୍ଚିବା ଓ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଖାଦ୍ୟ ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ସେହିଭଳି ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ବିଭିନ୍ନ ବୟସର ଲୋକଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ଦରକାର ପଡ଼ିଥାଏ ।
- ଆମେ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଠାରୁ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଥାଉ ।
- ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଭିଦର ପତ୍ର, ଫୁଲ, ଫଳ, ମୂଳ, କାଣ୍ଡ ଓ ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରୁ ।
- ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମକୁ କ୍ଷୀର, ଅଣ୍ଡା, ମାଂସ ଇତ୍ୟାଦି ମିଳେ ।
- ଆମେ ଅନେକ ରକମର ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ବିଭିନ୍ନ ରନ୍ଧନ ପାତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ରାନ୍ଧିଥାଉ ।

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ?
2. ଉଦ୍ଭିଦରୁ ପାଉଥିବା ଦୁଇଟି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ନାମ ଲେଖ ।
3. କଞ୍ଚାରେ ଖାଇପାରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥର ନାମ ଲେଖ ।
4. ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

AP SCERT

5. Why should some foods be cooked before eating?
6. What are good food habits? Explain with one example.
7. Why should we eat different varieties of food?
8. Rani eats rice, vegetables, and fruits every day. What does this tell about her food habit? ( )

   A) Bad habit B) Good habit

   C) Lazy habit D) Wrong habit
9. After playing, you want to eat food. What good habit should you follow before eating?
10. Match the following:

Food Item	**Source**
Milk	Bird
Rice	Tree
Egg	Animal
Mango	Plant

11. Group the following foods : Carrot, Rice, Apple, Chapati
    - Eaten raw : _____
    - Must be cooked : _____
12. Is it good to eat only junk food every day?
13. Your friend wastes food on the plate. Is it right or wrong? Give one reason.
14. Draw and name four foods from plants and four foods from animals.

APSCERT

5. କେତେକ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ କାହିଁକି ରାନ୍ଧିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

6. ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ କହିଲେ କ'ଣ ? ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

7. ଆମେ କାହିଁକି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ ?

8. ରାଣୀ ପ୍ରତିଦିନ ଭାତ, ପନିପରିବା ଏବଂ ଫଳ ଖାଏ । ଏହା ରାଣୀର କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସକୁ ସୂଚାଏ ?

A) ମନ୍ଦ ଅଭ୍ୟାସ B) ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ ( )

C) ଆଳସୀ ଅଭ୍ୟାସ D) ଭୁଲ ଅଭ୍ୟାସ

9. ଖେଳିବା ପରେ ତୁମେ ଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛ ? ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେ କେଉଁ ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ ?

10. ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ :

ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ	**ଉତ୍ସ**
କ୍ଷୀର	ପକ୍ଷୀ
ଚାଉଳ	ବୃକ୍ଷ
ଅଣ୍ଡା	ପ୍ରାଣୀ
ଆମ୍ବ	ଉଦ୍ଭିଦ

11. ଏହି ଖାଦ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ରେଣୀକରଣ କର : ଗାଜର, ଭାତ, ସେଓ, ଚପାତି

· କଞ୍ଚା ଖାଇବା ଖାଦ୍ୟ : _____

· ରାନ୍ଧିବା ଆବଶ୍ୟକ : _____

12. ପ୍ରତିଦିନ କେବଳ ଜଙ୍କ୍‌ଫୁଡ୍ ଖାଇବା ଭଲ କି ?

13. ତୁମ ସାଙ୍ଗ ଥାଳିର ଖାଦ୍ୟକୁ ନଷ୍ଟ କରୁଛି । ଏହା ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ୍ ? ଗୋଟିଏ କାରଣ ଲେଖ ।

14. ଉଦ୍ଭିଦ ଏବଂ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ଖାଦ୍ୟର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ନାମ ଲେଖ ।

AP SCERT

15. Write a slogan on your own on 'Healthy food'.
16. Rishi's family is celebrating a festival today. Write the name of the festival and one traditional food they might prepare.
17. Anand eats only biscuits and soft drinks every day. Write any five healthy foods he can eat to stay healthy and write the reasons why these foods are better.

.....

.....

.....

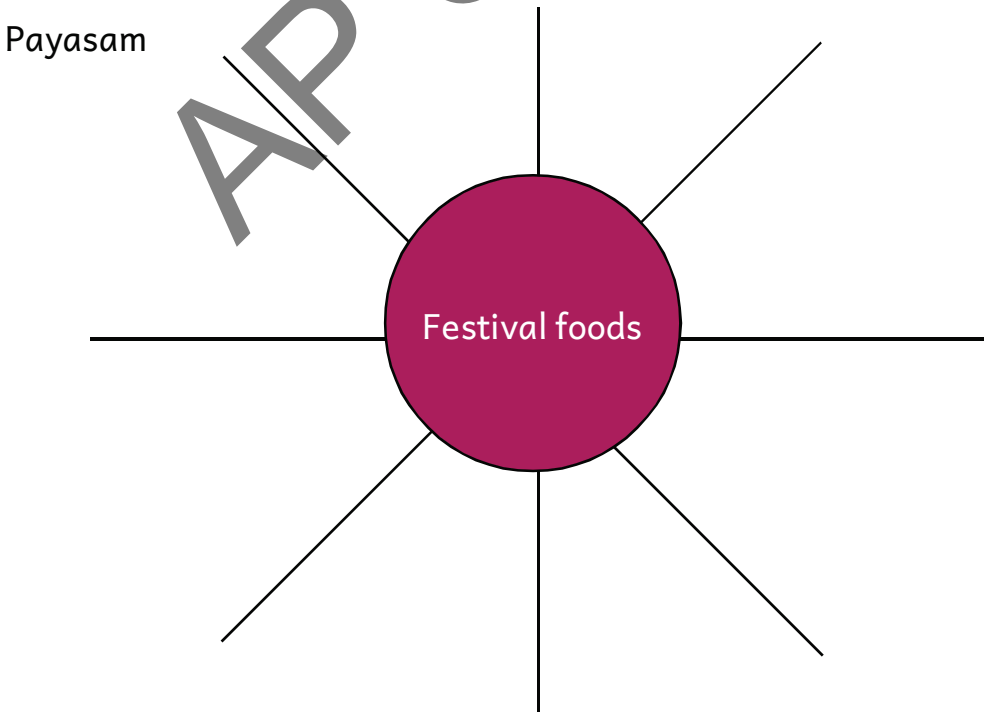
.....

.....

.....

.....

18. Make a Concept map of different food varities you eat during festivals.

AP SCERT

15. 'ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ' ବିଷୟରେ ତୁମେ ଏକ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଲେଖ ।

16. ଋଷିର ପରିବାର ଆଜି ଏକ ପର୍ବ ପାଳନ କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ପର୍ବର ନାମ ଲେଖ ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବା ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ଖାଦ୍ୟର ନାମ ଲେଖ ।

17. ଆନନ୍ଦ ପ୍ରତିଦିନ ବିସ୍କୁଟ୍ ଏବଂ ମୃଦୁପାନୀୟ ସେବନ କରେ । ସେ ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ଖାଇପାରିବା ଯେକୌଣସି ପାଞ୍ଚଟି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଖାଦ୍ୟର ନାମ ଲେଖ ଏବଂ ସେହି ଖାଦ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କାହିଁକି ଉତ୍ତମ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. ପର୍ବପର୍ବାଣୀରେ ତୁମେ ଖାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟର ଏକ ଧାରଣା ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

AP SCERT

Lesson 6

Water - A Precious Gift

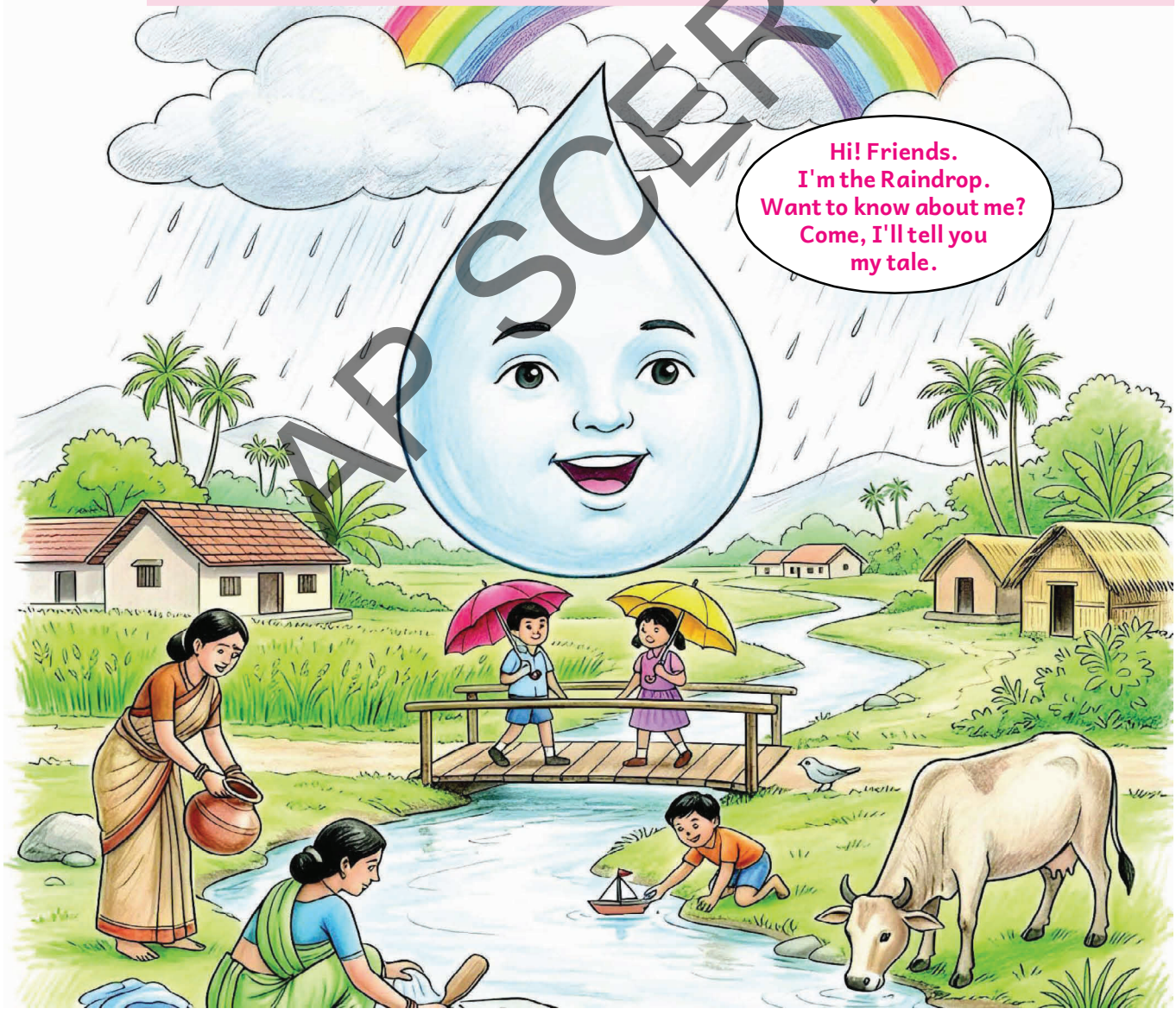
G8H3N7

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Explain the importance of water. (CG-2)
- Recognize different water resources. (CG-4)
- Understand the importance of pure water. (CG-3)
- Know how water is used and misused. (CG-3)
- Know the reasons of water scarcity. (CG-4)
- Describe ways to save water. (CG-3)
- Follow water-saving methods in their daily life. (CG-4)

AP SCERT

ଜଳ - ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ଉପହାର

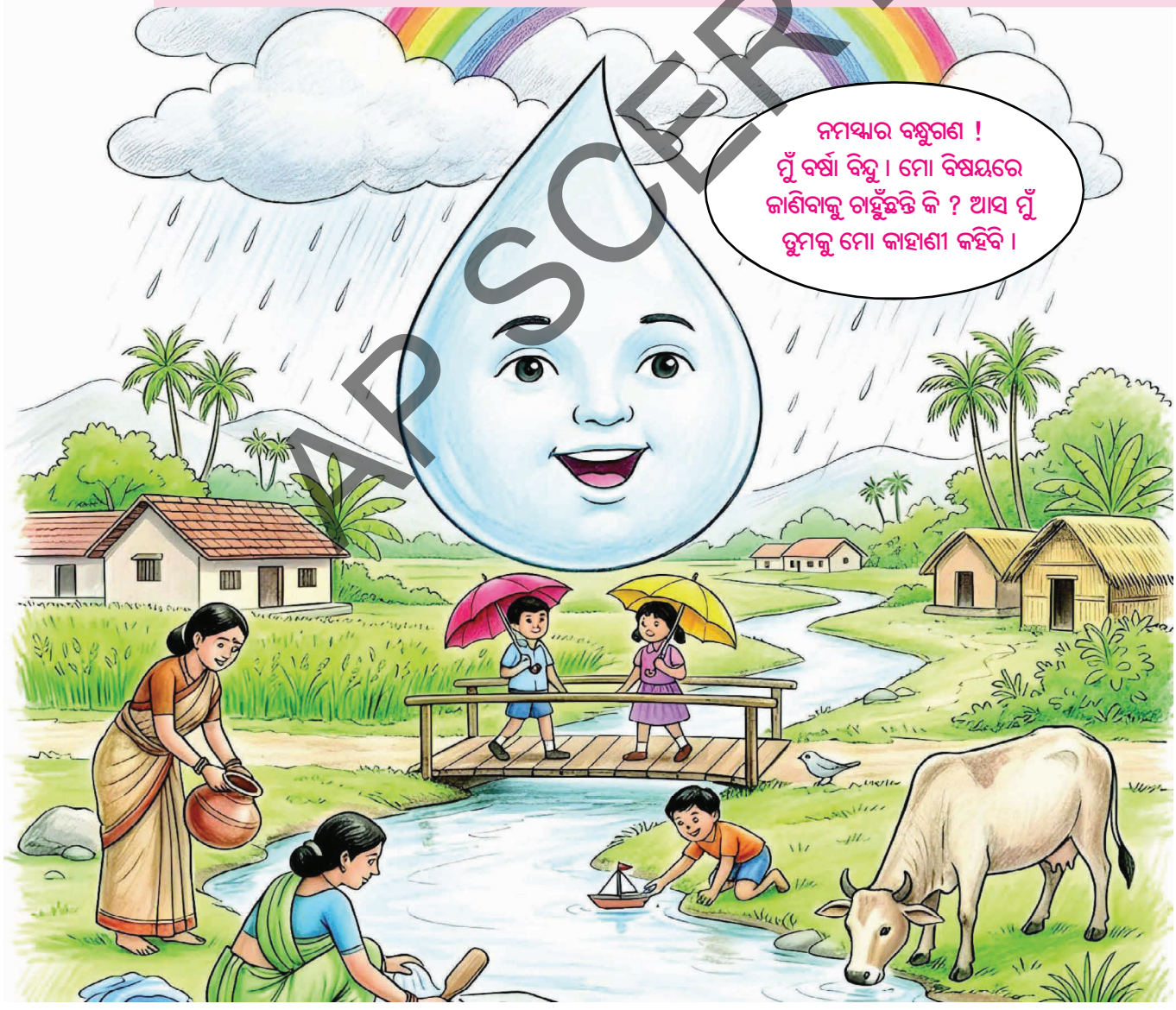

Q1T2E9

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ଜଳର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବେ । (CG-2)
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଜଳ ଉତ୍ସକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-4)
- ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବୁଝିବେ । (CG-3)
- ଜଳର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଅପଚୟ କିପରି ହୁଏ ଜାଣିବେ । (CG-3)
- ଜଳ ଅଭାବର କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଣିବେ । (CG-4)
- ଜଳ ସଞ୍ଚୟର ଉପାୟଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ । (CG-3)
- ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଜଳ ସଞ୍ଚୟ ପଦ୍ଧତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କରିବେ । (CG-4)

AP SCERT

Hai! I am the water drop. I fall from the clouds. I am very important for your life. Water is a gift of nature. You need water to live. Plants and animals also need water to live. You cannot live without water. You use water in many ways in your daily life. Do you know how I am used in your daily life? Come with me. I will tell my story on how important I am to you.

Uses of water :

Water is used for many activities in our homes.

Activity :

Children! Look at the pictures showing how we use water in our daily lives.

AP SCERT

Brushing teeth

Drinking

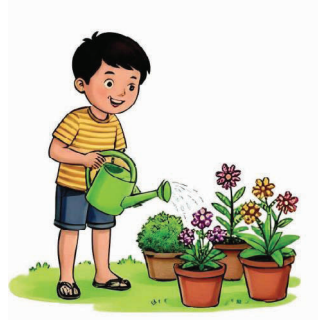
Bathing

Cleaning vegetables

Washing clothes

Watering plants

ହାଏ ! ମୁଁ ଜଳବିନ୍ଦୁ । ମୁଁ ମେଘରୁ ପଡ଼େ । ମୁଁ ତୁମ ଜୀବନ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଜଳ ପ୍ରକୃତିର ଉପହାର । ତୁମେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଜଳ ଦରକାର କର । ଉଦ୍ଭିଦ ଏବଂ ପ୍ରାଣୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାନ୍ତି । ତୁମେ ଜଳ ବିନା ବଞ୍ଚିପାରିବ ନାହିଁ । ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ତୁମେ ଜଳକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଅ । ତୁମେ ଜାଣ କି ? ମୁଁ ତୁମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ କିପରି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ମୋ ସହିତ ଆସ ! ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମୋ କାହାଣୀ କହିବି ।

ଜଳର ବ୍ୟବହାର:

ଆମ ଘରେ ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ଆମେ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ପିଲାମାନେ ! ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଜଳକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରୁ, ଚିତ୍ରରେ ଦେଖ ।

AP SCERT

ଦାନ୍ତ ଘଷିବା

ପିଇବା

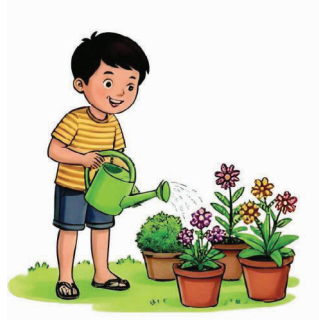
ସ୍ନାନ କରିବା

ପନିପରିବା ସଫା କରିବା

ଲୁଗା ସଫା କରିବା

ଗଛରେ ପାଣି ଢ଼ାଳିବା

Let us see the Pictures :

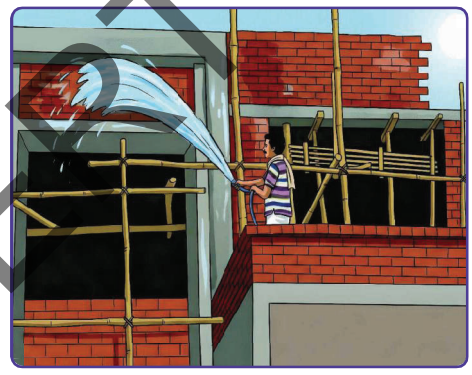
Put off Fire

Agriculture

Aquaculture

Construction

AP SCERT

You have seen some of the uses of water. Let us know how important it is to others. Farmers can grow crops only if water is available.

Have you ever seen ponds where prawns and fishes are grown?

Sources of Water :

Where does the water in your house come from?

Does everyone in your neighbourhood get water from the same source?

Water comes from different sources. Rain is the main source of water.

Do You Know !

World Water Day is on 22nd March.

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ :

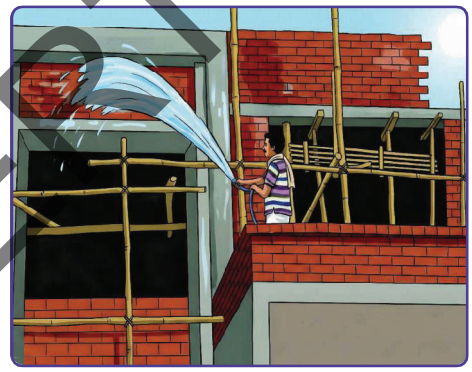
ଅଗ୍ନି ନିର୍ବାପନ

କୃଷି ପାଇଁ ଜଳସେଚନ

ମତ୍ସ୍ୟ ପାଳନ

ଭବନ ନିର୍ମାଣ

ତୁମେ ଜଳର କେତେକ ବ୍ୟବହାର ଜାଣିଲ । ଏହା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆସ ଜାଣିବା । ଜଳ ମିଳିଲେ ହିଁ କୃଷକମାନେ ଫସଲ ଚାଷ କରିପାରିବେ ।

ତୁମେ କେବେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଓ ମାଛ ପାଳିବା ପୋଖରୀକୁ ଦେଖିଛ କି ?

ଜଳର ଉତ୍ସ :

ତୁମ ଘରକୁ ପାଣି କେଉଁଠୁ ଆସେ ?

ତୁମ ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ସେହି ଉତ୍ସରୁ ହିଁ ଜଳ ଆଣନ୍ତି କି ?

ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସରୁ ଜଳ ମଳିଥାଏ । ବର୍ଷା, ଜଳର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ଅଟେ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି !

ବିଶ୍ୱ ଜଳ ଦିବସ – ମାର୍ଚ୍ଚ – 22

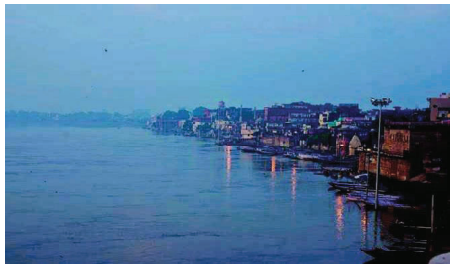
AP SCERT

Oceans, rivers, lakes, streams, ponds and springs are the natural sources of water.

Ocean

River

Lake

Dams, wells, tubewells, handpumps, canals are man-made sources of water.

Dam

Canal

Well

Hand Pump

Tubewell

Borewell

© NCERT

Activity :

Tick (✓) the water sources available in your village :

Source	Tick Mark
1. River	
2. Canal	
3. Well	

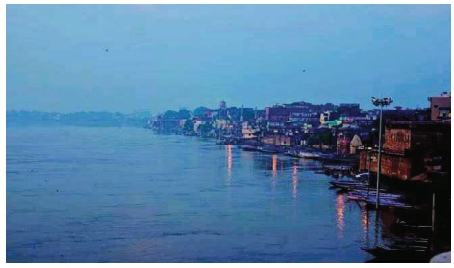
Source	Tick Mark
4. Tap water	
5. Bore well	
6.Tank/Pond	

ମହାସାଗର, ନଦୀ, ହ୍ରଦ, ଝରଣା, ପୋଖରୀ ଓ ଆଭ୍ରିଜିୟ କୂପ ଇତ୍ୟାଦି ଜଳର ପ୍ରାକୃତିକ ଉତ୍ସ ଅଟେ ।

ମହାସାଗର

ନଦୀ

ହ୍ରଦ

ଡ୍ୟାମ୍, କୂପ, ନଳକୂପ, ହାତପମ୍ପ୍, କେନାଲ ଇତ୍ୟାଦି ମାନବ ନିର୍ମିତ ଜଳ ଉତ୍ସ ଅଟେ ।

ଡ୍ୟାମ୍

କେନାଲ

କୂପ

ହାତ ପମ୍ପ୍

ନଳକୂପ

ବିଦ୍ଧକୂପ

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

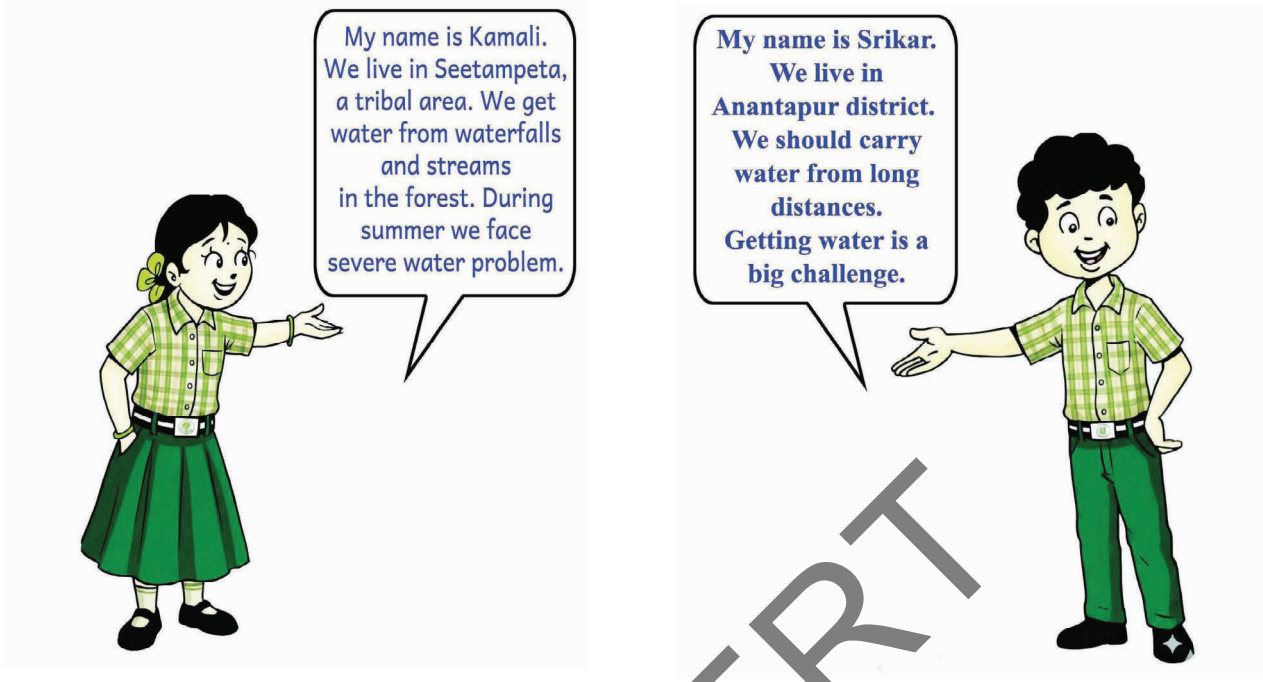
ତୁମ ଗ୍ରାମରେ ରହିଥିବା ଜଳ ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକୁ (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ଉତ୍ସ	ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ
1. ନଦୀ	
2. କେନାଲ	
3. କୂପ	

ଉତ୍ସ	ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ
4. କଳ ପାଣି	
5. ବିଦ୍ଧ କୂପ	
6. ଗାଡ଼ିଆ/ପୋଖରୀ	

© SCERT

Scarcity of Water :

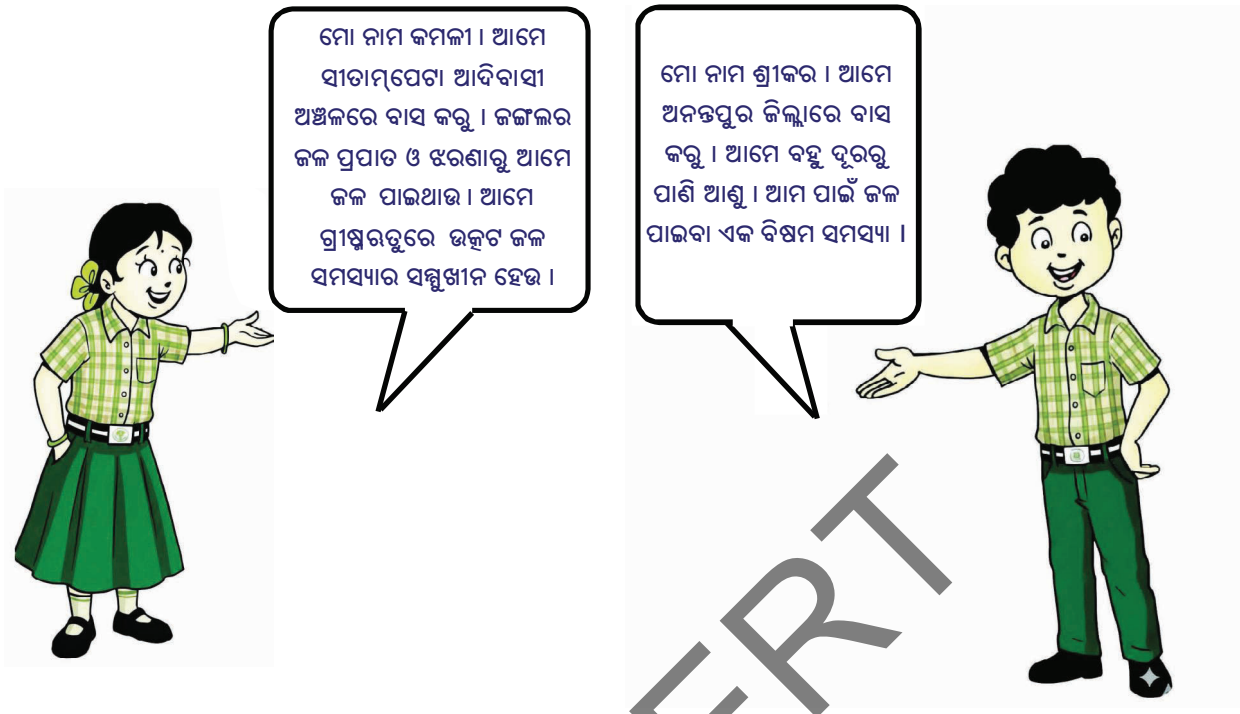

In many villages people get water from the village well. Some people walk very far to get water for their daily use. The wells and ponds dry up during summer and the water level in the bore wells also gets decreased. In some places people wait for the watertanker or public tap water.

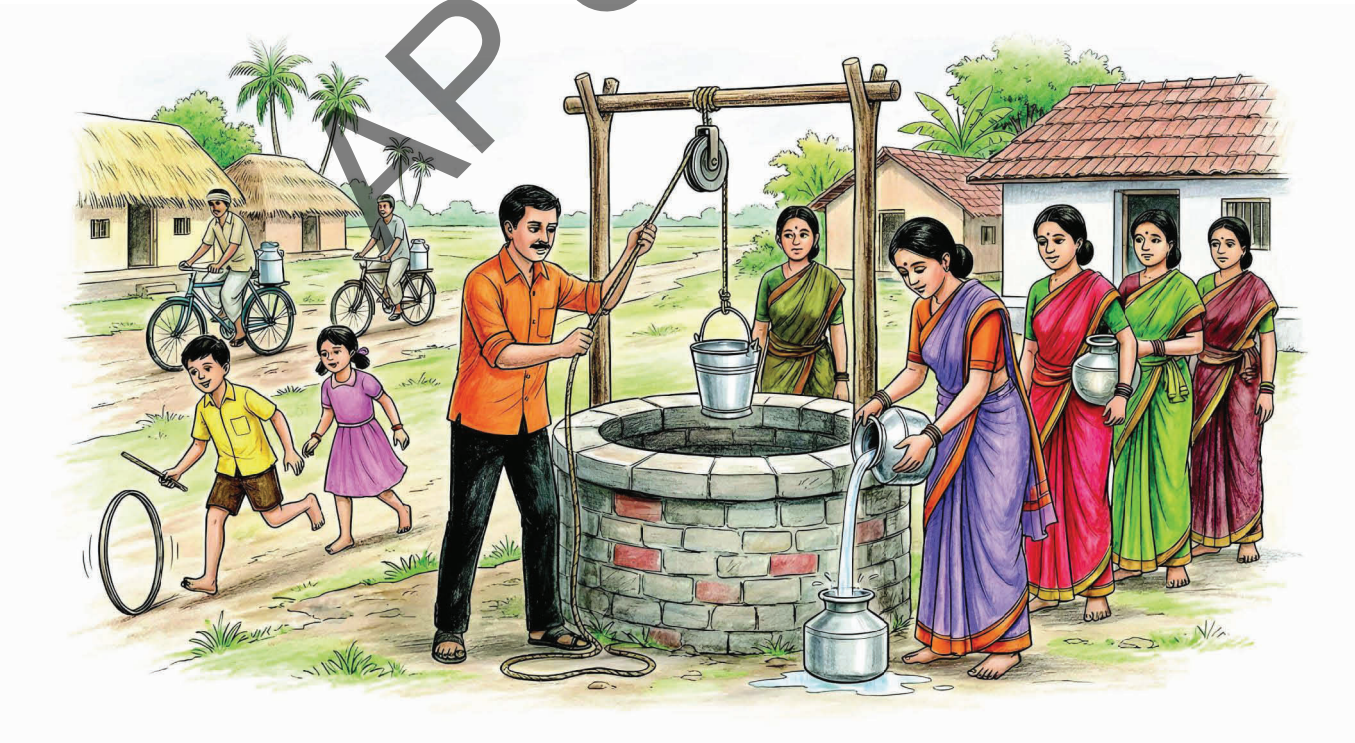

AP SCERT

ଜଳର ଅଭାବ:

ଅଧିକାଂଶ ଗ୍ରାମର ଲୋକମାନେ ଗ୍ରାମ କୂପରୁ ପାଣି ଆଣିଥାନ୍ତି । କେତେକ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପାଣି ଆଣିବା ପାଇଁ ବହୁତ ଦୂରକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ କୂଅ ଓ ପୋଖରୀଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଯାଏ ଏବଂ ନଳକୂପର ଜଳ ମଧ୍ୟ କମିଯାଏ । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଲୋକମାନେ ପାଣି ଟ୍ୟାଙ୍କର କିମ୍ବା ସର୍ବ ସାଧାରଣ ଟ୍ୟାପ୍‌ରେ ପାଣି ଆସିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି ।

AP SCERT

Think and Discuss

Kamali's father said that three parts of the Earth is covered with water. We have so much of water on the earth. But her aunt says that there is shortage of water. We should save water. If we waste water the way we do right now, we will have no water to drink one day. Think why.

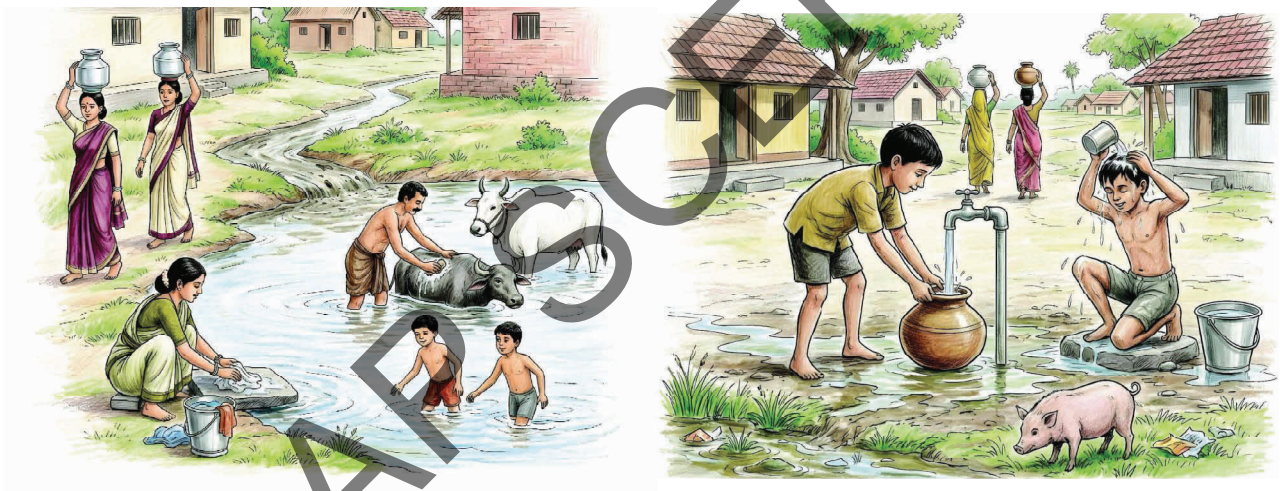

Can you drink water directly from all the available sources?

Protected water :

We can see water around us, but we do not drink it directly from all the sources. It may be polluted due to different activities.

Let us observe these pictures. What are they doing?

Water gets polluted due to human activities. We have to drink pure water. The government is providing pure water under the safe drinking water scheme to all the people. Do not drink unsafe water.

Do not use unsealed or water stored in bottles and packets for a long time.

The water we drink should be clean and germs free. The most common way to purify water is **boiling**. We should boil water and cool it before drinking. We can also purify water by using water filters and water purifiers. Water should be stored in clean and closed containers.

APSCERT

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

କମଳୀଙ୍କ ପିତା କହିଛନ୍ତି ଯେ, ପୃଥିବୀର ତିନିଭାଗ ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ହୋଇଛି । ପୃଥିବୀରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଜଳ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ମାଉସୀ କହନ୍ତି ଯେ, ଜଳର ଅଭାବ ଅଛି । ତେଣୁ ଆମେ ଜଳକୁ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଳି ଆମେ ଜଳକୁ ନଷ୍ଟ କରି ଚାଲିବା ତେବେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପିଇବା ପାଇଁ ପାଣି ପାଇବା ନାହିଁ । କାହିଁକି ଚିନ୍ତାକର ।

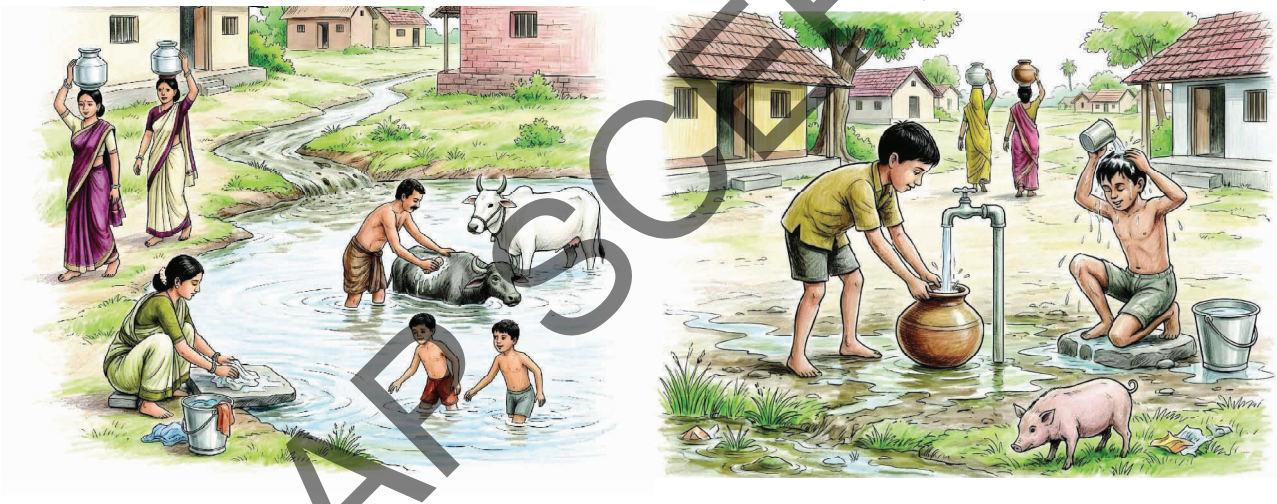

ତୁମେ ସମସ୍ତେ ଜଳ ଉତ୍ସରୁ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣିକୁ ସିଧାସଳଖ ପିଇ ପାରିବ କି ?

ସୁରକ୍ଷିତ ଜଳ :

ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଜଳ ଦେଖିଥାଉ କିନ୍ତୁ ଏହି ସମସ୍ତ ଉତ୍ସର ଜଳକୁ ଆମେ ସିଧାସଳଖ ପଇନଥାଉ । ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବତଃ ପ୍ରଦୂଷିତ ହୋଇ ଥାଇପାରେ ।

ଆସ । ଏହି ଚିତ୍ରକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା । ସେମାନେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ?

ମାନବୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଗୁଁ ଜଳ ପ୍ରଦୂଷିତ ହୁଏ । ଆମେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ପାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସୁରକ୍ଷିତ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଥାନ୍ତି । ଅସୁରକ୍ଷିତ ପାଣି ପିଅ ନାହିଁ ।

ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ବୋତଲ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ ଗଚ୍ଛିତ ଜଳ କିମ୍ବା ମୁଦ ହୋଇ ନ ଥିବା ଜଳକୁ ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ ।

ଆମେ ପିଇବା ଜଳ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଜୀବାଣୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ । ଜଳକୁ ବିଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ସରଳ ଉପାୟ ହେଉଛି ପାଣିକୁ **ଫୁଟାଇବା** । ପାଣି ପିଇବା ପୂର୍ବରୁ ଗରମ କରି ଥଣ୍ଡା ହେବା ପରେ ପିଇବା ଉଚିତ । ୱାଟର ଫିଲଟର୍ ଏବଂ ୱାଟର ପ୍ୟୁରିଫାଏର୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଆମେ ଜଳକୁ ବିଶୋଧନ କରି ପିଇପାରିବା । ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଆବଦ୍ଧ ପାତ୍ରରେ ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

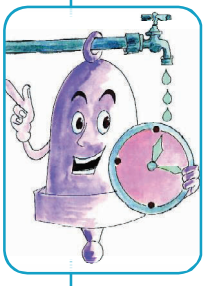
APSCERT

Activity :

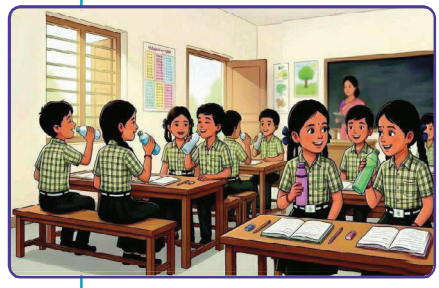
Draw a picture of water storage vessels at your home.

Walk around and observe the drawings by your classmates.

Let Us Know !

Till date, we heard about an assembly bell, class bell and break bell. But there is a special bell that rings three times a day, that is **'Waterbell'** which aims at encouraging students to drink sufficient water during the day to stay hydrated and fit.

Most of us use water bottles to drink water.

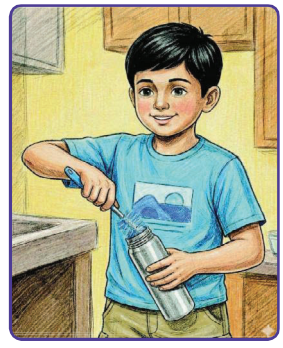
Why should we clean water bottles frequently? Because, disease causing germs may develop in the bottle. If we use such bottles or vessels, we may fall sick. So, water bottle should be cleaned with salt water regularly.

Activity :

Observe and do the process of cleaning a bottle.

Put a pinch of salt in the water bottle, pour some warm water and clean it with a bottle brush.

Wastage of water :

My dear children, I want to say something important. Water is very precious. Please do not waste water. Do you know what happens if you waste water?

AP SCERT

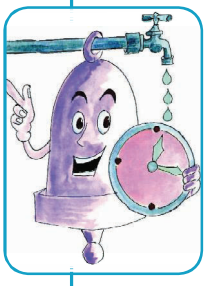
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ:

ତୁମ ଘରେ ଥିବା ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।
ତୁମ ସହପାଠୀମାନେ ଆଙ୍କିଥିବା ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।

ଆସ ଜାଣିବା !

ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ସମାଗମ ଘଣ୍ଟି, ଶ୍ରେଣୀ ଘଣ୍ଟି ଏବଂ ବିରାମ ଘଣ୍ଟି ବିଷୟରେ ଶୁଣିଛୁ । କିନ୍ତୁ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ସରକାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଘଣ୍ଟି ପ୍ରଚଳନ କରିଛନ୍ତି । ଯାହା ଦିନରେ ତିନିଥର ବାଜେ । ତାହା ହେଉଛି **'ପାଣି ଘଣ୍ଟି'** । ଯାହା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଶରୀରର ଜଳଯୋଜନ ରକ୍ଷା କରି ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଖାଯାଇଛି ।

ଆମେ ସମସ୍ତେ ପାଣି ପିଇବା ପାଇଁ ବୋତଲ ବ୍ୟବହାର କରୁ ।

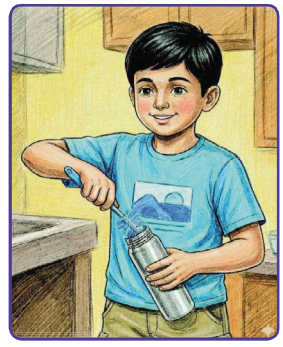
ଆମେ ପାଣି ବୋତଲ ବାରମ୍ବାର କାହିଁକି ସଫା କରୁ ? କାରଣ ବୋତଲରେ ରୋଗକାରକ ଜୀବାଣୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ରୋଗ କରାଇ ପାରେ । ଯଦି ଆମେ ମଇଳା ବୋତଲ ବ୍ୟବହାର କରିବା ତେବେ ରୋଗରେ ପଡ଼ିବା । ତେଣୁ ପାଣି ବୋତଲକୁ ନିୟମିତ ଲୁଣ ପାଣିରେ ସଫା କରିବା ଉଚିତ ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ବୋତଲ ସଫା କରିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଏକ ବୋତଲକୁ ସଫା କର ।

ଏକ ପାଣି ବୋତଲ ନେଇ ଚିମୁଟାଏ ଲୁଣ ପକାଅ । କିଛି ଗରମ ପାଣି ଢାଳି ବ୍ରସ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ବୋତଲଟିକୁ ସଫା କର ।

ଜଳର ଅପଚୟ:

ତୁମ ଆଖପାଖରେ ଜଳ କିପରି ନଷ୍ଟ ହେଉଛି ? ଏହାକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ତୁମେ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ ?
ଜଳ ଅପଚୟ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ ?

AP SCERT

Let us observe the following pictures.

Think and Discuss

Rama noticed water over flowing and getting wasted from a tap in her school wash area. Discuss the immediate steps Rama should take.

How to save water?

Suma's family follows some steps at home to save water.

- Use a small glass to drink water.
- Wash fruits and vegetables in a bowl of water and not under running tap water.
- Never allow water to overflow from the bucket.
- Turn off the taps immediately after using water for brushing, washing clothes, taking bath etc.
- Check the pipes for leaks.
- Turn off the motor when the tank is full.
- Create awareness on not to waste water.
- Put up slogans on wastage of water.
- They will not allow water to overflow.
- They will turn off the tap before water overflows.

AP SCERT

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ।

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର

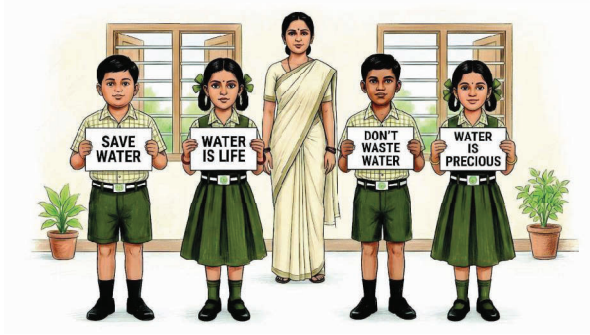
ରମା ତାଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଧୋଇବା ସ୍ଥାନରେ ଏକ ନଳରୁ ପାଣି ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବେ ବୋହୁଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା । ରମା ତୁରନ୍ତ କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ ଆଲୋଚନା କର ।

ଜଳ କିପରି ସଞ୍ଚୟ କରିପାରିବା ?

ସୁମାଙ୍କ ପରିବାର ଜଳ ସଞ୍ଚୟ ପାଇଁ କିଛି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି ।

- ପାଣି ପିଇବା ପାଇଁ ଛୋଟ ଗ୍ଲାସ୍ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।
- ଫଳ, ପରିବା ଏକ ପାତ୍ରରେ ଧୁଅନ୍ତି । ଟ୍ୟାପ୍ ତଳେ ଧୋଇ ପାଣି ନଷ୍ଟ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ବାଲ୍‌ଟିରେ ପାଣି ଭରି ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଲା ଭଳି କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ବ୍ରସ୍ କରିବା, ଲୁଗାପଟା ସଫା, ସ୍ନାନ କରିବା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଟ୍ୟାପ୍ ବନ୍ଦ କରିଦିଅନ୍ତି ।
- ପାଇପ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ପାଣି ଗଲୁଛି କି ନାହିଁ ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତି ।
- ଟାଙ୍କି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା କ୍ଷଣି ମୋଟର ସୁଇଚ୍ ବନ୍ଦ କରିଦିଅନ୍ତି ।
- ଜଳର ଅପଚୟ ରୋକିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଚେତନ କରନ୍ତି ।
- ଜଳ ନଷ୍ଟ ନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦିଅନ୍ତି ।
- ଜଳ ବାହାରକୁ ଉଛୁଳିବାକୁ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ପାତ୍ରରୁ ଜଳ ବାହାରକୁ ଉଛୁଳିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଟ୍ୟାପ୍ ବନ୍ଦ କରିଦିଅନ୍ତି ।

APSCERT

Key Words

water resources, protected water, irrigation, stored water, scarcity, water tanker, aquaculture, agriculture.

What we have learnt ?

- We use water in many ways in our day - to - day life.
- Rain is the main source of water.
- Oceans, rivers, lakes, streams, ponds and springs are natural sources of water.
- Dams, wells, tubewells, hand pumps and canals are man-made sources of water.
- Water gets polluted due to human activities.
- We have to drink clean water only.
- We should not waste water.

Improve Your Learning

1. Why do we need water?
2. Name any two water resources.
3. Write one use of water at home.
4. What happens when there is less water available?
5. Why is water called a precious resource?
6. After washing hands. What should you do immediately? ( )

   A) Ignore it B) Close the tap

   C) Call a friend D) Walk away

AP SCERT

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ଜଳଉତ୍ସ, ସୁରକ୍ଷିତ ଜଳ, ଜଳ ସେଚନ, ରକ୍ଷିତ ଜଳ, ଅଭାବ, ପାଣିଟ୍ୟାଙ୍କର୍, ମତ୍ସ୍ୟପାଳନ, କୃଷି ।

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରୁ ।
- ବର୍ଷା, ଜଳର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ଅଟେ ।
- ମହାସାଗର, ନଦୀ, ହ୍ରଦ, ଝରଣା, ପୋଖରୀ ଓ ଆଭ୍ରିଜିୟ କୂପ ଜଳର ପ୍ରାକୃତିକ ଉତ୍ସ ଅଟେ ।
- ପୋଖରୀ, କୂପ, ନଳକୂପ, ହସ୍ତପମ୍ପ ଏବଂ କେନାଲ ମାନବକୃତ ଜଳ ଉତ୍ସ ଅଟେ ।
- ମାନବୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଗୁଁ ଜଳ ପ୍ରଦୂଷିତ ହୁଏ ।
- ଆମେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ପାନ କରିବା ଉଚିତ ।
- ଆମେ ଜଳ ଅପଚୟ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

AP SCERT

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ଆମକୁ ଜଳ କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ ?
2. ଯେ କୌଣସି ଦୁଇଟି ଜଳ ଉତ୍ସର ନାମ କୁହ ।
3. ଘରେ ଜଳର ଏକ ବ୍ୟବହାର ଲେଖ ।
4. ଯେତେବେଳେ ଜଳ କମ୍ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ କ'ଣ ଘଟେ ?
5. ଜଳକୁ ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ସମ୍ପଦ ବୋଲି କୁହାଯାଏ କାହିଁକି ?
6. ହାତ ସଫାକରିବା ପରେ, ତୁମେ ତୁରନ୍ତ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ ? ( )

   A) ଅଣଦେଖା କରିବା
   B) ନଳ ବନ୍ଦ କରିବା
   C) ଜଣେ ବନ୍ଧୁକୁ ଡାକିବା
   D) ଚାଲି ଯିବା

7. Pictures of mudpot, over head tank, mudpot covered with cloth, plastic pot are given below.

Circle(◯) the vessels used to store drinking water at home.

Tick (✓) the vessel that keeps water cool naturally.

Put a cross (✘) on the vessel that is not good for storing water for many days.

Match the vessel with its place of use:

a) Clay pot	1) Terrace
b) Overhead tank	2) Kitchen

8. Naresh leaves the tap open while brushing his teeth. Is he doing the right thing? Give one reason for your answer.

9. Why should everyone be worried about water scarcity?

10. What questions would you ask your parents to know about the water sources in the olden days?

1.

2.

3.

AP SCERT

7. ମାଟି ହାଣ୍ଡି, ଘର ଛାତ ଉପରେ ଥିବା ପାଣି ଟାଙ୍କି, କପଡ଼ା ଢ଼ାଙ୍କିଥିବା ମାଟି ହାଣ୍ଡି, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ହାଣ୍ଡିର ଛବି ତଳେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଘରେ ପିଇବା ପାଣିର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ (◯) ଘୁଲାଅ ।

ପ୍ରାକୃତିକ ଭାବରେ ଜଳକୁ ଥଣ୍ଡା ରଖୁଥିବା ପାତ୍ରକୁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) ଦିଅ ।

ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ରକୁ ଭୁଲ ଚିହ୍ନ (×) ଦିଅ ।

ପାତ୍ରକୁ ତାହାର ବ୍ୟବହାର ସ୍ଥାନ ସହିତ ଯୋଡ଼ :

a) ମାଟି ହାଣ୍ଡି	1) ଛାତ
b) ଓଭର୍‌ହେଡ୍ ଟ୍ୟାଙ୍କ୍	2) ରୋଷେଇ ଘର

8. ନରେଶ ଦାନ୍ତ ଘଷିବା ସମୟରେ ନଳ ଖୋଲା ରଖିଦେଉଛି । ସେ ଠିକ୍ କାମ କରୁଛି କି ? ତୁମ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

9. ଜଳ ସଙ୍କଟ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତେ କାହିଁକି ଚିନ୍ତିତ ହେବା ଉଚିତ ?

10. ପୂର୍ବକାଳର ଜଳ ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ତୁମେ ତୁମ ପିତାମାତାଙ୍କୁ କେଉଁ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବ ?

1.

2.

3.

AP SCERT

Mind Map

In essence, Our Wonderful World Class 3 invites children to wonder at the "wondrous" everyday world with fresh eyes, fostering love for learning, respect for relationships, and a sense of safety and belonging. As they observe and share, they begin to see themselves as active, caring members of their family, neighbourhood, and the larger natural and social world - a joyful first step toward becoming thoughtful, environmentally sensitive citizens.

AP SCERT

AP SCERT

FUNDAMENTAL DUTIES

Fundamental duties: It shall be the duty of every citizen of India-

(a) to abide by the Constitution and respect its ideals and institutions, the National Flag and the National Anthem;
(b) to cherish and follow the noble ideals which inspired our national struggle for freedom;
(c) to uphold and protect the sovereignty, unity and integrity of India;
(d) to defend the country and render national service when called upon to do so;
(e) to promote harmony and the spirit of common brotherhood amongst all the people of India transcending religious, linguistic and regional or sectional diversities; to renounce practices derogatory to the dignity of women;
(f) to value and preserve the rich heritage of our composite culture;
(g) to protect and improve the natural environment including forests, lakes, rivers and wild life, and to have compassion for living creatures;
(h) to develop the scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform;
(i) to safeguard public property and to abjure violence.
(j) to strive towards excellence in all spheres of individual and collective activity so that the nation constantly rises to higher levels of endeavour and achievement;
(k) who is a parent or guardian, to provide opportunities for education to his child or, as the case may be ward between the age of six and fourteen years;

- Constitution of India,
Part IV A (Article 51 A)

AP SCERT

Right of Children to Free and Compulsory Education (RTE) Act, 2009

The RTE Act provides for the right of children to free and Compulsory Education to every child in the age group of 6 – 14 years which came into force from 1st April 2010 in Andhra Pradesh.

Important provisions of RTE Act

- Ensure availability of schools within the reach of the children.
- Improve School infrastructure facilities.
- Enroll children in the class appropriate to his / her age.
- Children have a right to receive special training in order to be at par with other children.
- Providing appropriate facilities for the education of children with special needs on par with other children.
- No child shall be liable to pay any kind of fee or charges or expenses which may prevent him or her from pursuing and completing the elementary education. No test for admitting the children in schools.
- No removal of name and repetition of the child in the same class.
- No child admitted in a school shall be held back in any class or expel from school till the completion of elementary education.
- No child shall be subjected to physical punishment or mental harassment.
- Admission shall not be denied or delayed on the ground that the transfer and other certificates have not been provided on time.
- Eligible candidates alone shall be appointed as teachers.
- The teaching learning process and evaluation procedures shall promote achievement of appropriate competencies.
- No board examinations shall be conducted to the children till the completion of elementary education.
- Children can continue in the schools even after 14 years until completion of elementary education.
- No discrimination and related practices towards children belonging to backward and marginalized communities.
- The curriculum and evaluation procedures must be in conformity with the values enshrined in the constitution and make the child free of fear and anxiety and help the child to express views freely.